

JOROISTEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2022

Hyväksytty kunnanvaltuustossa xx.x.2023 § xx

Sisällysluettelo:

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
1.1. Kunnanjohtajan katsaus - vuosi 2022 oli tulevaisuuteen valmistautumisen ja kehittämisen aikaa	4
1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen tilanne	9
1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	10
1.5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	11
1.7. Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	15
1.8. Ympäristötekijät	16
2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	16
3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus (kunta ja vesilaitos yhteensä)	19
3.1. Tulos	19
3.2. Toiminnan rahoitus	22
4. Rahoitusasema ja sen muutokset	25
5. Kokonaistulot ja –menot	27
6. Kuntakonsernin toiminta ja talous	30
6.1. Yhdistelmä yhteisöistä	30
6.2. Konsernin toiminnan ohjaus	30
6.3. Olennaiset tapahtumat kuntakonsernissa	30
6.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	30
6.5. Konsernivalvonnan järjestäminen	30
6.6. Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut	31
7. Keskeiset liitetiedot	34
8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimet	34
8.1. Tilikauden tuloksen käsittelyä ja talouden tasapainottamistoimia koskeva sääntely	34
8.2. Tilikauden tuloksen käsittely	34
8.3. Tasapainottamistoimenpiteet	35
B. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	36
1. Käyttötalousosa	36
1.1. Yleishallinnon toimiala	36
1.2. Vaalit	36
1.3. Tarkastustoiminta	36
1.4. Kunnanvaltuusto ja hallitus	37
1.5. Hallinto	38

1.6. Maaseutu- ja lomatoimen toimiala	49
1.7. Perusturvan toimiala	50
1.8. Sivistys- ja vapaa-aikatoimen toimiala	62
1.9. Tekninen toimiala	86
2. Käyttötalouden toteutuminen.....	96
2.1. Kunta.....	96
2.2. Vesilaitos.....	96
3. Tuloslaskelmaosan toteutuminen talousarviossa	97
3.1. Kunta ja vesihuoltolaitos yhteensä, sisäiset erät mukana.....	97
3.2. Tuloslaskelmaosan toteumavertailu (kunta ja vesihuoltolaitos sisäisin ja ulkoisin erin).....	98
3.3. Verotulot ja valtionosuudet.....	98
3.4. Rahoitustuotot ja –kulut.....	101
4. Investointiosan toteutuminen talousarviossa.....	102
5. Rahoituslaskelmaosan toteutuminen talousarviossa.....	106
C. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	107
1. Kunnan tilinpäätöslaskelmat	107
2. Konsernin tilinpäätöslaskelmat	111
D. LIITETIEDOT	115
E. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	137
1. Joroisten Vesihuoltolaitos	137
F. TILINPÄÄTÖS 2022 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	153

A. TOIMINTAKERTOMUS

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1. Kunnanjohtajan katsaus - vuosi 2022 oli tulevaisuuteen valmistautumisen ja kehittämisen aikaa

Korona, Ukraina ja heikkenevä kansainvälinen taloustilanne

Ensin korona ja sittemmin Ukrainan sota ovat aiheuttaneet kansainvälistä epävarmuutta tulevaisuudesta. Koronavirus (covid-19) saavutti sairastumisten määrällä mitattuna huippunsa Joroisissa vasta alkuvuonna 2022. Onneksemme säästyimme hyvin taudin kaikkein vakavimmilta muodoilta. Venäjä aloitti hyökkäyssodan 24.2.2022 Ukrainassa. Joroinen on tehnyt hyvillä mielin osansa suojelun tarpeessa olevien ukrainalaisten auttamiseksi. Turvassa ja osana yhteisöämme on jatkuvasti n. 100 henkilöä.

Joroisissa Ukrainan sota ja taantuma ei ole vielä vaikuttanut elinvoimaan. Yrityksillä menee edelleen hyvin. Työttömyys ei ole lähtenyt nousuun. Erityisesti uusiutuvan energiain investointeja suunnitellaan meille valtakunnallisestikin merkittävässä mittakaavassa. Avasimme lentopaikan ja perustimme yhdessä siviili-ilmailusäätiön, Varkauden lentokerhon sekä Varkauden kaupungin kanssa lentopaikkayhtiön. Koskaan ei saa aliarvioida riskejä, mutta näyttäisi siltä, että taantuma ei olisi Joroisissa muodostumassa syväksi, eikä pitkäkestoiseksi. Saatamme hyvinkin selvittää siitä siten, että se muodostuu meille vain ohimeneväksi hidasteeksi.

Osana Pohjois-Savon maakuntaa ja osaksi Pohjois-Savon hyvinvointialuetta

Vuosi 2021 oli ensimmäisemme osana Pohjois-Savon maakuntaa. Vuosi 2023 on ensimmäisemme osana Pohjois-Savon hyvinvointialuetta. Vuoden 2022 päätteeksi irtaannuimme Essotesta ja Vaalijalasta. Meitä toiminnallisesti hyvin palvelleeseen Essoten jätämme maksamalla kohtuulliseksi näillä näkymin jäävän lisälaskun tilien tasaamiseksi. Vaalijalasta on saamisena epävarma ylijäämänpalautus.

Historiallisen suuri rakennemuutos meni isossa kuvassa hyvin. Sote-palvelut ovat säilyneet lähes ennallaan. Paikallinen pelastuslaitoksen yksikkö ei selvinnyt yhtä hyvin, vaan sen valmiustaso on laskenut vastuun toiminnasta siirryttyä Leppävirralle. Talouteemme olennaisesti vaikuttaen hyvinvointialue vuokrasi kattavasti terveyskeskuksen, pelastuslaitoksen ja työpajan toimitilat. Työpajan toimintojen järjestäminen on kesken. Yhteistyössä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa saimme kaiken ajoissa valmiiksi uuteen valtavankoiseen organisaatioon siirtymistä varten.

Yhdessä uuden kuntastrategia osoittamaan suuntaan

Valtuusto päätti yksimielisesti uudesta kuntastrategiasta. Strategianamme on tuottaa hyvät palvelut kuntalaisille siten, että talous on ylijäämäinen. Ylijäämästä investoimme kunnan elinvoiman kehittämiseen.

Tilikaudella käynnistyi valtuustokauden toinen vuosi ja lähenemme valtuustokauden keskikohtaa. Luottamusjohto ja kunnan viranhaltijat soutavat samaan suuntaan. Asiat valmistellaan virkavalmistelun pohjalta, kuitenkin siten, että lähetekeskustelut luottamushenkilöiden kanssa käydään hyvissä ajoin ennakoiden ja jo ennen asioiden vireilletuloa. Keskinäinen luottamus ja yhteistyöhenki ovat olleet ratkaisevassa asemassa siinä, että murrosvaiheen vuodesta 2022 tuli kehittämisen vuosi. Olemme suhteellisen hyvässä asemassa otamaan vastaan sote-uudistuksen jälkeisen ajan.

Sopeudumme

Tilinpäätöksen perusteella kunnan ja vesihuoltolaitoksen tilikausi 2022 on n. 362 000 euroa ylijäämäinen. Se on kova saavutus tilanteessa, jossa maksamme osuutemme Essoten alijäämistä, hoidamme kunniavelkaamme ukrainalaisille, peruskorjasimme vesitornin ja kirjaamme tulosvaikutteisesti alas kunnantalon ja vuokra-asuntojen arvoja sekä jatkoimme lainojemme lyhentämistä.

Sote-uudistuksen jälkeen kuntataloutemme on noin kolmannessa siitä, mitä se oli ennen uudistusta. Toiminta ja investoinnit on sopeutettava uuteen tilanteeseen. Toimintasuunnitelmia, hallintosääntöä ja henkilöstöohjeita päivitetään parhaillaan. Työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella kohtuullisen tyytyväinen henkilökunta ja erinomaisiksi (ka. 4.2/5) kehutut esihenkilöt kykenevät kyllä muutokseen, mutta liekkiä on jatkuvasti vaalittava.

Sanovat, että suuret muutokset ovat vaikeita ja ne aiheuttavat muutosvastarintaa. Meillä ensisijaista oli tekeminen ja muutosvastarinnan korvasi aiheellinen ja tarvittaessa kriittinenkin keskustelu. Kiitän yhteistyöstä luottamusjohtoa ja kunnan kiitettävällä asenteella pakertavaa henkilökuntaa. Tästä on hyvä jatkaa jo reippaasti käynnissä olevaa vuotta 2023.

Joroisissa 23.3.2023, Jaakko Kuronen, kunnanjohtaja

1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuusto

Valtuustopaikat puolueittain vaalikaudella 1.8.2021 - 31.5.2025

Suomen Keskusta 8 paikkaa

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 6 paikkaa

Kansallinen Kokoomus 3 paikkaa

Perussuomalaiset 3 paikkaa

Suomen Kristillisdemokraatit 1 paikka

Valtuuston puheenjohtaja Sari Järn SDP

Valtuuston I varapuheenjohtaja Jiri Leppänen KESK

Valtuuston II varapuheenjohtaja Mari Huupponen KOK

Päivi Anias SDP

Pekka Holopainen SDP

Marja Huupponen KESK

Kimmo Ihalainen KESK

Jani Kautto KESK

Risto Keinänen PS

Hannu Lahtinen PS

Leea Oksiala SDP

Jarno Pettersson KD

Pauli Räisänen KOK

Janita Silmäri KESK

Justiina Suhonen KESK

Kari Suhonen SDP

Eeva Tikkanen PS

Jari Toroi KOK

Mimmi Valkonen KESK

Hannu Viirimaa SDP

Salme Viljakainen KESK

Kunnanhallitus 1.8.2021 - 31.5.2025

Kunnanhallituksen puheenjohtaja	Jani Kautto KESK
Kunnanhallituksen I varapuheenjohtaja	Pekka Holopainen SDP
Kunnanhallituksen II varapuheenjohtaja	Eeva Tikkanen PS

Leea Oksiala SDP
Pauli Räisänen KOK
Janita Silmäri KESK
Mimmi Valkonen KESK

Lautakunnat 1.8.2021 - 31.5.2025**Tarkastuslautakunta**

Marja Huupponen KESK, pj
Jarno Pettersson KD, vpj
Heidi Aholainen KESK
Keijo Korelin KOK
Kari Otranen SDP

Sivistyslautakunta

Janita Silmäri, KESK, pj
Kari Suhonen, SDP, vpj
Konsta Hannelin, KOK
Jarno Pettersson KD
Justiina Suhonen KESK

Tekninen lautakunta

Leea Oksiala SDP, pj
Hannu Lahtinen PS, vpj
Markku Damski KOK
Jiri Leppänen KESK
Miia Varis KESK

Keskusvaalilautakunta

Raimo Salkinoja, pj
Hannu Savolainen, vpj
Riitta Haavisto-Intke
Päivi Immonen
Seija Rätty

Yhteislautakunnat 1.8.2021 - 31.5.2025**Varkauden perusturvalautakunta**

Salme Viljakainen KESK, vpj
Rauni Janhunen KESK
Päivi Anias SDP
Jari Toroi KOK
Toivo Pelkonen PS

Keski-Savon ympäristölautakunta

Virva Leväinen KESK, pj
Hannu Viirimaa SDP

Varkauden kaupungin ja Joroisten kunnan välillä oli sovittu sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä ja tuottamiseksi yhteistoiminta-alueella, jossa Varkauden kaupunki oli määritelty isäntäkunnaksi. Joroisten kunta oli luovuttanut sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuun Varkauden kaupungille 1.1.2013 alkaen.

Kunnat olivat muutoin säilyttäneet itsenäisen asemansa ja Joroisten kunta vastasi taloudellisesti itse kuntansa sosiaali- ja terveystalouksista. Palvelutaso ja –määrä hyväksyttiin vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä Joroisten kunnanvaltuustossa.

Yhteistoiminta-alue lakkasi sote-voimaanpanolain määräyksin tilikauden päätteeksi 31.12.2022, kun järjestämismisvastuu siirtyi Pohjois-Savon hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Samalla lakkautettiin Varkauden perusturvalautakunta.

Muut 1.8.2021 - 31.5.2025

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouksien kuntayhtymän valtuusto

Päivi Anias SDP

Marja Huupponen KESK

Alvi Utriainen PS

Erikoissairaanhoidon järjestämismisvastuu siirtyi Pohjois-Savon hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouksien kuntayhtymän valtuuston toiminta on päättynyt suoraan lain nojalla soteuudistuksen seurauksena.

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouksien kuntayhtymän hallitus

Leea Oksiala SDP, varajäsen, Joroisten kunnan edustaja

Erikoissairaanhoidon järjestämismisvastuu siirtyi Pohjois-Savon hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouksien kuntayhtymän hallituksen toiminta on päättynyt suoraan lain nojalla soteuudistuksen seurauksena.

Vaalijalan ky:n kuntayhtymäedustajat Pohjois-Savon edustajainkokousedustajat

Salme Viljakainen KESK

Päivi Anias SDP

Hannu Viirimaa SDP

Jani Kautto KESK

Erityissairaanhoidon järjestämismisvastuu siirtyi Pohjois-Savon hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Vaalijalan toiminta on päättynyt suoraan lain nojalla soteuudistuksen seurauksena.

Keski-Savon jätehuollon liikelaitoskuntayhtymä

Päivi Anias SDP

Salme Viljakainen KESK

Poliisin neuvottelukunta

Toivo Pelkonen PS

Vanhusneuvosto

Pekka Holopainen SDP

Mari Huupponen KOK

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet

Petri Änkiläinen SDP

Käräjäoikeuden lautamiehet

Juha Hytönen KESK

Sirpa Leväinen KESK

Heini Pelkonen SDP

Juha Intke KESK

Auli Rinne KOK

Päivi Immonen SDP

Toivo Pelkonen PS

1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen tilanne

Seuraava poikkeuksellinen vuosi 2022

Itä- ja länsituulissa voi jo melkein kuulla kylmänsodan kaikuja. Maailma on jakautumassa erilaisiin blokkeihin, jotka ovat eristäytymässä toisistaan. Suomi suuntautuu voimakkaammin länteen ja haki nopeassa aika-aulussa Naton jäsenyyttä yhdessä Ruotsin kanssa.

Maailmantalous kärsii sodan aiheuttamasta epävarmuudesta. Viennistä riippuvainen Suomi on parhaillaan teknisessä taantumassa. Yhdysvalloissa on vuoden 2023 puolella kaatunut pari pientä pääomasijoitukseen erikoistunutta pankkia, joka luo epävarmuutta finanssimarkkinoille. Pörssit ovat olleet laskusuhdanteessa. Kunnankin sijoitusten arvo laski olosuhteisiin nähden maltillisesti. Sijoitusten arvoissa on jo tapahtunut korjausliikettä. Inflaatio on korkealla ja osa hintojen korotuksista on jäämässä pysyviksi. Pelättyä energiakriisiä ei lauhkeaksi jääneenä talvena tullut.

Kuntaliiton pääekonomistin Minna Punakallion mukaan (blogi 22.2.2023) viime vuosi oli monella tapaa hyvin poikkeuksellinen, sillä sitä hämmensi niin korona, sota Ukrainassa kuin sote-valmistautuminen. Vuoden alussa asetettiin vielä lukuisia koronarajoitustoimia muun muassa ravintoloiden ja liikuntapalveluiden toiminnalle, eikä koronapandemia ole hävinnyt yhteiskunnastamme sen jälkeenkään. Kuntien sote-palvelut toimivat koronan ennaltaehkäisyssä, testaamisessa ja potilaiden hoidossa varsin ketterästi muun muassa valtion koronatuen avustamana.

Kuntatalous tasapainotettiin sote-kiinteistöjen myynnillä

Kuntaliitto totesi kuntien vuoden 2022 tilinpäätösarvioiden perusteella, että kuntatalous oli vuonna 2022 juuri ja juuri tasapainossa. Tilinpäätösarvioihin vaikuttivat kuitenkin sekä miljarditasolle nousseet omaisuuden kirjanpidolliset myyntivoitot, että myös HKL:n yhtiöittäminen. Ilman näitä kertaluonteisia eriä rahoitusjäämä olisi ollut tuntuvasti alijäämäinen. Tilikauden tulos ylsi 1,3 miljardiin euroon, mutta oli alijäämäinen noin 90 kunnassa. Kuntien eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta pudotus oli isoissa kaupungeissa muita kuntakokoryhmiä vähäisempää. Suurin pudotus oli kuitenkin 40 000–100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä.

Sekä tulot että menot kasvoivat ripeästi

Verokehitys oli viime vuonna niin kunnissa kuin valtiolla vahvaa. Yhteisöveron tuotto kasvoi peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia. Kulujen kasvu oli ripeää. Kunnissa kulut kasvoivat vajaat 5 prosenttia ja kuntayhtymissä vajaat 2 prosenttia. Erityisesti kuntayhtymien tilastotietoihin liittyy vielä paljon epävarmuutta keskeneräisten laskutusten ja raportointien vuoksi. Kuntayhtymien menot tulevatkin kasvamaan ennakkotiedoista vielä reippaasti. Menoja kasvattaa muu muassa sote-uudistuksen voimaantumoon liittyvä velvollisuus kattaa kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä. Lopulliset tiedot vuoden 2022 kulukehityksestä ovat tärkeitä kunnille ja vuoden 2023 alussa aloittaneille hyvinvointialueille. Kesän jälkeen lopullisesti selviävä sote-kulujen taso suhteessa ministeriön sote-siirtolaskelmiin vaikuttaa sekä kuntien että hyvinvointialueiden rahavirtoihin tulevina vuosina.

Bruttokansantuote supistuu vuonna 2023

Valtiovarainministeriön (VM) viimeisimmän taloudellisen katsauksen (20.12.2022) perusteella Suomen BKT:n arvioidaan supistuvan 0,2 prosenttia vuonna 2023. Supistumisen arvioidaan johtuvan siitä, että yksityinen kulutus vähenee, kun hintojen nopea nousu heikentää kotitalouksien reaalisia käytettävissä olevia tuloja. BKT:n kasvun arvioidaan toipuvan vuonna 2024 1,2 prosenttiin, kun inflaatio hidastuu ja tulojen kasvu nopeutuu.

Velkaantuminen ja velanhoidokustannukset kasvavat

VM totesi, että julkisyhteisöjen, valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien, rahoitusasema on kohentunut reippaasti nopean inflaation aiheuttaman nimelliskasvun ja työllisyyden kasvun vetämänä. Se arvioi, että alijäämä alkaa kasvaa uudelleen vuonna 2023, kun talouskasvu ja siten verotulojen kasvu hiipuvat. Lisäksi mm. Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt toimet ja kohonneet velanhoidokustannukset kasvattavat erityisesti valtion menoja. Julkinen velkasuhde alkaa kasvaa vuonna 2023. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon mittavat alijäämät sekä kohonneet velanhoidokustannukset pitävät velkasuhteen VM:n mukaan nousevalla uralla lähitulevaisuudessa.

Julkisen talouden sopeuttamistarve

VM totesi tehden tulo- ja menokartoituksen parhaillaan käynnissä olevien eduskuntavaalien esipuheeksi, että julkisen sektorin sopeutustarve on 9 miljardia euroa. Vaikuttavampia yksittäisiä keinoja talouden tasapainottamiseksi olisivat VM:n mukaan muun muassa arvonlisäveron kiristäminen, valtionavustusten pienentäminen sekä indeksikorotusten leikkaaminen muun muassa eläkkeistä. Kuntaliiton pääekonomisti Minna Punakallion mukaan taloudellinen paine tulee kiristymään myös kunnissa. VM:n lääkkeitä arvonlisäveron kiristäminen voi vaikuttaa kunnan kuluihin, valtioavustusten pienentäminen vähentää entisestään kunnan sote-uudistuksen vuoksi merkittävästi väheneviä valtionavustuksia ja indeksikorotusten leikkaus pienentää verotulojen kasvua.

1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Toiminta

Vuoden 2022 aikana kunnan perustoiminnot jatkuivat enimmäkseen edellisen vuoden kaltaisina. Kunnan vi-
ranhaltijat hoitivat oman toimensa ohessa sote-uudistuksen edellyttämät valmistelut kunnan sote-palveluiden siirtämiseksi kunnalta Pohjois-Savon hyvinvointialueelle. Maahanmuuttopalveluita lisättiin erityisesti ukrainalaisten palvelemiseksi. Yhtenäiskoulussa aloitettiin Ukrainan sodan seurauksena kaksi perusopetukseen valmistavaa opetusryhmää. Varhaiskasvatuksen yksiköissä annettiin Ukrainasta paenneiden perheiden lapsille laadukasta varhaiskasvatusta. Kirkonkylän esiopetusryhmät aloittivat toimintakauden 2022-2023 varhaiskasvatukselle uusissa tiloissa pankin alakerrassa. Toenperän kirjasto jatkaa vuoden 2023 alusta Joroisten kirjastona Rantasalmen kunnan erottua Toenperän kirjastosta. Joroisten työpajan toiminta erkaantui sivistystoimen ja hyvinvointialueen omiksi pajoikseen. Sivistystoimen nuorten työpaja sai nimekseen Reppu-
nuorten työpaja.

Elinkeinotoimi ja tekninen toimi edistivät aktiivisesti kunnassa käynnissä olevia mittavia yksityisiä aurinkovoimalahankkeita. Kotkatharjun virkistysalueen, lentopaikan ja 5-tien risteysalueen kehittämistä varten käynnistyi hanke, joka jatkuu vuoden 2023 ajan. Suoritettu maanvaihto Stendalin tilan kanssa mahdollistaa kaava-
muutoksin erinomaisten liike- ja teollisuuskiinteistöjen tarjonnan. VT5-risteysalueen, lentokentän, sataman ja Kotkatharjun alueen kehittämiseksi käynnistyi Pohjois-Savon maakuntaliiton rahoittama hanke.

Investoinneista merkittävin oli vesitornin peruskorjaus. Se on lähes valmis, mutta viimeistelytyötä tehdään vuoden 2023 aikana. Valmistumista viivästyttää osaltaan pääurakoitsijan konkurssi, joka tapahtui vuoden 2023 puolella.

Konsernissa merkittävin muutos oli se, että Asunto Oy Pikalle ja Asunto Oy Tuomaalanhovi sulautuivat tilikauden aikana käynnissä olleen menettelyn jälkeen Koy Honkauraan 28.2.2023.

Toiminnallisesti tilikausi 2022 onnistui kokonaisuutena hyvin käyttötalouden ja investointiohjelman tavoitteiden mukaisesti, jota on koronaolosuhteissa sekä sodan riehuessa Euroopassa pidettävä hyvänä suoritukse-
sena.

Talous

Verotulot kertyivät talousarviossa arvioitua paremmin.

Vielä viimeistä kertaa haasteita kunnan taloudellisen tilanteen arvioimisessa aiheuttivat sote-palveluiden kustannukset. Aivan lopullisesti ne eivät vielä tälläkään tilinpäätöksellä selviä. Muutoin tilikausi muodostui pitkälti talousarvion mukaiseksi. Yleishallinnon tulos oli n. 217 000 euroa suunniteltua parempi, sivistystoimen säästö oli 345 000 euroa ja tekninen toimi ylitti budjettinsa noin 404 000 euroa. Perusturvan toimiala ylitti lopulta muutetun talousarvion 658 000 € (0,264 M€ Varkauden kirjanpidon mukaan + 314 334 Essoten alijäämän kattaminen ja apuvälinetoiminnan lasku + 79 477 vuoden 2019 alijäämä). Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna määrärahan ylitys oli yhteensä n. 1 milj. €.

Tilikaudelle 2022 suunnitellut talouden tasapainotusohjelma II:n mukaiset toimenpiteet toimeenpantiin pääosiltaan. Toimialat raportoivat niistä tarkemmin käyttötaloussiosiossa. Ohjelman taloudellinen vähimmäista-

voite vaikuttaisi toteutuvan, koska merkittävään tasapainotustoimenpide, Joroisten terveyskeskuksen pääomavuokra Pohjois-Savon hyvinvointialueelta, on sovittu maksettavaksi 3 + 1 vuoden option ajan pääomavuokramallia noudattavalla vuokrasopimuksella.

Talousarviossa ja osavuosisiraporteissa arvioitua ylijäämää pienentävät kunnan osalta sote-palveluille tilikauden aikana annetut lisämäärärahat n. 923 000 euroa, Essoten alijäämän kattamisen kuntaosuus 314 334 euroa, ja Ki Oy kunnantalon osakkeiden osan arvon alaskirjaus, 300 000 eurolla. Myös vesilaitos teki kunnalle maksettavien tilikorkojen vuoksi pienen tappion, n. -25 000 euroa. Epävarmana saatavana ei kirjattu Vaalijalan kuntayhtymän päättämää n. 140 000 euron ylijäämän palautusta, koska osa Vaalijalan osakaskunnista ja Eloisa valittivat ylijäämän jakopäätöksestä, jonka vuoksi saatava on sekä perusteeltaan että määrältään epävarma. Tasevaikutteisesti ei ole kirjattu vuoden 2022 aikana päätettyä investointia, 200 000 euron sijoitusta Keski-Savon rahastoon, koska sijoitusta ei ole vielä maksettu.

Laskennallisesti ylijäämä olisi ollut 546 051 €. Tulosta heikentää 300 000 € arvonalennus Ki Oy Kunnantalon osakkeiden arvosta. Lisäksi on korjattu Liunan yrityskeskuksen (ent. Vanhainkoti) alaskirjausta v. 2014 tekemällä arvonalentumisen palautus 95 304 € ja investointivarauksen poistoeron korjaus 25 341 €. Poistoeron korjaus pienentää kunnan poistoeron vähennystä.

Ki Oy Kunnantalon osakkeisiin kohdennettiin 300 000 euron arvonalennus. Arvonalennuksen jälkeen kunnan 100 %:sti omistamien osakkeiden arvo on n. 1,25 milj. €. Arvonalennus perustuu siihen, että rakennuksen ylempien kerrosten arvioidaan olevan ilman suurta remontointia käyttökelpottomassa kunnossa, jolloin myös yhtiön osakkeiden käyvän arvon voidaan arvioida alentuneen. Sen sijaan kellarikerroksessa sijaitsee kunnan käytössä oleva keskusarkisto, jonka arvioidaan kirkonkylässä keskeisen tontin ja liittymien kanssa olevan arvonalennuksen jälkeisen 1,25 milj. € arvoinen. Kun yhtiössä ei ole muuta käyvän arvon kannalta merkityksellistä varallisuutta tai velkoja, myös yhtiön osakkeiden voidaan arvioida olevan käyvältä arvoltaan 1,25 milj. €.

Tilinpäätösanalyysi

Kunnan ja vesilaitoksen laskennallinen tulos olisi ollut 546 051 €. Ki Oy kunnantalon osakkeisiin kohdennettu arvonalennus pienensi tulosta. Verotulot ja valtionosuudet kehittyivät myönteisesti. Niiden lisäksi Joroisten kunnalle kohdistui vielä noin 588 000 euroa valtion korona-avustusta. Lisäksi Essoten kalliinhuollon rahasto pelasti meidät tällä kertaa noin 950 000 euron lisälaskulta. Koronatuen ja kalliinhuollon rahaston maksun yhteisvaikutus on n. 1,54 miljoonaa euroa. Ilman valtion koronatuella ja ilman maksuosuutemme ylittävää korvausta kalliinhuollon rahastosta, tilikauden tulos olisi muodostunut lähinnä sotekulujen, ja teknisen toimen käyttötalouden kallistuneista hinnoista johtuneen määrärahojen ylityksen vuoksi, alijäämäiseksi.

1.5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Valtakunnan ja maakunnan taso

Toiminta

Suomessa ja siten myös Pohjois-Savon maakunnassa on käynnissä historiallisen suuri kunta-alan organisatiomuutos, kun Pohjois-Savon hyvinvointialue aloitti tuottamaan alueen sote-palvelut. Sote-uudistuksen onnistuminen määrittää lähivuosina sekä alueen että sillä sijaitsevien kuntien toimintaedellytyksiä. Hyvinvointialueen tarvitsemasta rahoituksesta on paljolti kiinni se, kuinka paljon valtion rahoitusta kunnille voidaan kohdistaa.

Sote-uudistuksen jälkeen kunnan keskeisin toiminta kohdentuu sivistystoimen toimialalle ja kunnan elinvoimaa lisääviin palveluihin.

Talous

Sote-uudistuksen rahoitusmallin tuottaman rahoituksen jaon kuntien ja hyvinvointialueiden kesken on vielä varmistumatta. Sote-uudistuksen rahoitusmalli vaikuttaa erityisesti kuntien valtionosuuksiin. Lisäksi Sote-alueet päättivät, että kuntien tulee maksaa niiden henkilökunnille mittava kertakorvaus koronatöistä vuoden 2023 puolella.

Ukrainan sodan vaikutusten vuoksi kunnan talouden ennustettavuus on vielä lähitulevaisuudessa heikkoa, joskin ennakoitavampaa kuin ennen sote-uudistusta.

Kunta-alalle sovittiin merkittävistä palkankorotuksista. Suurimmat vaikutukset kohdistuvat käynnissä olevaan vuoteen 2023. Kunnat ovat tuskin varautuneet korotusten koko määrään kertakorvauksineen.

Kunnan näkymä

Talousarviossa kerrotulla tavalla Joroisten verotulojen arvioidaan valtiontalousohjelman, jossa on huomioitu sote-uudistuksen vaikutukset, perusteella vähenevän 46,8 % vuonna 2023, eli vuoden 2022 noin 18,45 milj. eurosta noin 9,94 milj. euroon. Joroisten veroprosentti on kunnan talousarvion perusteella nykyisen 21,25 % sijasta 8,61 %. Vuoden 2023 verotulot ovat voimassa olevan korkeamman kunnallisveroprosentin mukaisten verojäämien vuoksi merkittävästi tulevia vuosia paremmat.

Talousarvioesitys vuodelle 2023 on n. 0,7 milj. euroa ylijäämäinen. Talousarvion valmistumisen jälkeen merkittäviä uusia kuluja ovat ainakin palkankorotusten arvioitua korkeampi taso, sote-henkilökunnalle jälkikäteen maksettava kertakorvaus vuodesta 2022, ja korkeana pysyttelevän inflaation sekä vaihtuvakorkoisten lainojen korkojen nousun aiheuttamat kustannukset.

Suunnitelmavuosia 2024 – 2025 ei ole vielä kyetty tarkasti arvioimaan. Ilman kulujen sopeuttamista kunnan talous vaikuttaisi kääntyvän alijäämäiseksi. Säästöt energiatehokkuudesta ja verotulot kuntaan suunnitteilla olevista uusiutuvan energian teollisen mittaluokan voimaloista ajoittuvat suunnitelmavuosien jälkeiselle ajanjaksolle.

Lakisääteisten muutosten vuoksi kunnan merkittävästi supistuvan talouden tilanteessa on syytä katsoa, mitä soteuudistus ja vuodelle 2025 suunnitellun työllisyyspalveluiden siirtäminen kuntiin vaikuttaa toimintaympäristöömme. Talousarviossa joudumme lisäksi ottamaan huomioon energian hinnannousun, inflaation, korkojen nousun, kohonneiden palkkakustannusten ja kohonneiden elintarvikekustannusten vaikutukset kunnalle ja kuntalaisille. Vaikein jatkuva kotimainen haasteemme on edelleen kuntalaisten väheneminen. Vuonna 2022 väkiluku väheni 81 henkilöllä.

Kunnan asukasmäärän ja työllisyyden muutokset per 31.12.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Asukasluku	5293	5215	5184	5126	5041	4919	4820	4769	4689	4626	4543
muutos	-49	-24	-31	-58	-85	-122	-99	-51	-80	-63	-81
Työttömyysaste	12,9 %	14,2 %	13,7 %	15,7 %	13,1 %	11,6 %	9,5 %	9,6 %	11,7 %	9,0 %	9,1 %

Lähde: Pohjois-Savon maakuntaliitto, väestönmuutos kunnittain, Ely:n työllisyyskatsaus

Uudistetun kuntastrategian 2022–2030 perusajatuksena on kunnan palveluiden suunnitelmallinen sopeuttaminen kuntalaisten tarpeisiin. Vahvuutenamme on kunnan ja yritystoiminnan sekä kolmannen sektorin yhteistyö, jolla elinvoimamme paranee edelleen. Strategianamme on, että kuntapalvelut tuotetaan tehokkaasti ja laadukkaasti siten, että tilikaudet muodostuvat ylijäämäisiksi. Kestävän kuntatalouden pohjalta voimme investoida kuntalaisten ja yritysten elinvoimaisen toimintaympäristön kehittämiseen. Elinkeinotoiminnan osalta keinot tulemme selvittämään uudella elinkeino-ohjelmalla.

Suunnittelukaudella kunta investoi erityisesti energiatehokkuuteen. Kuntamme on tulossa myös erittäin merkittäviä yksityisiä aurinkoenergiailaitoshankkeita. Kartoitamme myös mahdollisuudet purkaa kunnan tyhjillään olevan virastotalo ja muuttaa paperiset arkistot digitaalisiksi. Merkittävää on myös VT5-risteysalueen,

lentokentän, sataman ja Kotkatharjun alueen kehittäminen, josta on jo käynnistynyt Pohjois-Savon maakuntaliiton rahoittama hanke. Matkailu kunnassamme kehittyy myös yksityisellä sektorilla. Erityisesti kuntamme laadukkaat majoituspaikat ovat lisääntymässä Kaitaisissa ja Kotkatharjulla.

1.6. Kunnan henkilöstö

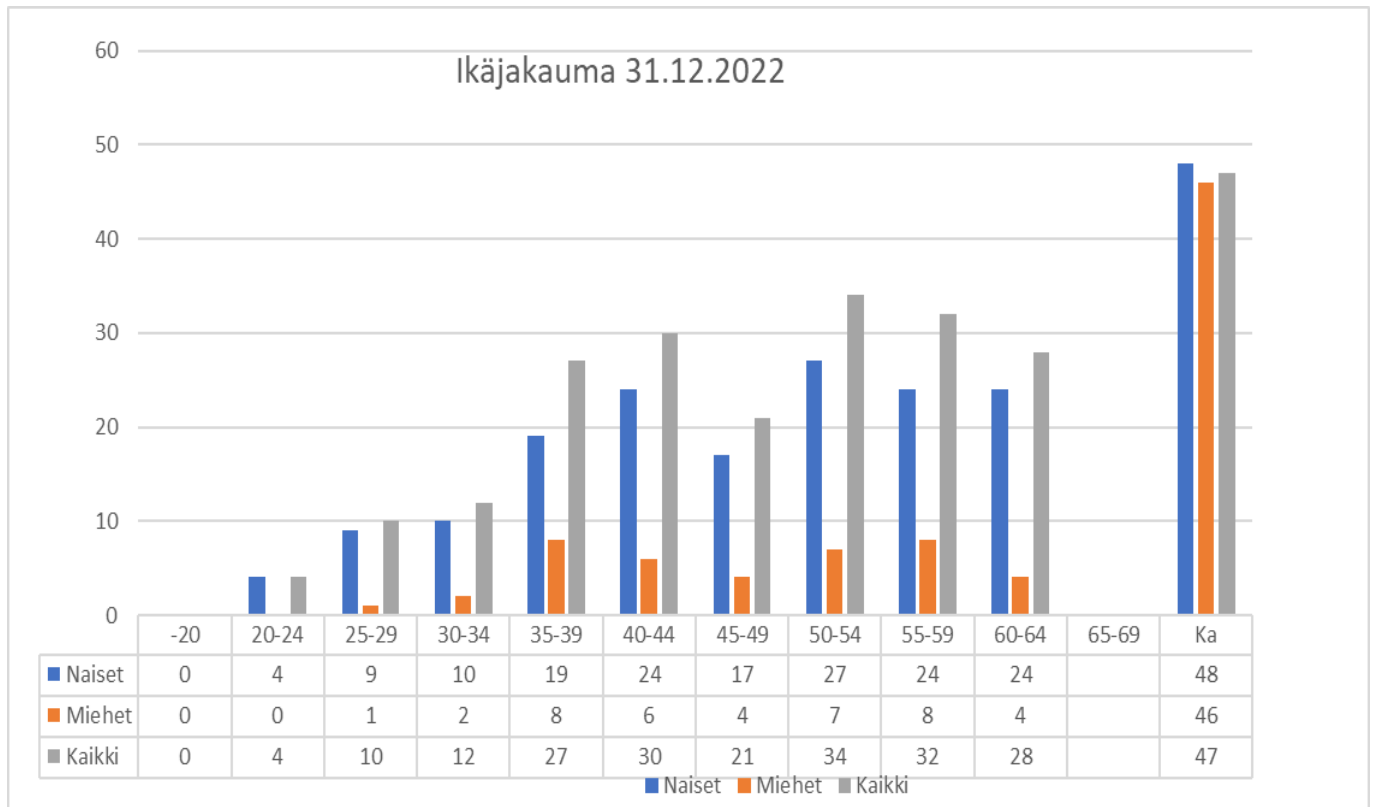
Vuoden 2022 lopussa kunnan palveluksessa oli 198 henkilöä. Tässä luvussa on mukana sekä vakinaiset että määräaikaiset työ- ja virkasuhteet 31.12.2022. Vakinaisten määrä koko henkilöstöstä oli 152 (77%). Henkilöstön määrän pientä kasvua selittää ukrainalaisia varten palkattu kolmen (3) hengen henkilökunta (määräaikaiset kokoaikaiset) pääasiassa varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Yleishallinnossa työskentelee määräaikaisina kokoaikaisina maahanmuutto- ja työllisyyskoordinaattori ja elinkeinohankkeessa hankekoordinaattori. Vakituisten kokoaikaisen henkilökunnan määrä supistui suunnitellusti vuoden 2020 tasolle. Henkilötyövuosina (htv) työvoiman kasvu edelliseen vuoteen 2021 verrattuna ei ole yhtä suuri, koska kasvua tapahtui osa-aikaisten ryhmässä (4 henkilöä).

Henkilöstön jakauma	2018	2019	2020	2021	2022
Vakituiset kokoaikaiset	151	132	130	132	130
Vakituiset osa-aikaiset	15	23	24	18	22
Määräaikaiset kokoaikaiset	32	37	15	26	31
Määräaikaiset osa-aikaiset	15	10	29	14	15
Yhteensä	213	202	198	190	198

Henkilöstö toimialoittain 31.12.2022			
Toimiala	Naiset	Miehet	Yhteensä
Yleishallinto yht.	7	6	13
Sivistys- ja vapaa-aikatoimi yht.	122	20	142
Tekninen toimiala yht.	29	14	43
Yhteensä	158	40	198

Useampi kuin 2/3 henkilökunnasta työskentelee sivistystoimen toimialalla.

Yleishallinnon henkilökuntaan kuuluivat 2022 työllisyysyksikön henkilökunta, 5 henkilöä.

Henkilöstön suurin ryhmä on 50 – 54 vuotiaat, ja toiseksi suurimpia ovat 55 – 59 vuotiaat. Alle 34-vuotiaita on yhteensä 26.

Henkilöstömenot	2020	2021	2022
Palkat ja palkkiot	6 342 029	6 391 926	6 501 146
Henkilösivukulut	1 878 454	1 966 284	1 962 789
Yhteensä	8 220 483	8 358 210	8 463 935
Käyttötalousmenot	32 700 443	34 066 259	33 515 754
Henkilöstökulujen osuus %	25,14 %	24,54 %	25,25%

Henkilöstökulujen suhteellisen pienen osuuden selittää se, että sote-palvelut ostetaan ostopalveluina. Jos käyttötalousmenoista oikaistaan pois perusturvan toimialan kustannukset 20 742 998 euroa, henkilöstökulujen suhteelliseksi osuudeksi kunnan kustannuksista muodostuu noin 78 %.

Tarkemmat tiedot esitellään vuosittain henkilöstökertomuksessa.

1.7. Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

1) Ukrainan sota

Joroisiin on tätä tilinpäätöstä laadittaessa saapunut tiedettävästi noin 100 suojelun tarpeessa olevaa ukrainalaista. Heitä voi olla enemmänkin ja lisää on mahdollisesti saapumassa sodan pitkittyessä. Osa ukrainalaisista tulee työskentelemään normaaliin tapaan kausitöissä erityisesti alkutuotannossa, joka pienentää sekä kuluja että henkilöiden sopeutumiseen liittyviä riskejä. Kunta pyrkii järjestämään kohtuulliset olosuhteet pidempiaikaisempaankin oleskeluun. Tämä tarkoittaa muun muassa asuntojen sekä varhaiskasvatuksen ja koulun palveluiden järjestämistä.

Valtio on luvannut korvata ukrainalaisten tilapäisestä suojelusta kunnille aiheutuvat kustannukset. Jos ne nousevat merkittäviksi, saattavat kustannukset rasittaa sekä valtiontaloutta että kuntataloutta ja johtaa osaltaan ulkomaisen velan määrän kasvattamiseen.

Kun valtio joutuu kasvattamaan puolustus- ja varautumismenojaan, on mahdollista, että muissa menoissa pyritään jatkossa säästämään. Silloin esimerkiksi kunnille suunnatut valtionosuudet voisivat pienentyä aikaisemmasta tasosta.

Jo toteutunutta ovat energian hinnan kasvu Euroopassa ja nopeasti kiihtynyt inflaatio. Maailmantalouden kasvuennusteita on laajasti leikattu. Riskinä on, että maailmantalous ei nopeasti korjaannu takaisin kasvurallalle, josta voisi seurata muun muassa työttömyyttä. Kunnan osalta vaikutukset näkyisivät suorimmin verotulojen vähentymisenä. Myös kunnan sijoitusten tuotto on notkahtanut.

2) Sote-uudistus

Sote-uudistuksen kaltaiseen mittavaan toiminnalliseen, taloudelliseen ja organisaatioihin liittyvään muutokseen liittyy aina merkittäviä riskejä. Toiminnan jatkuessa ainakin aluksi pääosin ennallaan, toiminnallinen riski on palvelutason heikkeneminen esimerkiksi Joroisista saatavien palveluiden vähentymisenä pidemmällä ajanjaksolla, esimerkiksi vuokrasopimuksien päättyessä vuoden 2025 lopussa (ellei optiovuotta 2026 käytetä).

Sotepalveluiden taloudellinen riski on jatkossa hyvinvointialueen, siis Joroisten osalta Pohjois-Savon hyvinvointialueen ja lopulta rahoituksen ollessa riittämätön, valtion riski. Hyvinvointialueiden palvelut ovat osa julkista palvelutuotantoa, jonka vuoksi rahoitustarpeen kasvu hyvinvointialueiden palveluissa voi tarkoittaa talouden tasapainostuspaineita kuntien tuottamien palveluiden suuntaan. Lisäksi on syytä muistaa, että verovelvollinen kuntalainen on samalla hyvinvointialueen asukas ja myös kansalainen. Osaoptimoinnit eivät siis välttämättä hyödytä veronmaksajaa.

3) Henkilöstöön liittyvät riskit

Talouden tasapainotusohjelmien vaikutukset kohdistuvat henkilöstön osalta pääosin sivistystoimen ja yleishallinnon henkilöstöön. Jaksaminen ja työhyvinvointi ovat olleet koetuksella aikaisempien vuosien koronapandemian vuoksi. Nyt pitäisi sopeutua soteuudistuksen jälkeiseen toimintaan ja organisaatioon.

Riskinä ovat palvelutuotannon katkokset ja haasteet sijaisten saamisessa. Sijaisten suuri tarve myös kasvattaa palkkakustannuksia.

Organisaatiossa on yhä enemmän tehtäviä, jotka ovat joko yhden tai kahden henkilön vastuulla. Osa tehtävistä on myös joko toiminnallisesti tai lakisääteisten velvollisuuksien täyttämiseksi kriittisiä.

Myöskään kouluttautumiseen ja toiminnan kehittämiseen ei ole valtionhallinnon edellyttämiä uudistuksia toimeenpantaessa ja koronaolosuhteissa jäänyt riittävästi aikaa.

4) Rahoitus- ja sijoitusriskit

Kunnan sijoitustoiminnan perusteet on päivitetty 15.6.2015. Sijoitustoiminnan perusteissa määritellään, että sijoitustoiminnan tulee olla taloudellisesti tuottavaa. Vähimmäisvaatimuksena on sijoituksen reaaliarvon säilyttäminen ja sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvien kulujen kattaminen. Sijoitustoiminnan tuottoa arvi-

oitaessa johtopäätöksiä ei tule tehdä yhden vuoden perusteella, vaan sijoitushorisontti tulee ulottaa pidemmälle ajanjaksolle. Tällöin markkinoiden heilunnan vaikutus sijoitustoiminnan tuloksiin voidaan paremmin huomioida.

Kunnan lainakanta oli tilipäätöshetkellä noin 20,42 miljoonaa euroa (2021: 22,17 miljoonaa euroa). Se on pääosin kiinteäkorkoista lainaa, mutta vaihtuvakorkoista lainaakin on joukossa.

Kunnalla ei ole tällä hetkellä merkittäviä kuntakonsernin ulkopuolisia takausvastuita.

5) Vahinkoriskit

Kunnan henkilöstö on vakuutettu lakisääteisesti ja kunnan toiminta ja omaisuus on vakuutettu tiettyihin rajoihin saakka. Kunta on käyttänyt keskeytysvakuutuksia mm. teollisuushalleissa sekä merkittävässä kunnan palvelutuotantoa harjoittavissa yksiköissä. Vesilaitoksen ja puhdistamoiden vahingoittuminen saattavat aiheuttaa vahinkoja asiakkaille ja ympäristölle. Infraan kohdistuviin uhkiin on varauduttu mm. hankkimalla vesi- ja viemärlaitosta varten aggregaatteja ja varautumistoimintaa kehittämällä.

Oikeustoimia kuntaa vastaan ei ole käynnissä. Suurimpia riskejä ovat kiinteistöjen sisäilmaongelmat sekä talotekniikan vanhenemisen aiheuttamat äkilliset korjaustyöt. Kunnan käytössä olevaa rakennuskantaa on ylläpidetty jatkuvasti.

Vuonna 2020 järjestettiin vakuutusten kilpailutus, jonka johdosta kunnan vakuutusten voidaan arvioida olevan ajan tasalla.

1.8. Ympäristötekijät

Joroisten kunnan alueella sijaitsee runsaasti vesistöjä, jotka kuuluvat Vuoksen vesienhoitoalueeseen. Joroisten kunnan suurimmat järvet ovat Haukivesi (Saimaa), Sysmä ja Paro. Vuoksen vesienhoitoalueelle on laadittu vesienhoitosuunnitelma vuosiksi 2022–2027. Vesienhoitosuunnitelmaa tarkentavat toimenpideohjelmat on tehty alueella ELY-keskuksittain. Toimenpideohjelmissa on tietoa muun muassa vesistöjen tilasta, kuormitus- ja muutostekijöistä, tilan parantamistavoitteista ja hyvän tilan saavuttamisen aikatauluista.

Keskellä kuntaa sijaitsee kaakkois-luode suuntainen harjuno pohjavesiesiintymineen. Joroisten kunta ottaa talousvettä Kolman ja Tervaruokin pohjavesialueilta. Pohjavesialueille on laadittu suojelusuunnitelmat. Vesienhoidon kehittämistä varten on Joroisten kuntaan perustettu sekä pinta- että pohjavesien suojelutyöryhmät, jotka kokoontuvat säännöllisin väliajoin. Joroisten kunnan tavoitteena on, että ekologiselta tilaltaan tyydyttävien pintavesien määrä saadaan vähenemään ja niiden tila muuttuu tyydyttävästä hyväksi. Pohjavesien osalta tavoitteena on ylläpitää nykyinen erittäin hyvä pohjavesien laatu.

Joroisten ympäristönsuojelu liittyi 1.1.2017 osaksi Keski-Savon ympäristötoimea. Keski-Savon ympäristölautakunta toimii Joroisten kunnan ympäristönsuojelu- ja ympäristöterveydenhuoltoviranomaisena.

Joroisten kunnan alueella jätehuollosta vastaa Keski-Savon Jätehuolto Oy. Yhtiö on osakkaana Riikinvoima Oy:ssä.

2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta on kunnan organisaation omaehtoista toimintaa, jonka tarkoituksena on taloudellisuuden ja tehokkuuden edistäminen, riskien hallinta, omaisuuden ja varojen säilyttäminen ja virheiden sekä väärinkäytösten estäminen ja paljastaminen.

Sisäisen valvonnan tavoitteet voidaan jaotella seuraavasti:

- Vaikuttavuus ja tuloksellisuus. Valvonnalla varmistetaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista, tuotteiden ja palvelujen laatua sekä toimintojen taloudellisuutta ja tuottavuutta.

- Raportointi ja tiedon oikeellisuus. Valvonnalla johto ja esimiehet huolehtivat siitä, että heidän vastualueellaan tuotetaan ja ylläpidetään luotettavia tietoja toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta. Tiedot tulee raportoida oikein ja ajantasaisesti.
- Toiminnan laillisuus ja johdon ohjeiden noudattaminen. Valvonta turvaa lakien ja asetusten sekä päätösten, sääntöjen ja ohjeiden noudattamisen.
- Resurssien ja omaisuuden turvaaminen. Valvonnalla varmistetaan, että kunnan resursseja käytetään järkevästi ja taloudellisesti kunnan hyväksi, ja että resurssit turvataan menetyksiltä, jotka aiheutuvat virheistä, huonosta hoidosta, tuhlauksesta, väärinkäytöksistä, petoksista tai muusta sääntöjen ja ohjeiden vastaisesta toiminnasta.

Sisäinen valvonta on riittävää, kun toiminta on organisoitu siten, että se tuottaa kohtuullisen varmuuden tavoitteiden saavuttamisesta. Valvontatoimenpiteiden on oltava taloudellisia ja tehokkaita. Sisäinen valvonta kattaa kunnan oman toiminnan sekä toiminnan, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden tai sopimusten nojalla.

Sisäinen valvonta jakautuminen

Sisäinen valvonta jakaantuu kolmeen osa-alueeseen:

1. sisäiseen tarkkailuun
2. seurantaan ja
3. sisäiseen tarkastukseen

Sisäinen tarkkailu on jatkuvaa toimintaa liittyvien työvaiheiden tai erillisten toimenpiteiden ja varojen käytön valvontaa. Se kuuluu luonnollisena osana palvelujen järjestämiseen. Sisäisestä tarkkailusta vastaa kukin esimies oman vastualueensa osalta. Sisäisellä tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan hyväksytyllä tavalla ja tehtävään osoitettujen voimavarojen puitteissa.

Seuranta on ennen muuta luottamushenkilöille ja toimielimille kuuluva osa sisäistä valvontaa. Seurannan keskeisiä tehtäviä ovat tavoitteiden ja velvoitteiden asettaminen, raportoinnin toteutuksen valvonta ja tehtyjen päätösten ja raporteissa kuvattujen tulosten vertailu.

Sisäinen tarkastus on sisäisen valvonnan näkyvä osa. Se on aktiivista, järjestelmällistä ja avointa toimintaa. Se on tarkastustarkoituksessa tehtyä valvontaa. Sisäisen tarkastuksen ensisijaisena kohteena ovat toimintalinjaukset, toimintaperiaatteet, toimintaresurssien käyttö ja tavoitteiden toteuttaminen. Sisäisen valvonnan kokonaisuudesta sisäinen tarkastus on vasta toissijaista.

Tarkastusjärjestelmä koostuu seuraavista kokonaisuuksista:

1. Tarkastuslautakunta
2. Tilintarkastajat
3. Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonta ohjeistetaan säännöillä ja toimintaohjeilla. Keskeiset ohjeet ovat:

- hallintosääntö
- sisäisen valvonnan ohjeet
- konserniohje

Sisäisen valvonnan toimivuudesta koko kuntakonsernissa vastaa kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Toimialajohtajien ja kunnan tytäryhtiöiden johtajien vastualueelle kuuluu varmistaa omalla toimialallaan sisäisen valvonnan asianmukaisuus annettujen ohjeiden mukaisesti.

Sisäisen valvonnan menettelytapoja

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Viranhaltijapäätökset dokumentoidaan Dynasty-ohjelmaan ja viedään tiedoksi kuukausittain sille viranomaiselle, jonka alainen päätöksentekijä on. Toimielin voi käyttää otto-oikeutta viranhaltijapäätöksiin, mutta se on poikkeuksellista.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arviointi

Toimialojen johtajat hoitavat vastuualueittensa sisäisen valvonnan. Talousarviossa taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista, varojen käyttöä ja tuloksellisuutta arvioitiin talousarvion toteutumisraportoinnin yhteydessä kolmannesvuosittain. Raportit käsiteltiin lautakunnissa ja kunnanhallituksessa ja vietiin tiedoksi valtuustolle.

Sisäisessä valvonnassa hallinnossa, taloushallinnossa tai toiminnassa ei ilmennyt huomautettavaa. Tilintarkastaja tilikauden aikaisissa tarkastuksissaan tai kunnan tilintarkastuslautakunta ei esittänyt taloushallintoon tai hallintoon liittyviä korjauskehotuksia.

Pää- ja osakirjanpidot täsmäytettiin ja täsmäytykset dokumentoitiin kuukausittain. Täsmäytyksissä ei havaittu virheitä.

Hallinnon asiakirjojen hallinta ja sopimushallinta on toteutettu Dynasty- asianhallintaohjelmaa käyttäen. Hankinnoissa on hyödynnetty Cloudia –hankintaohjelmaa. Pienhankintoja (alle 60.000 euroa) koskee pienhankintaohje.

Ostolaskujen auditointi hankitaan ulkopuoliselta toimijalta säännöllisesti kolmen vuoden välein, jolloin kaikki vuodet tulevat auditoinnin piiriin.

Riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti riskejä on arvioitu jatkuvasti osana normaalia toimintaa. Toimialat ovat antaneet selontekonsa tilinpäätöstä varten. Vahinkoriskeihin on varauduttu vakuuttamalla. Johtoryhmä koordinoi riskienhallintatyötä.

Tilintarkastaja esitti konsultoivassa keskustelussa, että riskienhallinnassa tehtävä työ olisi syytä dokumentoida nykyistä paremmin. Dokumentointiin tullaan kiinnittämään huomiota neljä kertaa vuodessa osavuosisikatsauksien yhteydessä maaliskuussa, kesäkuussa, syyskuussa ja tilinpäätöksen yhteydessä joulukuun tietojen osalta.

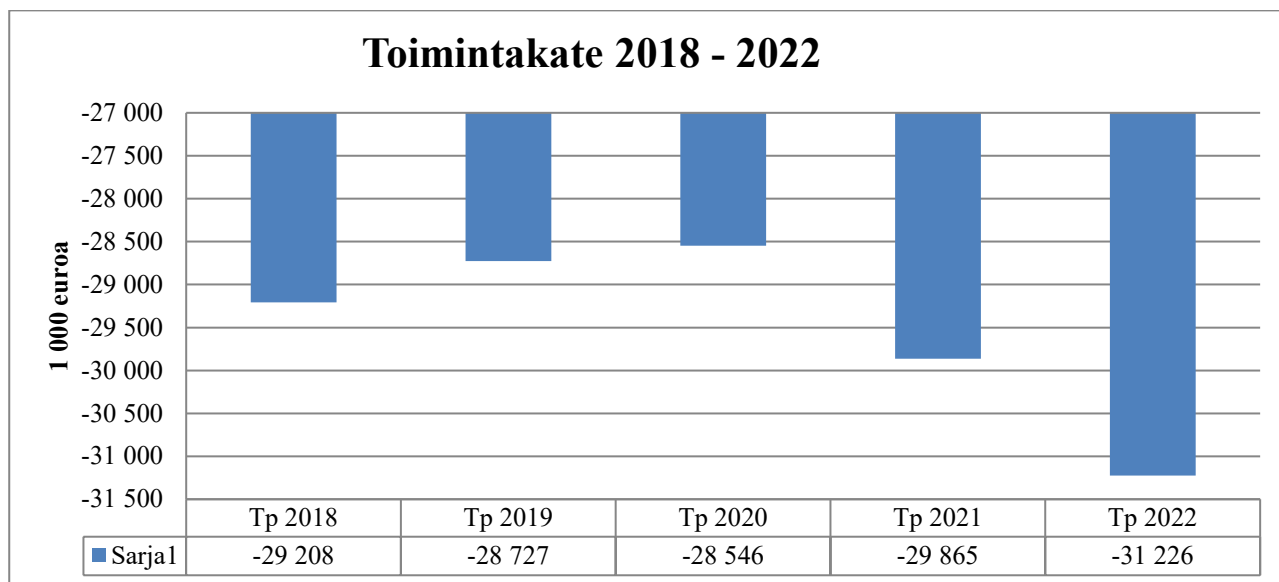
Ohjeista sisäisen valvonnan ohje ja konserniohje päätettiin ottaa päivitettäväksi vuoden 2021 aikana, mutta ne ovat edelleen päivittämättä.

3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus (kunta ja vesilaitos yhteensä)

TULOSLASKELMA	2022	2021	Muutos
Toimintatuotot	3 960 846	4 201 511	-5,73 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	
Toimintakulut	-35 186 611	-34 066 259	3,29 %
Toimintakate	-31 225 766	-29 864 749	4,56 %
Verotulot	19 591 326	18 813 672	4,13 %
Valtionosuudet	13 611 358	12 947 256	5,13 %
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	69 812	135 582	-48,51 %
Muut rahoitustuotot	250 060	370 878	-32,58 %
Korkokulut	-144 570	-110 125	31,28 %
Muut rahoituskulut	-371 612	-87 570	324,36 %
Vuosikate	1 780 609	2 204 944	-19,24 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 439 254	-1 326 871	8,47 %
Satunnaiset erät	0	0	
Tilikauden tulos	341 355	878 072	-61,12 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	21 048	36 708	-42,66 %
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	
Tilikauden yli-/alijäämä	362 403	914 780	-60,38 %

3.1. Tulos

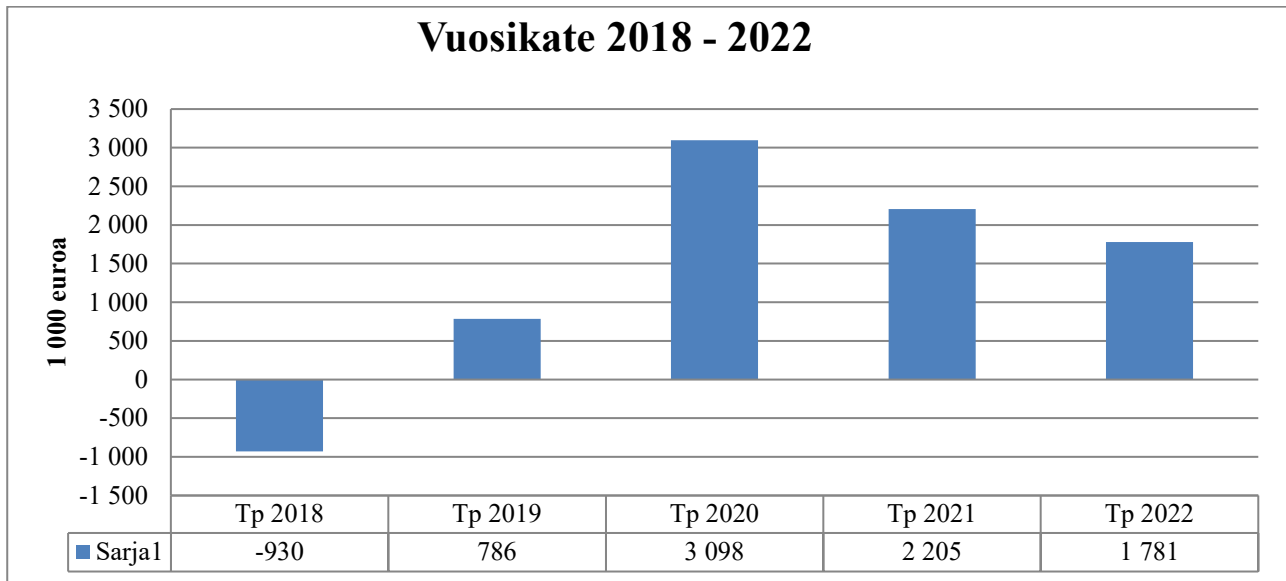
Tuloslaskelmassa **toimintakate** ilmoittaa, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

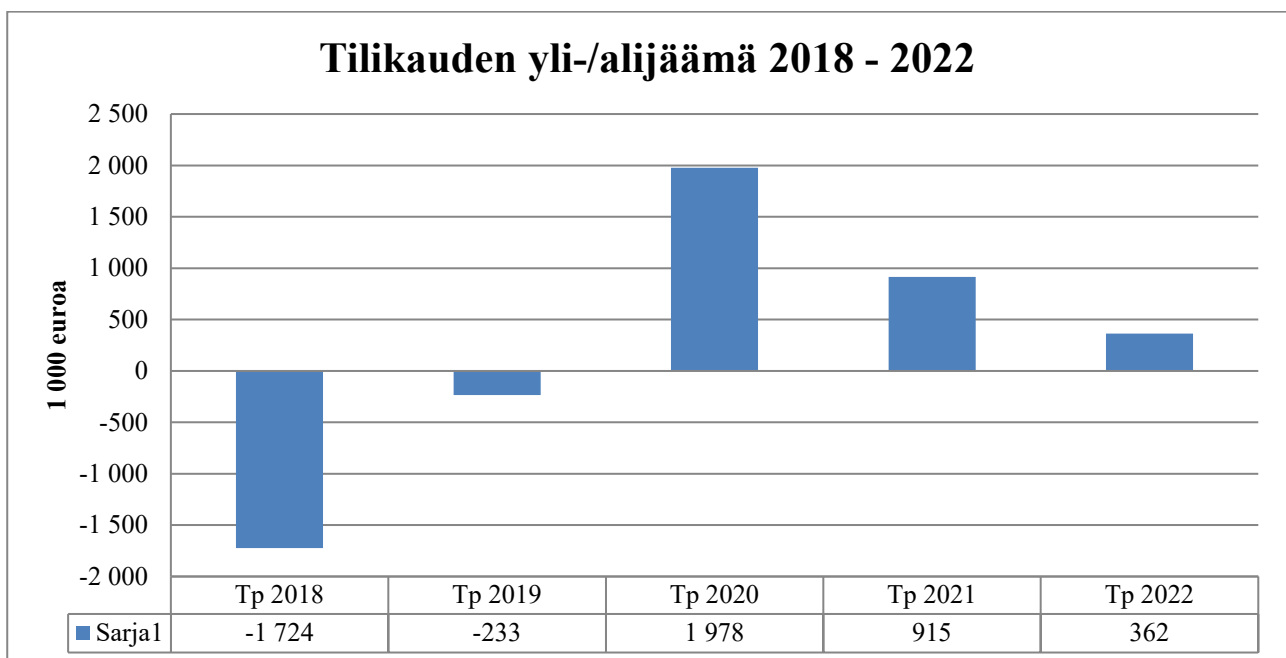
Kunnan toimintatuotot laskivat 240 665 euroa. Samalla kunnan toimintakulut kasvoivat 1.120 352 euroa. Yhteisvaikutus on se, että toimintakate heikkeni merkittävästi, noin 1,361 milj. euroa aikaisempiin vuosiin verrattuna. Merkittäväntä tuottojen väheneminen oli sivistystoimessa mm. Juvan kirjaston irtaannuttua Toenperästä ja pääosa kustannusten kasvusta tapahtui sote-palveluissa.

Koska sekä verotulot että valtionosuudet kasvoivat samanaikaisesti, toimintakatteen heikkenemisellä ei ollut välitöntä vaikutusta kunnan talouteen, kun tilikauden tulos muodostui ylijäämäiseksi.

Vuosikatteen tulisi kattaa poistot eli pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset.

Vuosikate on n. 1,8 miljoona euroa, joten kunnan tulot kattoivat hyvin menot, velkojen lyhennykset ja poistot. Vaikka verotulot ja valtionosuudet kehittyivät suotuisasti, ja saimme vielä Varkauden perusturvan kautta n. 0,58 milj. euroa koronakompensatioitakin, pienenneet tuotot ja ripeästi kasvaneet kulut heikensivät myös vuosikatetta edellisiin vuosiin verrattuna.

Turbulentista markkinatilanteesta johtuen prosentuaalisesti suurimmat muutokset edelliseen vuoteen verrattuna tapahtuivat rahoitustuottojen- ja kulujen tileillä. Muut rahoituskulut -tili sisältää niiden sijoitusten tappioita, jotka tuloutuivat tilikauden aikana. Myös rahoitustuotot ovat pienentyneet erinomaisen vertailuvuoden 2021 tasosta.

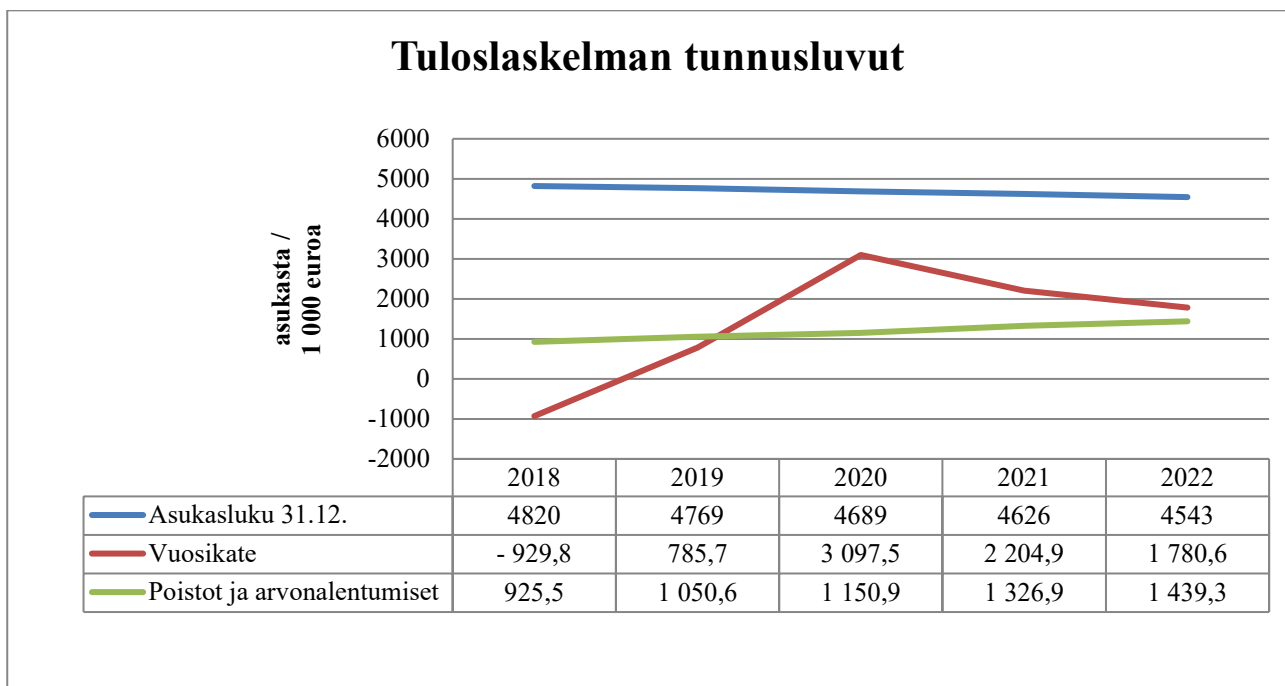
Kunnan tulosta heikentää myös 300 000 euron Koy kunnantalon osakkeista tehty arvonalennus. Määrä on sisällä arvonalentumisten erässä. Vesitornin peruskorjaus ei vielä vaikuta poistoihin, koska se ei ole valmis.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2018	2019	2020	2021	2022
Asukasluku 31.12.	4820	4769	4689	4626	4543
Tilikauden tulos 1 000 euroa	-1 723,9	-233,5	1 978,1	914,8	362,4
Toimintatuotot/Toimintakulut, % 100*Toimintatuotot/(Toimintakulut-valmistus omaan käyttöön)	11,6	12,1	12,7	12,3	11,3
Vuosikate 1 000 euroa	-929,8	785,7	3 097,5	2 204,9	1 780,6
Vuosikate, eur/asukas	-192,9	164,7	660,6	476,6	391,9
Vuosikate/Poistot, %	-100,5	74,8	269,1	166,2	123,7
Poistot ja arvonalentumiset 1 000 euroa	925,5	1 050,6	1 150,9	1 326,9	1 439,3

Toimintatuotot/toimintakulut % -tunnusluku osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelu- ja myyntituotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuloilla.

Vuosikate prosenttia poistoista: Jos tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävän.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Vuosikatteen riittäessä kattamaan poistot, on talous tasapainossa.

Joroisten väkiluku jatkoi tasaista vähenemistä. Poistot ja arvonalentumiset ovat tavoittamassa vuosikatteen. Arvonalentumisia lisäsi kertaluontoinen 300 000 euron alaskirjaus kohdistuen Ki oy Kunantalon osakkeisiin.

3.2. Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirrat ja rahoituksen eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja muiden maksuvalmiuden muutosten rahavirrat. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen erotus osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

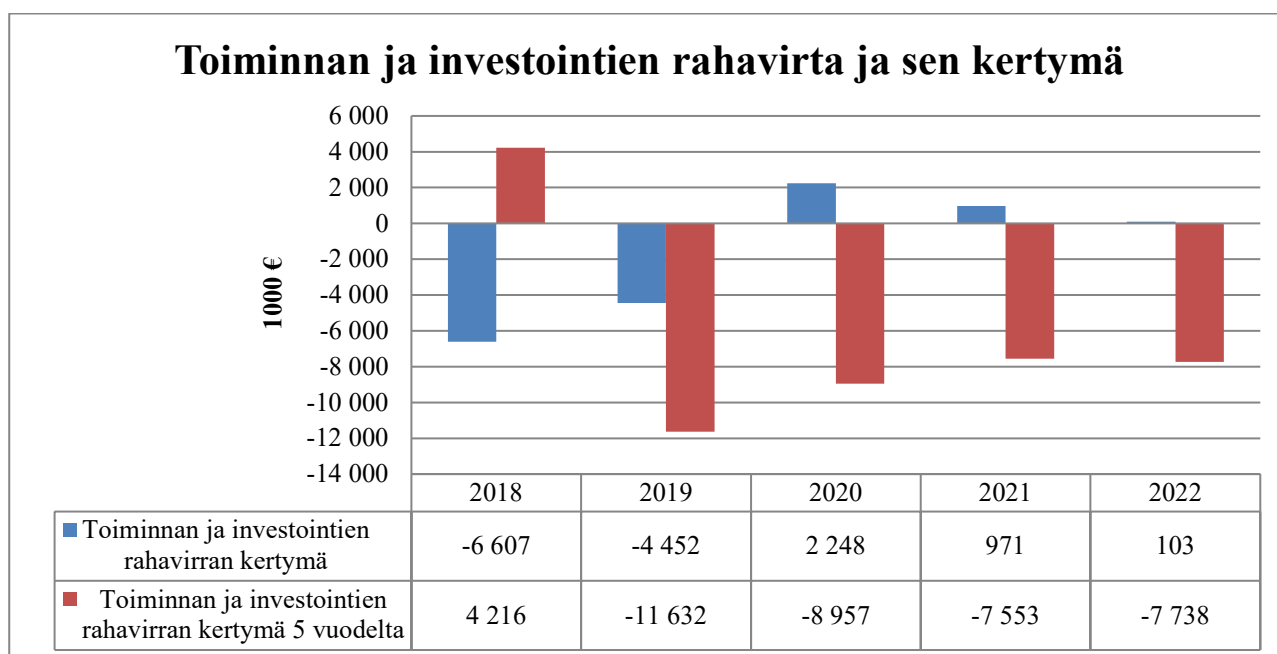
RAHOITUSLASKELMA	2022	2021	Muutos
Toiminnan ja investointien rahavirta			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	1 780 609	2 204 944	-19,2 %
Tulorahoituksen korjaukset	-98 252	-318 589	-69,2 %
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-1 798 290	-1 665 415	8,0 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	32 896	13 125	150,6 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	185 963	736 835	-74,8 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	102 926	970 900	-89,4 %
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-1 080	770	-240,3 %
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 500 000	0	100,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 244 732	-3 602 616	-9,9 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000 000	3 000 000	-200,0 %
Muut maksuvalmiuden muutokset	460 364	817 276	-43,7 %
Rahoituksen rahavirta	-1 285 448	215 429	-696,7 %
Rahavarojen muutos	-1 182 522	1 186 329	-199,7 %
Rahavarat 31.12.	14 133 268	15 315 790	
Rahavarat 1.1.	<u>15 315 790</u>	<u>14 129 461</u>	
	-1 182 522	1 186 329	

Pitkäaikaisten lainojen lisäyksen 4,5 miljoonaa selittää se, että määrä sisältää sekä vuoden 2021 että 2022 talousarviolainat. Vuoden 2021 talousarviolainan nostamisesta päätettiin lyhytaikaisten lainojen korkojen ollessa matalalla niin myöhään, että pankki maksoi vuonna 2021 nostetun lainan vasta vuoden 2022 puolella.

Kun lainaa (lyhytaikainen ja pitkäaikainen laina yhteensä) lyhennettiin yhteensä 6.244 732 miljoonaa euroa, vähenivät kunnan lainat 1.744 732 eurolla. Tästä määrästä noin 1,18 milj. euroa katettiin kunnan kassavaroista.

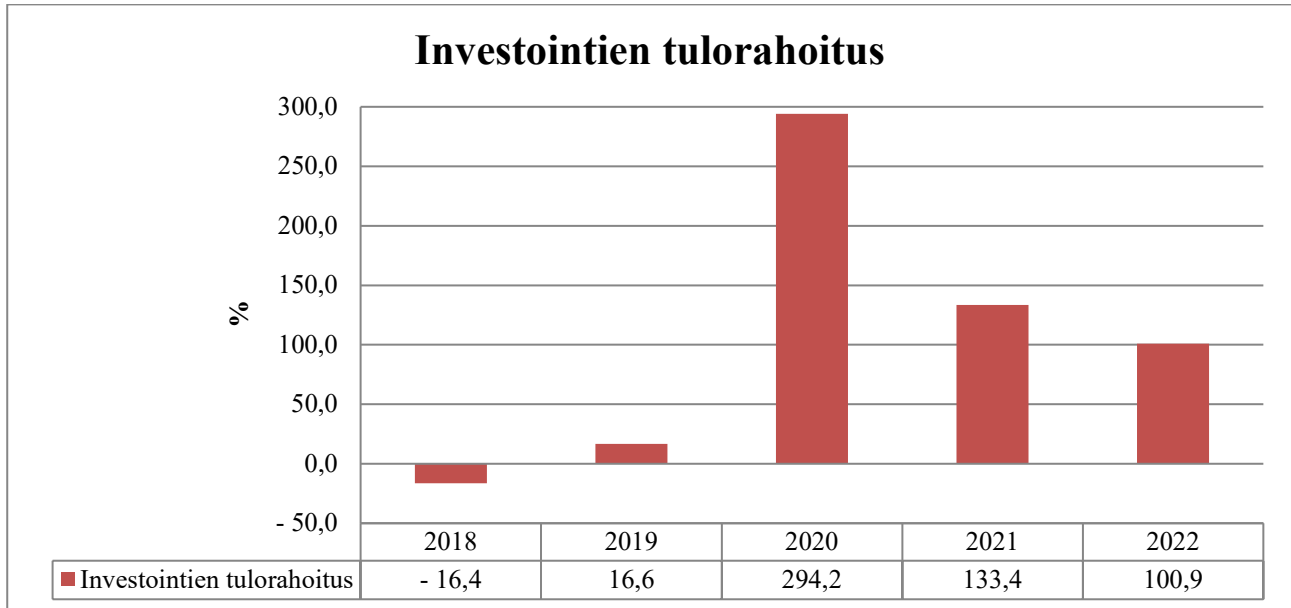
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2018	2019	2020	2021	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta/vuosi 1000 €	-6607,09	-4452,26	2247,99	970,90	102,93
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta M€	4,22	-11,63	-8,96	-7,55	-7,74
Investointien tulorahoitus, %	-16,4	15,0	294,2	133,4	100,9
100*Vuositake/Investointien omahankintameno (inv.omahankintameno=kom.investoinnit - rahoitusosuudet)					
Lainanhoitokate (laskennallinen) (Vuositake+korkokulut)/(Korkokulut+Lainanlyhennykset)	-0,3	0,3	0,9	0,6	0,6
Kassavarat 31.12. M€	13,31	11,04	14,10	15,32	14,13
Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset					
Kassan riittävyys, pv	117	99	138	141	127
365 pv *Kassavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudella					

Toiminnan ja investointien rahavirta ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Jos tunnusluku on negatiivinen, menoja joudutaan kattamaan joko vähentämällä olemassa olevia kassavaroja tai lainanottoa lisäämällä.

Tilikaudella 2022 kunta otti uutta pitkäaikaista lainaa 4,5 miljoonaa euroa ja käytti kassasta n. 1,18 miljoonaa euroa. Loput toiminnan ja investointien rahavirrasta rahoitettiin tulorahoituksella.

Investointien tulorahoituksen tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Tilikauden 2022 suurin investointi, vesitornin peruskorjaus, rahoitettiin kokonaisuudessaan vesimaksuista kerätyillä vedenhuoltolaitoksen kassavaroilla.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on yksi tai suurempi. Jos kunnan tunnusluvun arvo on alle yksi, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään toimintapääomaa. Kunnan lainanhoitokyky on *hyvä*, kun tunnusluvun arvo on yli kaksi, *tydyttävä*, kun tunnusluku on 1-2 ja *heikko*, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä raha- ja pankkisaamiset.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan **kassan riittävyytenä päivissä**. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Kassasta maksut kootaan tuloslaskelman eristä Toimintakulut – valmistus omaan käyttöön, Korkokulut ja Muut rahoituskulut sekä rahoituslaskelman eristä Investointimenot, Antolainojen lisäys ja Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset).

4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

TASE					
VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	34 524 126	34 284 617	OMA PÄÄOMA	22 679 415	22 317 012
Aineettomat hyödykkeet	133 040	160 105	Peruspääoma	14 801 186	14 801 186
Aineettomat oikeudet	0	0	Liittymismaksurahasto	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	133 040	160 105	Arvonkorotusrahasto	0	0
Ennakkomaksut	0	0	Muut omat rahastot	0	0
			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	7 515 825	6 601 045
Aineelliset hyödykkeet	28 426 039	27 874 837	Tilikauden yli-/alijäämä	362 403	914 780
Maa- ja vesialueet	4 419 199	4 439 667			
Rakennukset	17 620 987	17 860 214	POISTOERO JA VAPAAEHT.	705 806	726 854
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 187 985	5 354 869	VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	54 131	66 300	Poistoero	616 239	637 287
Muut aineelliset hyödykkeet	29 630	29 630	Vapaaehtoiset varaukset	89 567	89 567
Ennakkomaksut ja kesken-					
eräiset hankinnat	1 114 107	124 158	PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
			Eläkevaraukset		
Sijoitukset	5 965 048	6 249 675	Muut pakolliset varaukset	0	0
Osakkeet ja osuudet	5 288 470	5 574 177			
Joukkovelkakirjalainasaamiset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	138 484	136 242
Muut lainasaamiset	301 954	301 954	Valtion toimeksiannot	0	16 933
Muut saamiset	374 624	373 544	Lahjoitusrahastojen pääomat	22 115	23 115
			Muut toimeksiantojen pääomat	116 368	96 194
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	39 488	66 903			
Valtion toimeksiannot	0	0	VIERAS PÄÄOMA	25 794 080	27 746 465
Lahj.rahastojen erityiskatteet	0	27 415	Pitkäaikainen	17 221 780	15 996 754
Muut toimeksiantojen varat	39 488	39 488	Joukkovelkakirjalainat		
			Lainat rah.- ja vakuutuslaitoksilta	17 145 456	15 921 748
VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 754 170	16 575 052	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Vaihto-omaisuus	25 979	26 933	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Aineet ja tarvikkeet	25 979	26 933	Saadut ennakot	0	0
Keskeneräiset tuotteet	0	0	Ostovelat	2 156	3 400
Valmiit tuotteet/tavarat	0	0	Liittymismaksut ja muut velat	74 168	71 606
Muu vaihto-omaisuus			Siirtovelat	0	0
Ennakkomaksut	0	0	Lyhytaikainen	8 572 300	11 749 711
			Joukkovelkakirjalainat	0	3 000 000
Saamiset	564 124	1 232 330	Lainat rah.- ja vakuutuslaitoksilta	3 276 292	3 244 732
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Myyntisaamiset	0	0	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Lainasaamiset	0	0	Saadut ennakot	2 327	1 704
Muut saamiset	0	0	Ostovelat	3 576 756	4 056 738
Siirtosaamiset	0	0	Muut velat	127 806	230 042
Lyhytaikaiset saamiset	564 124	1 232 330	Siirtovelat	1 589 118	1 216 494
Myyntisaamiset	342 351	312 243	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	49 317 784	50 926 572
Lainasaamiset	5 400	0			
Muut saamiset	53 658	6 488			
Siirtosaamiset	162 715	913 599			
Rahoitusarvopaperit	7 670 513	7 271 596			
Sijoitukset rahamarkkina-	7 261 353	5 784 803			
instrumentteihin					
Muut arvopaperit	409 160	1 486 793			
Rahat ja pankkisaamiset	6 493 555	8 044 193			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	49 317 784	50 926 572			

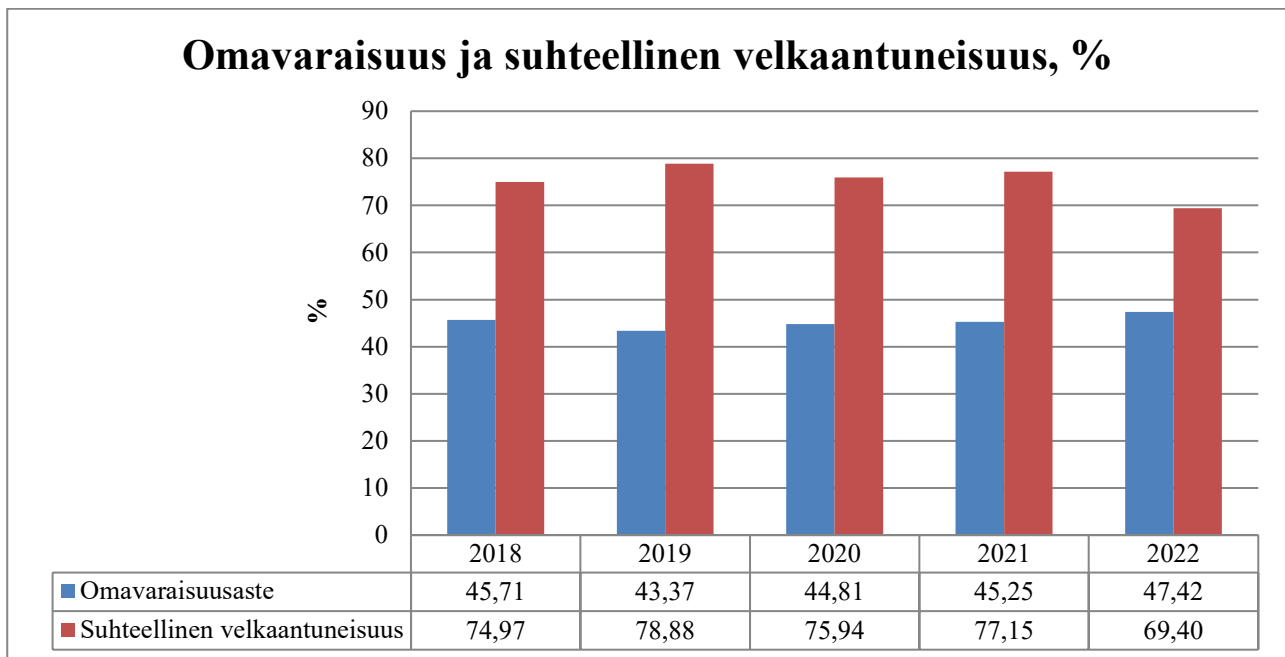
Taseen tunnusluvuilla kuvataan kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

TASEEN TUNNUSLUVUT	2018	2019	2020	2021	2022
Omavaraisuusaste, %	45,7	43,4	44,8	45,3	47,4
100*(oma pääoma+poistoero+vapaaehtoiset varaukset)/ (koko pääoma-saadut ennakot)					
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	75,0	78,9	75,9	77,1	69,4
100*(vieras pääoma-saadut ennakot) /käyttötulo (käyttötulot=toim.tuotot,verotulot, valtionosuudet)					
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 €	20 746	22 856	22 982	22 435	20 509
Lainat ja vuokravastuut eur/asukas	4 304	4 793	4 901	4 850	4 514
Lainat eur/asukas	4 281	4 779	4 856	4 792	4 495
Lainakanta 31.12., M€	20,64	22,79	22,77	22,17	20,42
vieras pääoma-(saadut ennakot+ostovelat+siirtovelat+muut velat+ liittymismaksut)					
Lainasaamiset 31.12., M€	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset					
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1000 €	4 856	4 623	6 601	7 516	7 878
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)					
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) eur/asukas	1 008	969	1 408	1 625	1 734
Asukasluku					
	4 820	4 769	4 689	4 626	4 543

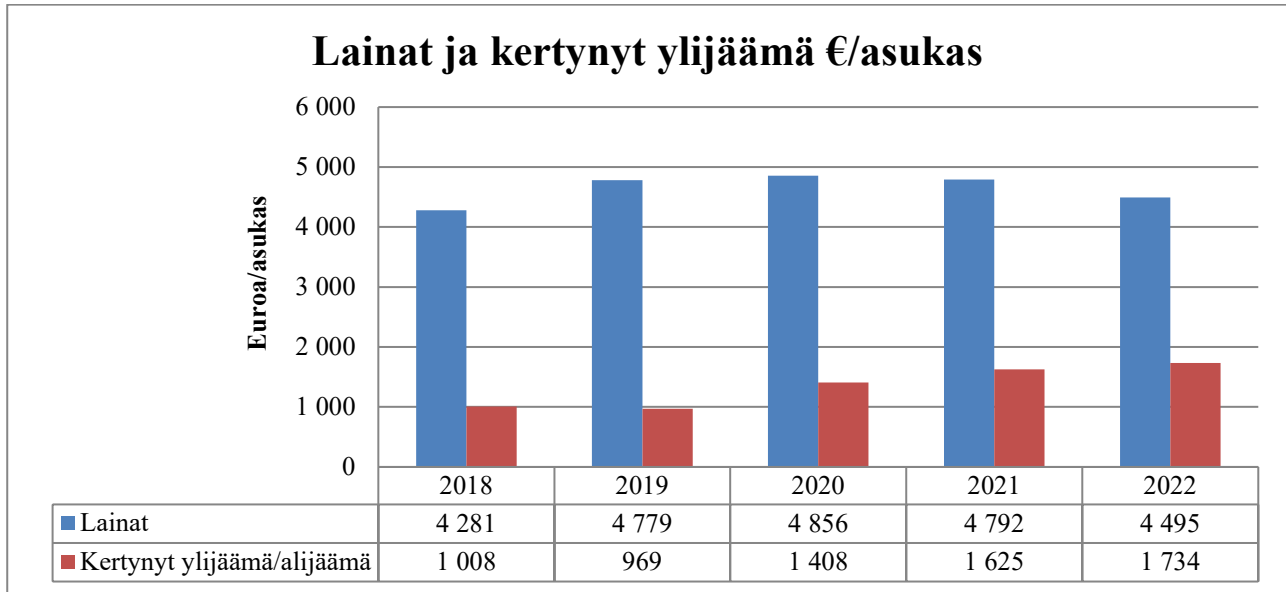
Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 % tai sitä alhaisempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Joroisten kunnan osalta tunnusluvun arvioinnissa tulee kuitenkin huomioida kunnan kohtuullisen suuri vapaa sijoitettava kassavarallisuus, joka on muodostunut erityisesti energialaitoksen myynnistä saaduista tuloista. Tilikauden päättyessä kunnan rahavarat, jotka sisältävät rahoitusarvopaperit, olivat 11,08 milj. euroa.

Suhteellinen velkaantuneisuus -% kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

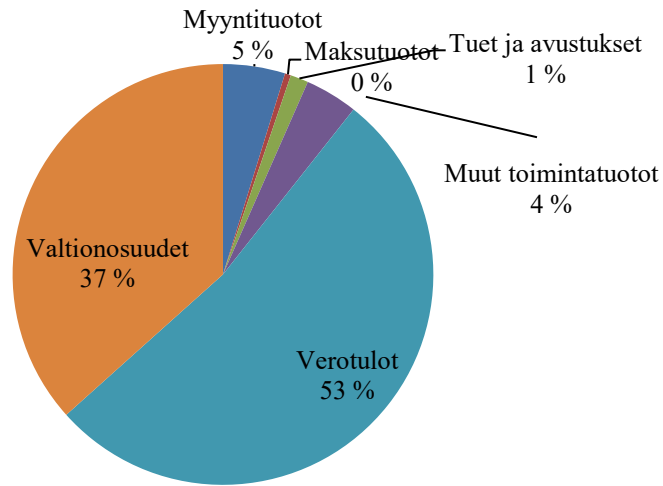
5. Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

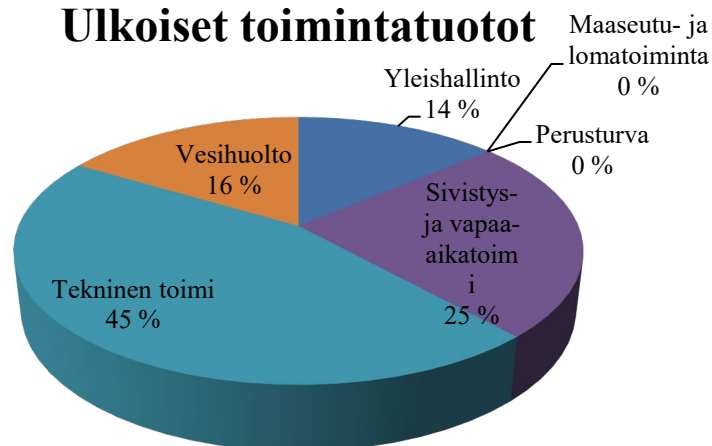
Kokonaistulot ja -menot 1000 eur					
TULOT			MENOT		
	€	%		€	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	3 961	9,4 %	Toimintakulut	35 187	80,4 %
Verotulot	19 591	46,5 %	- valmistus omaan käyttöön	0	0,0 %
Valtionosuudet	13 611	32,3 %		0	
Korkotuotot	70	0,2 %	Korkokulut	145	0,3 %
Muut rahoitustuotot	250	0,6 %	Muut rahoituskulut	372	0,8 %
Satunnaiset tuotot	0	0,0 %	Satunnaiset kulut	0	0,0 %
Tulorahoituksen korj.erät	0		Tulorahoituksen korj. erät	0	
- käyttöom. myyntivoitot	-98	-0,2 %	+/- Pakollisten var. muutos	0	0,0 %
Investoinnit	0	0,0 %	- käyttöom. myyntitappiot ym.	0	0,0 %
Rah.osuudet investointeihin	33	0,1 %	Investoinnit	0	
Käyttöom. myyntitulot	186	0,4 %	Käyttöomaisuusinvestoinnit	1 798	4,1 %
Rahoitustoiminta	0		Rahoitustoiminta	0	
Antolainasaamisten vähennys	0	0,0 %	Antolainasaamisten lisäykset	1	0,0 %
Pitkäaik. lainojen lisäys	4 500	10,7 %	Pitkäaik. lainojen vähennys	3 245	7,4 %
Lyhytaik. lainojen lisäys	0	0,0 %	Lyhytaik. lainojen vähennys	3 000	6,9 %
Oman pääoman lisäykset	0	0,0 %	Oman pääoman vähennykset	0	0,0 %
Kokonaistulot yhteensä	42 104		Kokonaismenot yhteensä	43 747	

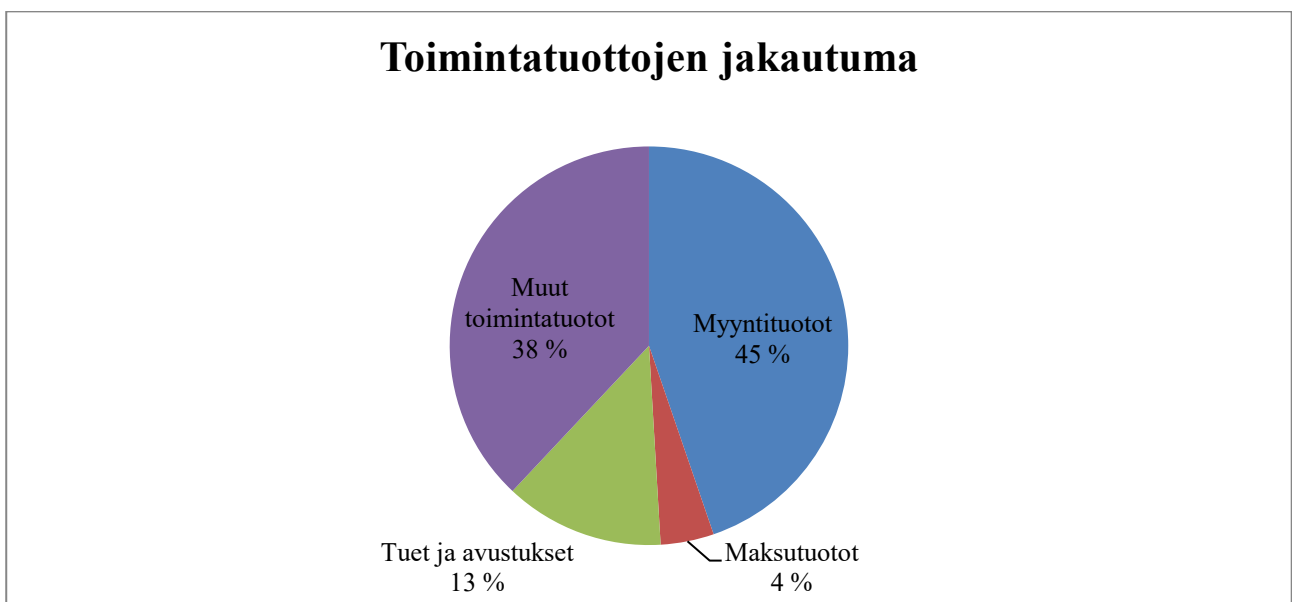
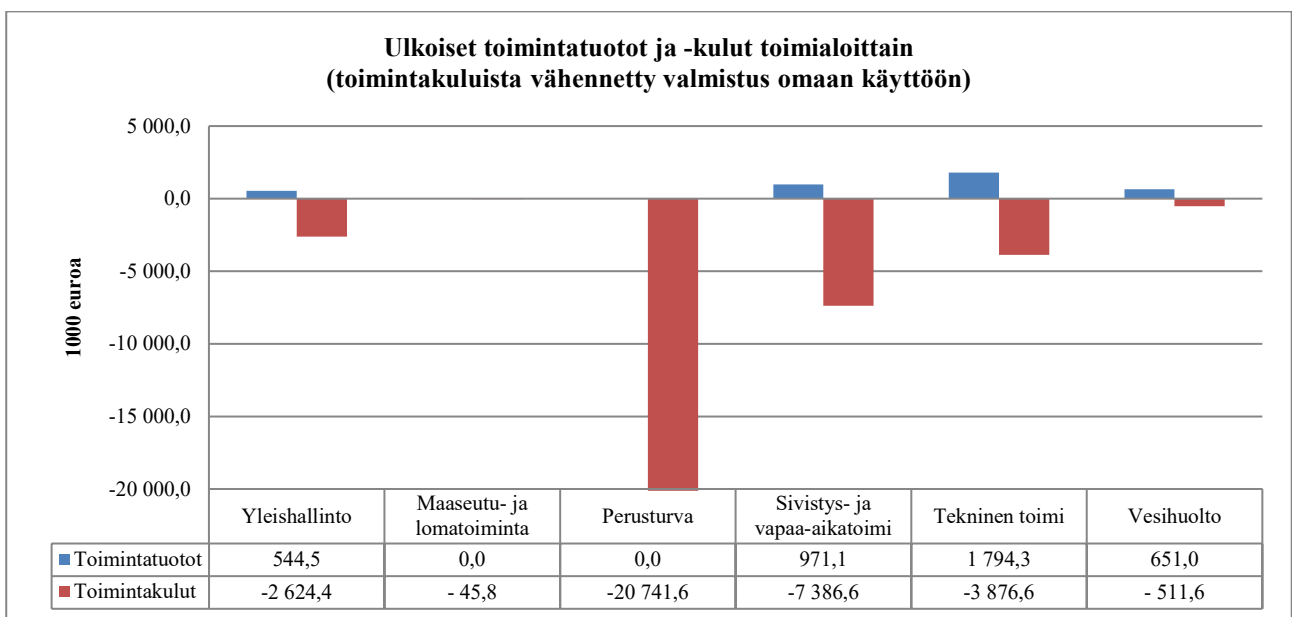
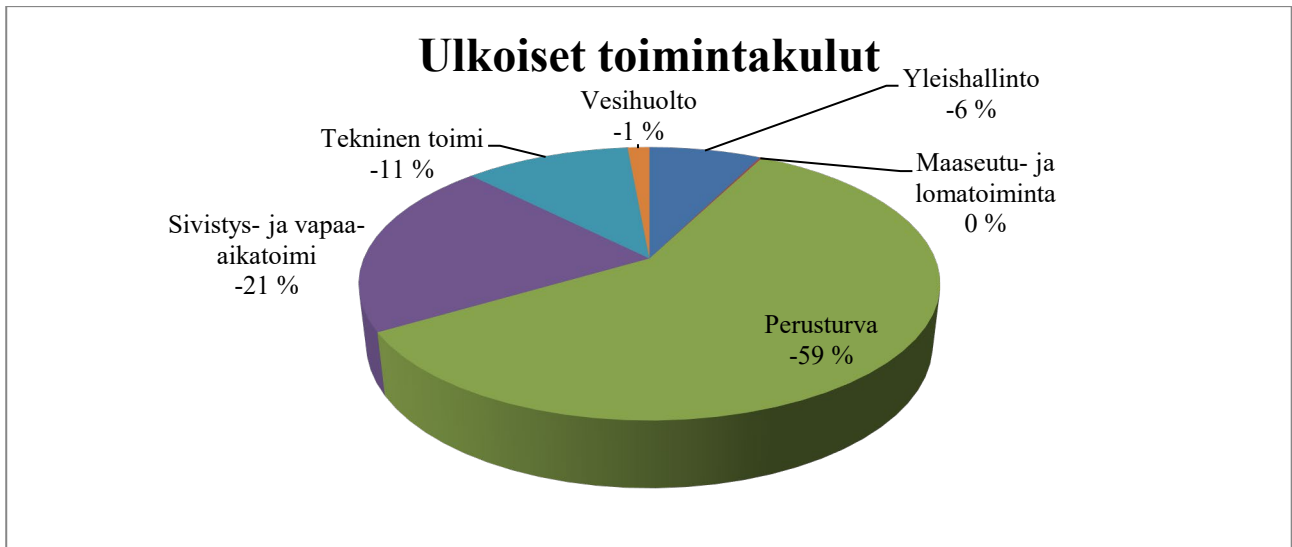
Kokonaistulo ja –meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Verorahoituksen ja toimintatuottojen osuudet

Ulkoiset toimintatuotot

6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

6.1. Yhdistelmä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistöyhtiöt	2	
Asuntoyhtiöt	3	
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt	2	
Yhteensä	11	0

6.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjaus ja valvonta perustuvat kuntalakiin, kunnan hallintosääntöön sekä konserniohjeeseen. Lisäksi tilinpäätöstä varten konserniyhteisöille annetaan tarkemmat ohjeet aikatauluineen.

6.3. Olennaiset tapahtumat kuntakonsernissa

Tilikauden 2019 aikana päätettiin kunnan kiinteistö- ja vuokra-asuntostrategiasta vuosille 2020–2025. Strategian toimeenpanotoimena Asunto Oy Pikalle ja Asunto Oy Tuomaalanhovi sulautettiin Kiinteistö Oy Honkauraan PRH:n rekisteröidessä sulautumisen 28.2.2023.

6.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2021 tehty 38 asunnon apporttiluovutus fuusioituneet velattomat pienemmät vuokra-asuntoyhtiöt turvaavat Koy Honkauran pääoman riittävyyden lähitulevaisuudessa. Yhtiön vuokrausaste on ainakin tilapäisesti korkealla tasolla johtuen siitä, että kunta vuokraa ukrainalaisille suojelun tarpeessa oleville henkilöille ja lukion ulkomaalaisille opiskelijoille merkittävän määrän asuntoja. Tilikauden 2022 tulos muodostui negatiiviseksi lähinnä yhden kohteen alaskirjauksen (n. 90 000 €) ja yhtiön suurten sumupoistojen vuoksi.

Kiinteistö Oy Kunnantalon osalta kiinteistön tulevaisuudesta ei ole tehty lopullista päätöstä. Kunnantalon kiinteistöistä on tehtyjen tutkimusten ja selvitysten jälkeen havaittu useita sisäilmaongelmia aiheuttavia tai muutoin rakennuksen kuntoon liittyviä ja korjausta vaativia kohteita. Alustavien kustannusarvioiden mukaan korjaus ja investointikustannuksen liikkuvat 1,4 – 2,2 milj. euron välillä. Kunnantalon tiloja ei kokoaikaiseen käyttöön vuokrata ulkopuolisille. Kunnantalon tiloissa sijaitsee edelleen kunnan pääarkisto. Kunnanvaltuusto päätti toukokuussa 2016 siirtää kunnanviraston toiminnot pois kunnantalolta. Keskeisinä väistötiloina käytetään lentoaseman tiloja, jotka hankittiin kunnan omistukseen.

6.5. Konsernivalvonnan järjestäminen

Konserniyhteisöjen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus.

Konsernivalvonnassa ei ole havaittu olennaisia puutteita tai virheitä. Kunnan omistajapoliittisten tavoitteiden varmistamiseksi konserniohjausta ja -valvontaa kehitetään kuntalain mukaisesti. Konserniohjeen päivittäminen on päätetty aloittaa.

6.6. Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	2022	2021
Toimintatuotot	30 290 449	29 235 786
Toimintakulut	-60 321 465	-58 088 521
Osuus osakkuusyritysten voitosta (tappiosta)	5 417	131
Toimintakate	-30 025 599	-28 852 604
Verotulot	19 545 413	18 771 073
Valtionosuudet	13 611 358	12 947 256
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	73 323	140 978
Muut rahoitustuotot	273 176	404 758
Korkokulut	-203 442	-151 278
Muut rahoituskulut	-428 823	-112 169
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-285 767	282 289
Vuosikate	2 845 405	3 148 014
Poistot ja arvonalentumiset	-2 088 739	-1 928 250
Satunnaiset erät	20 459	-88 658
Tilikauden tulos	777 125	1 131 105
Tilinpäätössiirrot	-1 786	382
Tilikauden verot	0	-19 800
Vähemmistöosuudet (-/+)	-11	-10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	775 327	1 111 676

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	50,2	50,3
100*Toimintatuotot/Toimintakulut		
Vuosikate, eur/asukas	626,3	680,5
Vuosikate/Poistot, %	136,2	163,3
Asukasmäärä	4 543	4 626

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 845 405	3 148 014
Satunnaiset erät	20 459	-88 658
Tilikauden verot	0	-19 800
Tulorahoituksen korjauserät	-843 667	531 581
Toiminnan rahavirta yhteensä	2 022 196	3 571 136
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 152 109	-2 828 181
Rahoitusosuudet investointimenoihin	34 627	13 867
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	425 383	346 103
Investointien rahavirta yhteensä	-2 692 099	-2 468 210
Toiminnan ja investointien rahavirta	-669 903	1 102 926
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-166	0
Antolainasaamisten vähennykset	301 954	305 872

Antolainauksen muutokset	301 788	305 872
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 953 840	727 991
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 511 084	-4 171 959
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000 000	2 827 099
Lainakannan muutokset	-1 557 244	-616 869
Oman pääoman muutos	-44 607	875 649
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	28 993	31 545
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 166	18 177
Saamisten muutos	-99 768	-258 968
Korottomien velkojen muutos	443 811	1 278 314
Muut maksuvalmiuden muutokset	369 870	1 069 069
Rahoituksen rahavirta	-930 193	1 633 721
Rahavarojen muutos	-1 600 095	2 736 646
Rahavarat 31.12.	16 799 694	18 399 789
Rahavarat 1.1.	<u>18 399 789</u>	<u>15 663 143</u>
	-1 600 095	2 736 646

KONSERNIRAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2018	2019	2020	2021	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä/vuosi M€	-7,65	-5,83	2,46	1,10	-0,67
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta M€	3,92	-13,60	-11,50	-10,03	-10,59
Investointien tulorahoitus, % 100*Vuosikate/Investointien omahankintameno (Inv.omahankintameno=kom.investoinnit - Rahoitusosuudet)	-4,7	16,9	225,5	111,9	91,3
Pääomamenojen tulorahoitus, % 100*Vuosikate/(Inv.omahankintameno+Antolainojen netto-lisäys+Lainanlyhennykset)	-3,3	11,5	70,2	43,2	41,1
Lainanhoitokate (Vuosikate+Korkokulut)/(Korkokulut+Lainanlyhennykset)	-0,04	0,43	1,10	0,76	0,82
Kassavarat 31.12., M€ Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset	14,35	12,13	15,69	18,40	16,80
Kassan riittävyys, pv 365 pv *Kassavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudella	82	69	95	103	91

KONSERNITASE					
VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	39 502 705	38 372 210	OMA PÄÄOMA	17 476 153	16 458 959
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	14 801 186	14 801 186
Aineettomat oikeudet	95 952	196 767	Osuus ky:ien opon lisäyksestä	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	141 650	169 540	Liittymismaksurahasto	0	0
Ennakkomaksut	0	0	Arvonkorotusrahasto	0	0
			Muut omat rahastot	284 939	355 706
Aineelliset hyödykkeet			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 614 701	190 390
Maa- ja vesialueet	4 680 290	4 576 856	Tilikauden yli-/alijäämä	775 327	1 111 676
Rakennukset	25 579 130	24 159 607			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 588 168	5 774 356	VÄHEMMISTÖOSUDET	7 926	7 321
Koneet ja kalusto	609 257	632 141			
Muut aineelliset hyödykkeet	36 095	33 379	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Ennakkomaksut ja kesken-			VARAUKSET	0	0
eräiset hankinnat	1 143 084	1 344 215	Poistoero	0	0
			Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	912 793	770 310	PAKOLLISET VARAUKSET	409 439	1 012 499
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0	Eläkevaraukset	0	0
Muut lainasaamiset	161 282	161 255	Muut pakolliset varaukset	409 439	1 012 499
Muut saamiset	555 003	553 784			
			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	282 333	276 469
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	164 988	188 117	Valtion toimeksiannot	110 153	122 510
Valtion toimeksiannot	110 153	105 577	Lahjoitusrahastojen pääomat	23 473	24 620
Lahj.rahastojen erityiskatteet	1 341	28 756	Muut toimeksiantojen pääomat	148 707	129 339
Muut toimeksiantojen varat	53 494	53 783			
			VIERAS PÄÄOMA	42 162 778	42 918 484
VAIHTUVAT VASTAAVAT	20 670 936	22 113 405	Pitkäaikainen		
Vaihto-omaisuus			Joukkovelkakirjalainat	0	0
Aineet ja tarvikkeet	160 700	157 535	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	28 918 510	27 351 196
Keskeneräiset tuotteet	0	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Valmiit tuotteet	0	0	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Muu vaihto-omaisuus	0	0	Saadut ennakot	0	0
Ennakkomaksut	0	0	Ostovelat	2 156	3 400
			Liittymismaksut ja muut velat	78 868	76 359
Saamiset			Siirtovelat	0	0
Pitkäaikaiset saamiset			Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	0	0	Joukkovelkakirjalainat	0	3 000 000
Lainasaamiset	0	0	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 688 290	3 510 894
Muut saamiset	0	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Siirtosaamiset	72	75	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Lyhytaikaiset saamiset			Saadut ennakot	10 566	21 852
Myyntisaamiset	1 427 588	1 834 634	Ostovelat	5 216 018	5 299 592
Lainasaamiset	5 400	141	Muut velat	666 271	522 551
Muut saamiset	373 329	272 747	Siirtovelat	3 582 099	3 132 641
Siirtosaamiset	1 904 153	1 448 484	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	60 338 629	60 673 731
Rahoitusarvopaperit					
Sijoitukset rahamarkkina-					
instrumentteihin	7 261 353	5 784 803			
Muut arvopaperit	409 160	1 675 140			
Rahat ja pankkisaamiset	9 129 182	10 939 847			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	60 338 629	60 673 731			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2018	2019	2020	2021	2022
Omavaraisuusaste, %	26,5	24,4	26,7	27,2	29,0
100*(omapääoma+väh.osuus+konsernireservi+ kertynyt poistoero+ vapaaehtoiset varaukset)/(kokopääoma-saadut ennakot)					
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	70,5	74,2	71,7	70,4	66,4
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 €	31 977	35 738	35 668	34 274	34 315
Lainat ja vuokravastuut eur/asukas	6 634	7 494	7 607	7 409	7 553
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1000 €	-1 304	-1 767	348	1 302	2 390
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) eur/asukas	-271	-370	74	281	526
Lainakanta 31.12., M€	31,18	34,39	34,18	33,86	32,61
vieras pääoma-(saadut ennakot+ostovelat+siirtovelat+muut velat+liittymismaksut)					
Lainat eur/asukas	6 469	7 212	7 289	7 320	7 177
Lainasaamiset 31.12., M€	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16
sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset					

7. Keskeiset liitetiedot

Kunnan ja konsernin taloutta kuvaavat liitetiedot on esitetty osiossa D.

8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimet

8.1. Tilikauden tuloksen käsittelyä ja talouden tasapainottamistoimia koskeva sääntely

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

8.2. Tilikauden tuloksen käsittely

Joroisten kunnan tilikauden tulos vuodelta 2022 on vesilaitos mukaan lukien ylijäämäinen 341 355 €.

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- kirjataan investointivarauksilla katettujen pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintojen poistoerojen muutokset 21 048 €/kunta
- tilikauden ylijäämä edellisten erien jälkeen, siirretään kuluvan vuoden kirjanpidossa yli-/alijäämän tilille, laskelma:

Tilikauden tulos	341 355 €
Poistoeron vähennys/kunta	21 048 €
Tilikauden ylijäämä	362 403 €

8.3. Tasapainottamistoimenpiteet

Joroisten kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää. Tilikauden 2022 ylijäämän lisäämisen jälkeen kumulatiivinen ylijäämä on 7 878 228 €. Kuntakonsernin ylijäämä on nyt 2 390 028 €.

Kunnanvaltuusto päätti (KV 26.4.2021 § 15) käynnistää uuden talouden tasapainotusohjelman II (2021–2024). Sen tavoitteeksi on asetettu vähintään 0,25 miljoonan euron kustannuskehityksen parantaminen vuoden 2020 tilinpäätökseen verrattuna vuonna 2022, 0,4 miljoonaa euroa vuonna 2023 ja 0,45 miljoonaa euroa vuonna 2024.

B. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

1. Käyttötalousosa

1.1. Yleishallinnon toimiala

Yleishallinto tuottaa tai järjestää kunnan johtamistoiminnan, vaalien, tarkastustoiminnan, hallinnon, henkilöstöhallinnon, tietohallinnon, joukko- ja palveluliikenteen, työllisyyden hoidon, elinkeinotoimen ja konsernipalveluiden palvelut.

Hallintosäännön perustella yleishallinnon toimialaa johtaa talous- ja hallintojohtaja.

TALOUDEN TASAPAINOTUS V. 2022

Talousarviovuonna toimeenpannaan talousarvion laadintaohjeen edellyttämät seuraavat talouden tasapainotusohjelma I (2019–2021) ja II (2021–2024) mukaiset toimenpiteet:

1. Valtuustoa koskevien kulujen vähentäminen (valtuuston koko pienenee 27:stä 21 valtuutettuun) 5.000 €
2. Luottamusjohdon kulut (kokouspalkkio ja matkakulukorvaukset) 3.000 €
3. Kunnansihteerin virka jätetään täyttämättä 25.000 €
4. Sihteerityön uudelleenjärjestely, tavoitteena on - 1 htv 30.000 €
5. Kaikkien kunnan maksamien tukien ja avustusten vähentäminen 10 % kautta linjan vuoteen 2023 mennessä 50.000 €
6. Elinkeinotoimen hankesalkun kriittinen tarkastelu 5.000 €
7. Lainasalkun hoidossa lyhytaikaisten lainojen tilapäinen käyttäminen (negatiivisen koron hyödyntäminen) 25.000 €
8. Työllisyydenhoidon tehostaminen / sakkomaksujen vähentäminen 15.000 €
9. Palvelumaksuja otetaan käyttöön, valokopiot, skannaus, kaavaotteet, arkistohaku jne. 2.000 €
10. Kopiokoneiden leasing-kustannukset 2.500 €
11. Vuokra-asuntojen liiketoimintamalli 20.000 €

Kohdan 4 mukaisen sihteerityön uudelleen järjestelyn tasapainotustavoite ei toteudu ainakaan ohjelmien aika-aulussa. Myös kohdan 5 tukia ja avustuksia koskevan tavoite ei mm. Ukrainan sodan vuoksi myönnettyjen avustusten vuoksi toteutunut vielä vuonna 2022. Lainojen lyhytaikaiset korot kääntyivät positiivisiksi elokuun aikana, jonka vuoksi kohdan 7 lyhytaikaisten lainojen tilapäinen käyttäminen on lopetettu.

1.2. Vaalit

Sisältää keskusvaalilautakunnan, äänestysalueen vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan menot.

Tilikaudella toimeenpantiin onnistuneesti maakuntavaalit ja loppuvuodesta aloitettiin eduskuntavaaleihin valmistautuminen.

Vastuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja.

1.3. Tarkastustoiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella kunnanvaltuuston päätettävät kunnan hallinnon ja talouden tarkastamista koskevat asiat sekä arvioida toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Tilintarkastuspalvelut kunta ostaa valtuuston päätökseen perustuen tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy:ltä. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHTT Taina Törrönen.

Vastuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja

Tilintarkastuslautakunnan sihteeriksi on kutsuttu BDO Auditor Oy:n tilintarkastaja Eija Susitaival. Hallintosihteerin hoitoa avustaa tarkastuslautakuntaa kokousteknisissä asioissa.

1.4. Kunnanvaltuusto ja hallitus

Kunnan johtamistoiminnan tarkoituksena on saada kunnan organisaatio ja muu yhteisö toimimaan siten, että kunnan visio, toiminta-ajatus, asetetut strategiat, valitut päämäärät sekä valtuustotason tavoitteet kullekin vuodelle toteutuvat.

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa.

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma
Kuntastrategia päivitetään uuden valtuuston aloittamisessa toimintansa	Kuntastrategian linjaukset otetaan huomioon kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa sekä päivittäisessä työssä.	Päätösten ja toiminnan toteutuminen strategian tavoitteiden mukaisesti.	Päätetty KV 3.10.2022 § 38
Kunnan talouden kanto-kyky huomioiva palvelurakenne.	Talousarvion ja investointisuunnitelman valmistelu ja toimeenpano	Kunnan talouden tunnuslukujen kehitys.	Talous on tasapainossa.
Kuntalaisten palveluiden turvaaminen rakennemuutoksissa.	Aktiivinen edunvalvontatyö sote-uudistuksessa sekä muissa rakenneuudistuksissa.	Kunnan edunvalvontatyön aktiivisuus ja valmisteluun osallistuminen.	Essoten alijäämistä teetettiin selvitys yhdessä Pieksämäen kaupungin kanssa. YT-menettelyt siirtyvän henkilöstön kanssa on saatettu päätökseensä.

Perustelut:

Kuntastrategiasta päätettiin yksimielisesti.

Kunnan talous on vielä tasapainossa. Vuosikate on n. 1.781 milj. €, joten toimintatuotot, verot ja valtionosuudet kattavat hyvin kunnan menot.

Essoten tarkastuslautakunta raportoi pelkästään erikoissairaanhoidon osalta kuntayhtymässä olevien Pieksämäen kaupungin ja Joroisten kunnan laskutusperusteiden epäselvyyksistä vuoden 2021 tilinpäätöksen osalta. Lautakunnan mukaan vaikutti mahdolliselta, että Pieksämäki ja Joroinen olisivat maksaneet myös niille kuumattomia perusterveydenhuollon kuluja.

BDO:n tekemän selvityksen perusteella kuntalaskutus on mennyt lopulta oikaisuineen oikein vuosina 2019–2021, vaikka Essoten tilinpäätöstiedot voivat olla osin harhaanjohtavat. Joroinen vastaa n. 85 tuhannen euron alijäämästä, joka kertyi vuonna 2019.

Soteuudistuksen vuoksi tehtävät henkilöstön liikkeenluovutukset käsiteltiin P-S hyvinvointialueen vetämässä YT-menettelyssä ongelmitta.

Keskeisimmät riskit:

- Riittäviä muutoksia kunnan strategiaan ja sen määrittelemään kuntakonsernin palvelutuotantoon ei saada päätettyä.
- Kunnan tulorahoitus ei riitä palvelurakenteen ja palvelutason kustannuksiin, palveluita ei kyetä sopeuttamaan väestörakenteen muutosten mukaisesti sekä investointeihin käytetään kunnan kantokykyä suurempi määrä.
- Valtionhallinnon lainsäädäntöhankkeet ja rakennemuutokset muuttavat kunnan toimintaympäristöä ja heikentävät kunnan kykyä vastata palveluvelvoitteisiin.

Riskien toteuma:

Riskit eivät ole toteutuneet. Kuntastrategiasta tehtiin päätös. Tulorahoitus riitti toistaiseksi hyvin. Sote-uudistus toimeenpantiin.

1.5. Hallinto

Palvelusuunnitelma:

Tulosalue hoitaa valtuuston, kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan ja yhteistyötoimikunnan sihteeritoiminnat, kunnan henkilöstöhallinnon, keskusarkiston ja puhelinvaihteen. Keskeistä toiminnassa on hyvän hallintotavan mukainen valmistelu, täytäntöönpano ja laillisuuden valvonta.

Vastuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma
Asiakirjahallintoa kehitetään niin, että sähköistä asiointia ja toimintatapaa pystytään lisäämään.	Uudet asiakirjat käsitellään kokonaan sähköisesti. Arkiston digitalisointi aloitetaan.	Asiakirjojen sähköisestä käsittelystä valmistuu suunnitelma. Arkiston digitalisointi (osa arkistoa) kilpailutetaan.	Kilpailutuksen järjestäminen siirtyi vuodelle 2023.
Työhyvinvoinnin lisääminen.	Uuden työturvallisuusohjelman toimeenpanon aloitetaan.	Vahinkotapahtumien ja läheltä piti -tilanteiden määrä sekä sairauspoissaolojen määrä.	Mittarina olevat tavoitteet saavutettiin.
Asianhallinnan tehostaminen.	Sovitaan ja koulutetaan yhteiseen toimintatapaan.	Hallintosihteerin asiaankohdistuvan työmäärä.	Asianhallinta on tehostunut.

Perustelut:

Asiakirjojen sähköisestä käsittelystä valmistui alustava suunnitelma. Sarastia kilpailutti sähköistä arkistoa ja arkistoinnin digitointia koskevat palvelut vuoden 2023 alussa. Ennen oman kilpailutuksen järjestämistä päätettiin tutustua kuntia varten kilpailutettuihin palveluihin.

Työsuojelun ja Pihlajalinnan raporttien perusteella vahinkotapahtumien ja läheltä piti -tilanteiden määrä sekä sairauspoissaolojen määrät vähentyvät olennaisesti noin 25 pv/hlö n. 18 pv/hlö tasolle vuoteen 2021 verrattuna.

Asianhallinta on tehostunut kehittyneiden kokousmenettelyjen, muiden prosessien ja asianhallintajärjestelmän tehostuneen käytön seurauksena.

Asiointipiste

Asiointipisteestä on saatavana Joroisissa kunnan lisäksi Kelan, työ- ja elinkeinotoimiston ja poliisin palveluja. Asiointipiste on kirjastolla, jossa sen aukioloajat ovat klo 9–12, mutta palvelua on saatavissa supistettummin myös muina aikoina kirjaston henkilökunnalta.

Asiointipisteen toiminnasta on uudistettu sopimukset Kelan ja poliisin kanssa. Asiointipisteen tehtävät päätettiin siirrettäväksi kirjaston henkilökunnalle syksystä 2022 alkaen.

Kelan palvelut jatkuvat uuden määräajan aikaisemmillä ehdoilla lähinnä ukrainalaisten palveluntarpeen arvioidun lisääntymisen vuoksi.

Vastuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja

Tyhy-toiminta

Toimintaohjeet työhyvinvoinnin lisäämiseksi ovat käytössä ja ovat tutut koko organisaatiolle.

Perustelut:

Tyhy-toimintaan on varattu yhteensä 19 800 €, josta 13 000 € käytetään henkilökunnan liikunta- ja kulttuurietuun (50 €/hlö/vuosi). Loput pyritään käyttämään yhteisten tilaisuuksien järjestämiseen.

Liikunta- ja kulttuurietu (Smartum) on tarjottu koko henkilöstölle käyttöönotettavaksi.

Vastuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja

Jakamattomat eläkekulut

Koostuvat kunnan olemassa olevista eläkevastuista, joiden määrään ei voi vaikuttaa.

Vastuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja

Ay- ja työsuojelutoiminta

Ay- ja työsuojelutoimen asiat käsitellään kunnan yhteistyötoimikunnassa, joka kokoontuu vuodessa kulloinkin tarpeellisen määrän asioiden käsittelemiseksi.

Yhteistyötoimikunta on kokoontunut tarvittaessa. Käsiteltävänä on ollut mm. hyvinvointialueen perustamiseen liittyvät yhteistoiminta-asiat ja työhyvinvoinnin kehittäminen.

Vastuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja

Maahanmuutto ja kotouttaminen

Kotouttamisen tavoitteena on tukea ja edistää maahanmuuttajien kotoutumista, työllistymistä ja osallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa. Myönteistä ja aktiivista kotoutumista edistetään maahanmuuttajan kielitaidon ja ammatillisten valmiuksien vahvistamisella, työllistymisen nopeuttamisella ja yhteiskunnan tuntemuksen ja osallisuuden lisäämisellä. Kunnan roolia kotoutumisen edistämässä on vahvistettu maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluilla (maahanmuuttokoordinaattori). Joroisten kunta on tehnyt sopimuksen Mikkelin vastaanottokeskuksen kanssa 50 ukrainalaisen tilapäistä suojelua saavan vastaanotosta. Ukrainalaisten tilapäistä suojelua saavien mahdollisen kotikunnan saamisen jälkeen palveluja järjestävät sekä kunnat että hyvinvointialueet. Ukrainalaisten tilapäistä suojelua saavien mahdollisen kotikunnan saamiseen on kunnassa varauduttu lisäresurssein (ukraina-koordinaattori). Kunnan vastuu kotoutumisen edistämisestä kasvaa kotoutumislain kokonaisuudistuksen myötä 1.1.2025 alkaen, kotoutumisen kokonaisvastuu siirtyy tällöin kunnille.

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja

Joukko- ja palveluliikenne

Joukkoliikenteen tavoitteena on kuntalaisten liikkumismahdollisuuksien parantaminen.

Joukkoliikenne

Yksikköön sisältyvät menot osuuksista Ely:n maksamiin linja-autovuoroihin.

Palveluliikenne

Palveluauto Palin kustannus (palveluauto toimii sekä kutsuliikenteenä että vakiintuneilla viikoittaisilla reiteillä). Toiminta on kunnan kustannettavaa. Liikennöitsijä vähentää lipputulot kunnan maksuosuudesta.

Vastuhenkilö: rakennuttamis- ja hankintapäällikkö

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00015100 Keskushallinto							
TOIMINTATUOTOT	268 796	84 200		84 200	211 207	127 007	250,8
TOIMINTAKULUT	-1 618 618	-1 342 508		-1 342 508	-1 383 452	-40 944	103,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 349 822	-1 258 308	0	-1 258 308	-1 172 245	86 063	93,2
Poistot ja arvonalentumiset	-2 916						
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-1 352 738	-1 258 308	0	-1 258 308	-1 172 245	86 063	93,2

Perustelut:

Toimintatuottojen arvioitua parempaa kehitystä selittää ukrainalaisten majoittamisesta ja neuvonnasta tehty, ns. kuntamallin mukainen sopimus, jonka perusteella kunnalle on maksettu n. 88 tuhannen euron kulukorvaukset. Toimintakulut ovat talousarvion tasolla. Keskushallinnon alijäämä jäi noin 7 % arvioitua pienemmäksi. Kela vähensi 2 000 € palvelupisteen maksujaan.

Keskeisimmät riskit:

- Toimintatapojen muutokset työllistävät aluksi enemmän kuin aikaisemmat toimintamallit
- Tarvittavat ohjelma-, järjestelmä-, ja palveluhankinnat eivät onnistu tavoitteen mukaisesti tai niihin vartut määrärahat eivät riitä. Kilpailutus järjestetään vuoden 2022 kevään aikana.
- pienen tulosalueen, jonka palveluresurssi koostuu osaksi muiden toimialojen henkilökunnasta, poikkeustilanteisiin ei pystytä varautumaan.

Riskien toteuma:

- Hallinnon vähentynyt henkilökunta (1,2 htv) oli tiukoilla ja ajoittain jouduttiin tekemään ylitoita. Arkkistoinnin digitointihanke ei toteutunut aikataulussaan pääasiassa ulkoisista syistä. Ennen omaa kilpailutusta päätettiin odottaa vähintään verrokeiksi Sarastian kilpailutuksen tulokset.

TYÖLLISYYDEN HOITO

Työllisyysyksikkö

Työllistämisen tulosalue tarjoaa nuorille ja pitkäaikaistyöttömille mahdollisuuksia työllistymiseen ja työelämään esim. työpajatoiminnan ja palkkatukitoiminnan kautta. Panostamalla nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen edistetään kuntalaisten ja erityisesti nuorten hyvinvointia ja ehkäistään syrjäytymistä. Työllisyysenhoidossa kiinnitetään huomioita työllistämistoimien oikea-aikaisuuteen, sekä jatkopoluttamiseen kohti avoimia työmarkkinoita.

Määrärahat kunnan työllistämistoimintaan on koottu yhden hallinnonalan alle. Aiemmin niitä oli jaettu usean eri toimijan talousarviokohdille. Yksikkö jakaantuu nuorten työpajaan, työpajaan sekä muuhun työllistämiseen. Työllisyysyksikössä oli varattu n. 20 000 € yritysten kesätyöllistämistukeen sekä kunnan kesätyöllistämiseen. Työllistämistukeen oli varattu aiempaa enemmän määrärahaa, tavoitteena työllistää palkkatuella nykyistä useampi henkilö. Tällä toimenpiteellä pyrittiin vähentämään työmarkkinatuen kuntaosuutta mahdollisuuksien mukaan. Kunnan maksuosuus 300-999 päivää työmarkkinatukea saaneista on 50 % ja yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneista 70 %.

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) tavoitteena on edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heille heidän palvelutarpeensa mukaisia julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja. Joroisten kunnan maksuosuus on ollut n. 2 300 €.

Vastuu pitkäaikaistyöttömistä on entistä enemmän kuntien vastuulla. Kuntien tulee tehdä aktivointisuunnitelmat ja vastata myös niiden toimeenpanosta. Sosiaaliohjaaja on vastuuhenkilö aktivointisuunnitelmien laatimisessa.

Vastuuhenkilö: puhtaus- ja ruokapalvelupäällikkö/työllisyyskoordinaattori

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Tot 1-12
Työpajan mahdollisen organisaatiomuutoksen (siirto hyvinvointialueille v. 2023) valmistelu	Organisaatiomuutoksen valmistelu henkilöstön ja hyvinvointialueen yhteistyönä	Mahdollinen organisaatiomuutos on valmis 1.1.2023 alkaen	Toteutunut. Kaksi henkilöä siirtynyt Pohjois-Savon työhyvinvointialueelle 1.1.2023
Yhteistyön lisääminen TE-palvelujen kanssa	Etsitään aktiivisemmin jatkopolkuja kuntouttavan työtoiminnan päättäneille henkilöille	Läpikäytyjen kontaktien määrä Te-palvelujen kanssa	Etsitty aktiivisesti jatkopolkuja kuntouttavan työtoiminnan päättäneille henkilöille. Raportointikaudella kaksi hlöä on palkattu palkkatuella.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Saada mahdollistettua jatkopolut ja aktivoitua kuntouttavan työtoiminnan päättäneet henkilöt työllistymiseen tai kouluttautumiseen
- Henkilöstöresurssien riittävyys työllisyysyksikössä

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutokset 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00015200 Työllisyyden hoito							
TOIMINTATUOTOT	154 284	124 450		124 450	172 414	47 964	138,5
TOIMINTAKULUT	-399 361	-382 412		-382 412	-428 687	-46 275	112,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-245 077	-257 962	0	-257 962	-256 273	1 689	99,3
Poistot ja arvonalentumiset	-2 068	-2 068		-2 068	-2 068	0	100,0
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-247 145	-260 030	0	-260 030	-258 341	1 689	99,4

Perustelut:

Palkkatuella palkattiin kuntaan arvioitua enemmän pitkäaikaistyöttömiä/ kuntouttavassa työtoiminnassa olevia henkilöitä. Tältä osin henkilöstömenot ylittyivät mutta vastaavasti työllistämistuki kuntaan oli näin ollen arvioitua suurempi.

TIETOHALLINTO

ATK-palvelut

Tietohallinnon asiantuntijapalvelut ja atk-tukipalvelut ostetaan Varkauden kaupungilta. Tukipalvelut vastaavat terveyskeskuksen ja viraston atk-palveluista sekä ylläpitävät EU –tietosuojaa-asetuksen mukaista tietosuojarekisteriä.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00015300 Tietohallinto							
TOIMINTATUOTOT	196 655	184 600		184 600	184 600		100,0
TOIMINTAKULUT	-223 335	-184 600		-184 600	-186 872	-2 272	101,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-26 680	0	0		-2 272	-2 272	-100,0

Perustelut:

Vuonna 2022 tietohallinnon toiminta oli perustasolla. Suuria kehityshankkeita ei käynnistetty, mutta pienempiä toteutettiin.

Kesäkuun alussa tehtiin päätös vesikanta –järjestelmän muuttamisesta SaaS palveluun, järjestelmätoimittaja CGI:n konesaliin. Muutoksella haettiin parempaa järjestelmän ylläpitoa, tietoturvaa sekä pientä kustannussäästöä. Muutosprojekti saatiin valmiiksi syksyn 2022 aikana.

Vesitornille käynnistettiin uuden valokuituyhteyden kehityshanke. Uusi kuitu saatiin kaivettua maahan keksällä, asennettua vesitornin kiinteistön sisälle loppuvuoden aikana. Koulutien uusi kuituyhteys otettiin käyttöön alkukesästä. Osuuskunnalta hankittu lentoasematien kuituyhteys otettiin käyttöön vuoden kolmannella kvartaalilla. Vastaavasti MPY:n kuitu jäi pois käytöstä. Kuituvaihdoksesta syntyvä pieni kustannussäästö astuu voimaan MPY:n kuidun irtisanomisajan jälkeen, eli 1.1.2023 alkaen.

Alkuvuonna Microsoft uusi O365 pilvestä hankittavien lisenssien käyttömaksujen mallia. Lisenssit ovat aikaisemmin olleet vapaasti kuukausihinnoiteltuja, mutta nyt käytössä olevien Microsoft lisenssien osalta sitouduttiin 12 kk mittaiseen kausihintaan. Muutoksen yhteydessä ensimmäiselle 12 kk lisenssihinnoittelulle saatiin -5 % kampanjaetu. Vuodesta 2023 alkaen vastaavia etuja ei ole saavutettavissa. Hinnan korotuksista on tullut ilmoituksia niin microsoftin lisenssien osalta, mutta myös muiden palveluntarjoajien palveluista.

Tietohallinnon johtoryhmä laati vuonna 2022 ICT valmiussuunnitelman. Valmiussuunnitelma käsiteltiin kunnan valmiusjohtoryhmässä loppuvuoden aikana. Tietoturvapoliittika ja siihen liittyvät -käytännöt on tarkoitus uudistaa vuoden 2023 aikana.

Tuleviin hankkeisiin sisältyy tietoliikenteen reititysmuutoksia mm. terveysaseman ja vanhan kunnantalon kiinteistöjen osalta. Reititysmuutokset myös mahdollistavat pieniä kustannussäästöjä arviolta vuoden -23 ensimmäisen puoliskon jälkeen.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

Suurimmat riskit liittyvät mahdollisiin ennalta arvaamattomiin tietojärjestelmähäiriöihin tai laiterikkoihin. Kesän aikana myös toteutui kaksikin tietoverkon kytkinlaitteen rikkoutumista. Vastaaviin on varauduttu uusien kytkinlaitteiden hankinnalla. Riskien toteutuessa vikojen korjauksista voi aiheutua kustannuksia laitehankintojen ja asentamiskustannusten muodossa.

Talouden näkökulmasta, riski erilaisten palveluiden hinnankorotuksiin on kasvanut yleisen hintatason noustessa. Tämä voi näkyä esimerkiksi eri järjestelmätoimittajien palveluiden kallistumisena.

ELINKEINOTOIMI

Palvelusuunnitelma:

Kunta hankki ostopalvelusopimukseen perustuen kunnassa oleville yrityksille niiden tarpeiden mukaista neuvontaa sekä hanke- ja kehittämispalveluja Navitas Kehitys Oy:ltä. Kunnalla oli käytössä koko kehitysyrityksen palveluverkon palvelut.

Kunnanvirastolla Navitas Kehitys Oy:n sivutoimipisteessä työskentelevän yritysasiantuntijan ja kehitysyrityksen palvelut ovat saatavissa lähipalveluina.

Elinkeinotoimi tuotti yritysneuvonnan lisäksi kuntamarkkinointiin liittyviä palveluja yhdessä kunnan osoittaman 0,5 htv:n resurssin (toimistosihteeri) kanssa. Lisäksi kunnanjohtajan työpanosta suunnattiin kunnan elinvoimaan liittyviin tehtäviin 0,2 htv. Elinkeinotoimen resurssit olivat kuntastrategian linjauksen mukaiset.

Yritysten perustamisneuvonta ostettiin toistaiseksi voimassa olevalla yhteistyösopimuksella Wäläky Keski-Savon Uusyrityskeskus ry:ltä. Yritysasiantuntija oli mukana useissa perustamisneuvonnan palaverissa, joissa suunniteltiin ja käynnistettiin Joroisiin uutta yritystoimintaa. Yritysasiantuntija toimi myös Wäläkyn hallituksen jäsenenä.

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja ja Navitas Kehitys Oy

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-12
Saimaa Data Parkin Site III alueen (Huutokoski) rakentamisen edistäminen. Toimialoina data-keskustoiminta tai uusiutuvat energiat. Mahdollisesti molemmat.	Kansainvälisille datakeskustoimijoille kohdennettu myyntityö (Granlund Oy). Uusiutuvan energiaan liittyen käynnistetään alueen kaavamuutos.	Kontaktien lukumäärä. Kaavamuutoksen valmiusaste. Investoinnin käynnistyminen.	Huutokosken alueelle on suunniteltu aurinkovoimalaa. Aurinkovoimalahanke menossa toteutukseen yhteensä n. 100ha kokoisena aurinkovoimala-alueena. Granlund Oy:n markkinointityö päättynyt. Vuoden 2022 aikana Granlundin edustaja kiertänyt kuusi eri tapahtumaa, joista 2kpl KV-tapahtumia. Saimaa Data Parkiin liittyen tavattu 43:n eri toimijan edustajan kanssa. Näistä yli 40 KV-toimijaa. Granlundin loppuraportti kontakteineen saatu. Vuonna 2022 alkanut Joroisten kunnan ”Vihreän teknologian ja kestävä matkailun edelläkävijä” -hanke selvittää potentiaalisia

			datakeskusalueita Joroisista. Hankkeessa selvitetään myös hukkalämmön käyttömahdollisuudet. Hanke päättyy 12/2023.
Bio- ja kiertotalouden edistäminen kunnassa. Hiilensidonnan kasvattaminen.	Kestävähälytys huomioidaan läpileikkaavana teemana kunnan kaikissa toiminnoissa. Mahdollinen hanketointiminta. Metsätaloussuunnitelman mukainen metsätalous.	Selkeästi osoitettavat toimenpiteet. Hankkeen tulokset. Toteutuneet metsänhoidolliset toimenpiteet.	Seudullisessa biokaasuhankkeessa selvitetään myös joroislaitten biokaasun raaka-aineentuottajien kiinnostusta. Aiheesta oli infotilaisuus huhtikuussa 2022. Keskusteluissa ollut myös mahdollisten biomassaterminaalien sijoittaminen Joroisten alueelle.
Kyliä elinvoima ja tietoliikenneyhteydet	Tiedottaminen, neuvonta ja kuntarahoitusosuus / siltarahatakaus valokuituhankkeisiin.	Valokuitu- ja muiden yhteisöllisten hankkeiden lukumäärä.	Kaitainen – Lahnahti-alueelle suunnitella valokuituhanke. (KaiKa-La) Kunnanvaltuusto päätti myöntää hankkeelle Pohjois-Savon liiton velvoittaman 8 % rahoitusosuuden. (enint. 107 933 eur) Lisäksi kunnanvaltuusto myönsi hankkeelle 2 % lisäavustuksen (26 983 eur)
Lentopaikkastatus Joroisten lentokentälle	Kunnan, Varkauden lentokerhon ja Varkauden kaupungin yhteistyö	Saatu lupa.	Vuokrasopimus ja käyttöoikeussopimus on laadittu Puolustusvoimien ja Karjalan lennoston kanssa. Kunta haki ja sai lentopaikkaluvan. Lentopaikan avajaiset pidetty sunnuntaina 18.9.2022. Lentopaikan harrastekäyttö oli aktiivista koko loppuvuoden, niin kauan kuin säät sallivat.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

Vuodesta 2020 maailmaa piinannut koronapandemia näyttäisi pitävän edelleen maailmaa otteessaan, ja taloudellisia sekä toiminnallisia vaikutuksia taudilla tulee olemaan myös talousarviovuonna. Pahimmin pandemian vaikutuksista kärsineen ravintolasektorin haasteena tulee edelleen olemaan asiakaspaikkojen ja aukioloaikojen rajoitukset. Vaikeasti ennakoitavalla taudin kehityksellä on suora yhteys rajoituksiin, rokotekattavuuteen ja koronapassin käytön laajuuteen.

Toinen merkittävä riski on raaka- ja polttoaineiden hintakehitys. Mikäli ne jatkavat edelleen nousuaan, vaikutus tulee näkymään yritysten tilaus- ja investointikannassa, sekä luonnollisesti myös tuotteiden ja palveluiden hinnoissa.

Huomioitava riski on myös yrityksissä tapahtuvien omistajanvaihdosten määrä. Alhaisella tasolla ollessaan markkinoilta häviää elinkelpoisia yrityksiä, joista osalla olisi myös kasvun mahdollisuuksia. Vähäisellä omistajanvaihdosmäärällä markkinoilta häviää työpaikkoja, palveluja ja verotuloja.

Riskien vaikutusten toteutuminen:

Koronapandemia hellitti vuoden 2022 aikana merkittävästi. Pandemia-aaltoja toki oli vielä pitkin vuotta, mutta koronarajoitukset vapautuivat, joka mahdollisti myös ravintoloiden normaalin toiminnan sekä myös mahdolliset joukkotilaisuudet ja -tapahtumat.

Polttoaineiden hinnannousu rauhoittui kesällä 2022. Litrahinnat polttoainemittareilla jopa hieman laskivat hintapiikistään, mutta ovat silti edelleen ennätyskorkealla.

Raaka-aineiden hintakehityksessä kävi vastaavalla tavalla kuin polttoaineiden hinnalle.

Joroisten alueella vuoden aikana muutamia omistajanvaihdoksia tapahtui, eikä ole tiedossa, että omistajanvaihdokset olisivat vaikuttaneet alueen työpaikkoihin tai palveluihin.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muut- tos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poik- keama	Käyttö %
00015400 Elinkeinoyksikkö							
TOIMINTATUOTOT	127	520		520	157	-363	30,1
TOIMINTAKULUT	-339 058	-285 727	-134 916	-420 643	-263 564	157 079	62,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-338 931	-285 207	-134 916	-420 123	-263 407	156 716	62,7
Poistot ja arvonalentumiset	-1 603	-1 482		-1 482	-2 937	-1 455	198,2
TILIKAUDEN YLI-/ALI- JÄÄMÄ	-340 534	-286 689	-134 916	-421 605	-266 344	155 261	63,2

Perustelut:

Kunnanvaltuusto päätti hyväksyä talousarvion muutoksen 134916 eur Kai-Ka-La -infra-osuuskunnan valokuituhankkeelle. Määräraha lisättiin elinkeinotoimen hankkeisiin. Yllä olevassa toteumassa näkyy lisätty määrärahamuutos. Hanke ei kuitenkaan käynnistynyt vuoden 2022 aikana ja määräraha jäi näin ollen käyttämättä. Muilta osin toteuma oli suunnitelman mukainen.

Matkailu

Matkailun kehittämisestä ja edistämisestä vastasi Visit Joroinen ry.

Kunta osallistui Visit Joroinen ry:n perusrahoituksen turvaamiseen. Rahoituksen tasosta päättää kunnanvaltuusto kunnan vuosittaisen talousarvion yhteydessä. Matkailuun liittyvien erillisten hankkeiden kuntarahoitusosuuksista päättää kunnanhallitus. Kunta toimii matkailutoimintaa edistävänä mahdollistajana tonttien, kaavoituksen ja infran osalta.

Yhdistyksen toiminnanjohtaja teki yritys kohtaista kehittämistyötä, jonka tavoitteena oli saada kuntaan lisää majoituskapasiteettia, uusia ravintola- ja ohjelmapalveluja sekä kokonaisuudessaan kasvavaa matkailijoiden virtaa.

Kunnan matkailuneuvonnan ja -infon palvelut ovat digitaalisesti saatavilla Liikenneasema Jari-Pekassa sijaitsevassa infopisteessä.

Visit Joroinen ry:n toiminnanjohtaja eläköityi v. 2022. Joroisten kunta / Visit Joroinen ry on mukana PaPua -hankkeen hakemisessa, josta hankepäätöstä odotetaan vuonna 2023 maaliskuuhun vaiheeseen.

Kuntamarkkinointi

Kunta viesti, markkinoi ja tiedotti sähköisissä kanavissa digitalisaation tuomia mahdollisuuksia hyödyntäen. Markkinoinnin tavoitteena oli lisätä ja vahvistaa niin kuntalaisten, kuin ulkopaikkakuntalaistenkin myönteistä tietoisuutta ja käsitystä Joroisten kunnasta. Markkinointitoimenpiteiden ydinsanomassa korostettiin kunnan ja yritysten tuottamien palveluiden helppoa saatavuutta, vastuullisuutta, laatua ja edullisuutta kestävästä kehityksestä unohtamatta.

Kesällä 2022 toteutettiin mm. Kotkatharjun markkinointivideo yhteistyössä VIIVI -artistin kanssa.

Kunnassa aloitettiin myös vauvapakettien jakaminen kesällä 2022. Tuotepaketit jaettiin neuvolakäyntien yhteydessä kaikille vuonna 2022 syntyneille vauvaperheille. Vauvapakettien jakoa on tarkoitus jatkaa vuonna 2023.

Elinkeinoelämän kehittäminen

Elinkeinotoimi toimi aktiivisena tiedonhankkijana ja sen edelleen välittäjänä elinkeinoelämän suuntaan. Yritysasiantuntija teki yritys kohtaista kehittämistyötä työpanoksellaan ja hanketoiminnan avulla. Elinkeinotoimi kanavoi Navitas Yrityspalveluilla olevaa erityisosaamista joroislaisten yritysten käyttöön.

Elinkeinotoimi järjesti yhteistyössä kuntapäätäjien ja virkahenkilöiden kanssa yritys vierailuja vuonna 2022 paikallisiin yrityksiin. Yritysvierailuja jatketaan myös vuonna 2023.

Kunta edisti koulun, yritysten ja oppilaiden välistä yhteistyötä TET harjoittelun ja Kesäyrittäjyys/Nuori Yrittäjyys -kampanjan avulla.

Edistettiin tietoliikenneyhteyksien kehittymistä käytettävissä olevin keinoin.

Elinkeinotoimen hankkeet

Hankkeisiin osallistumisesta päätti kunnanhallitus tai kunnanjohtaja toimivaltansa puitteissa.

Elinkeinotoimen avustukset

Kunnan myöntämät avustukset edellyttivät voimassa olevaa yhteistyösopimusta ja niistä päättää kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai yritysasiintuntija toimivaltansa puitteissa.

Saavutettavuus

Kunta osallistui aktiivisesti viitosväylän kehittämiseen. Viitosväylä -hankkeen tapaamisiin ja palavereihin osallistuttiin niin etäyhteyksillä, kuin live-tapaamisissakin.

Lentoliikenne ja lentopaikkayhtiö

Kunnan tavoitteena oli saada Joroisiin lentokentälle lentopaikkastatus. Lentopaikkastatus saatiin kesällä 2022. Lentopaikan avajaistapahtuma järjestettiin 18.9.2022. Harrastelentotoiminta lentopaikalla oli aktiivista niin pitkään kuin sääolot sallivat.

Joulukuussa 2022 järjestettiin lentopaikkayhtiön perustamiskokous. Yhtiön nimeksi tuli JoWa Aviation Oy. Osakkaina yhtiössä ovat Joroisten kunta, Varkauden kaupunki, Varkauden Siviili-ilmailusäätiö sekä Varkauden lentokerho. Joroisten kunnan hallituksen edustajaksi nimettiin yritysasiintuntija, joka nimettiin perustamiskokouksessa yhtiön hallituksen puheenjohtajaksi.

Lentopaikkayhtiön toimiala on siviili-ilmailun lentopaikan hallinnointi ja sen toiminnan sekä palveluiden kehittäminen Joroisissa.

KONSERNIPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Konsernipalvelut yksikkö tuottaa kunnan koko organisaatiolle kirjanpito-, palkanlaskenta- ja muut laskenta-toimen palvelut, oikeudelliset palvelut sekä hallinnollisia isännöintipalveluja. Lisäksi yksikkö hallinnoi kunnan omistamia kiinteistö- ja asuntoyhtiöitä sekä asuntoja yhteistyössä teknisen toimen kanssa.

Vastuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma
Taloustietojen raportointi 4 kertaa vuodessa.	Taloustietojen tuottaminen ja raportointi tehdään osana VM:n johtamaa valtakunnallista projektia.	Taloustiedot ja raportit tehty ja toimitettu VM:n määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Raportointikäytäntö saadaan vakiinnutettua.	Toteutui.
Palkanlaskennan järjestäminen.	Kahden palkanlaskijan rekrytointi ja perehdytys.	Oikea-aikaisesti ja oikein maksetut palkat.	Toteutui.
Vuokra-asuntojen yhtiöittäminen.	Sulautumismenettely tai muu yritysjärjestely.	Kunnan 100 % -omistamat vuokratyöyhtiöt ovat sulautuneet tai muu yritysjärjestely on toteutettu.	Toteutui viivästyneenä 28.2.2023.

Perustelut:

Raportointimenettelyn uudistus toteutettiin VM:n ohjauksessa vuonna 2021. Käyttöönoton jälkeen ensimmäisenä vuonna raportointijärjestelmää piti kehittää ja menetelmiä vakiinnuttaa käytännöiksi.

Vastaava palkkasihteeri eläköityi tarkastelujaksolla. Rekrytoidut palkanlaskijat ovat onnistuneet tehtävien siirrossa erinomaisesti.

Vuokra-asuntojen vuonna 2019 käynnistettyä keskittämistä yhteen vuokra-asuntoyhtiöön (Koy Honkaura) jatkettiin. Sulautumismenettely jatkui Patentti- ja rekisterihallituksessa vuodenvaihteen yli siten, että sulautuminen lopulta täytännönpantiin 28.2.2023.

Keskeisimmät riskit:

- Taloustiedon raportoinnin aiheuttamat haasteet kunnan ohjelmistotoimittajalla ja vakiinnutettavan menettelyn aiheuttamat muutokset sekä määräaikapaine nykyiseen toimintatapaan tulosalueella ja kunnan kaikilla toimialoilla
- Palkkahallinnon koko henkilökunta vaihtuu samanaikaisesti
- Henkilöstö- ja aikaresurssin riittävyys perustyöhön ja muutosten läpivientiin sekä poikkeustilanteissa
- Yksikön koko toimintaan ja kouluttautumiseen on varattu niukka määräraha
- Päätöksenteko ja viestintä vuokralaisille sulautumismenettelyn aikana

Riskien toteuma:

- Riskeistä toteutuivat taloushallinnon raportoinnin ennakoitujen haasteet. Talousarvion 2023 ja lakisääteisten raporttien sekä tilinpäätöksen samanaikainen valmistelu työllistivät paljon. Muutostilanteessa taloushallinnon henkilöstöresurssi, erityisesti 1,6 htv laskentasihteereitä, oli riittämätön.

Määräraha- ja tulo- ja meno- taulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00015500 Konserniyksikkö							
TOIMINTATUOTOT	604 952	490 347		490 347	465 940	-24 407	95,0
TOIMINTAKULUT	-633 678	-537 334		-537 334	-533 194	4 140	99,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-28 726	-46 987	0	-46 987	-67 254	-20 267	143,1
Poistot ja arvonalentumiset	-212 384	-12 558		-12 558	-15 784	-3 226	125,7
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-241 110	-59 545	0	-59 545	-83 038	-23 493	139,5

Perustelut:

Konsernipalvelut tuottaa tukipalveluita, jolloin pääosa toimintatuotoista ja -kuluista on kuntakonsernin sisäisiä.

Toimintatuottojen n. 5 % vajauksen selittää pääosin (n. 15 000 €) talousarviossa tehty isännöintipalvelun laskutusmuutos kunnan vuokra-asuntoyhtiöiltä. Palkanlaskentapalveluiden sisäisiä tuottoja jäin n. 20 000 euroa laskuttamatta.

Toimintakulut ovat lähes budjetoidut (0,8 % säästö). Alijäämä kasvoi noin 23 500 euroa arvioitua suuremmaksi.

YLEISHALLINNON TOIMIALA YHTEENSÄ

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00015000 YLEISHALLINNON TOIMIALA							
TOIMINTATUOTOT	1 224 814	884 117		884 117	1 034 318	150 201	117,0
TOIMINTAKULUT	-3 214 050	-2 732 581	-134 916	-2 867 497	-2 795 769	71 728	97,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 989 236	-1 848 464	-134 916	-1 983 380	-1 761 451	221 929	88,8
Poistot ja arvonalentumiset	-218 971	-16 108		-16 108	-20 789	-4 681	129,1
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 208 207	-1 864 572	-134 916	-1 999 488	-1 782 240	217 248	89,1

Perustelut:

Yleishallinnon toimintatuotot olivat n. 150 000 € talousarviota paremmat. Noin 93 000 euroa määrästä selittää valtion ukrainalaisten palveluista maksamat sopimukseen perustuvat maksut ja avustukset, joita ei ollut budjetoitu. Myöskään aluevaalien n. 10 000 € kulukorvausta valtiolta ei ollut talousarviossa. Lisäksi kunnanhallitus sai noin 17 000 euron budjetoimattomat tuotot, kun eräs vanha virheellisesti kirjanpidossa kohdistuneena roikkumaan jäänyt avustus purettiin tulosvaikutteisesti hallinnon kustannuspaikalle.

Budjetoituja määrärahoja vähemmän käytettiin elinkeinotoiminnan hankkeissa, jossa Kai-Kal-La infraosuuskunnan avustus n. 135 000 € jäi käyttämättä.

Koska toimintatuotot olivat edellä mm. edellä mainituista syistä budjetoitua paremmat ja erityisesti elinkeinotoiminnassa ei kaikkia varattuja määrärahoja käytetty, oli yleishallinnon tulos noin 217 000 euroa talousarviota parempi.

1.6. Maaseutu- ja lomatoimen toimiala

MAASEUTUHALLINTO

Palvelusuunnitelma:

Maaseutuhallinto on Rantasalmen kunnan alainen palvelu- ja tulosityksikkö, joka hoitaa maaseutuhallinnon tehtävät Joroisten, Juvan, Rantasalmen ja Sulkavan kuntien alueella. Asiakaspalvelupisteet toimivat kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa.

Vastuhenkilö: maaseutupäällikkö

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-12
Uuden ohjelmakauden merkittäviin tukiehtomuutoksiin varaudutaan ajantasaisella ja riittävällä koulutuksella sekä hallinnolle että viljelijöille.	Henkilöstö osallistuu uuden ohjelmakauden koulutuksiin. Maatalousyrittäjille järjestetään koulutuspäiviä sekä laaditaan keskeisistä asioista yhteenveto, jonka jakelu tapahtuu sähköpostitse, paikallislehdissä sekä kotisivuilla.	koulutustilaisuuksia - kpl/henkilöstö - kpl/viljelijät viljelijätiedotteita kpl	Henkilöstö on osallistunut kaikkiin uutta ohjelmakautta koskeviin koulutuksiin, joita Ruokavirasto on järjestänyt; yhteensä 15 teams-koulutusta ja syyspäivät Ikaalisissa. Yhteissuunnittelua sekä Etelä-että Pohjois-Savon yt-alueiden kanssa on lisätty selvästi. Viljelijöitä varten avattiin Etelä-Savon maataloushallinnon facebook-sivut, jonne on viety aktiivisesti uuden ohjelmakauden tietoa. Eläintukien ehdoista tuotettiin youtube-videoita yhdessä Elyn kanssa. Paikallislehtiin laadittu kaksi ajankohtaistiedotetta.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

- sopivien koulutustapojen löytäminen, jotta kaikki viljelijät saavat elinkeinoaan tukevan riittävän tiedon uuden ohjelmakauden ehdoista.
- Cap27-ohjelmakauden tukijärjestelmän muutokset ovat suurimmat sitten unioniin liittymisen, joten huolena on, kuinka muuttuneet tukiehdot ja uudet toimintatavat onnistutaan jalkauttamaan.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutokset 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00019000 MAASEUTU- JA LOMATOIMI							
TOIMINTAKULUT	-47 989	-51 431		-51 431	-46 074	5 357	89,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-47 989	-51 431	0	-51 431	-46 074	5 357	89,6

Taulukko sisältää Rantasalmen laskuttaman maaseutuhallinnon (v. 2022 TA 40 514 €) + karjatalousavustukset (10 800 €) sekä kirjanpito- ja muut palvelut (117 €).

Perustelut:

Kustannukset ovat hieman alittuneet, koska aiemmin työsuhteisen työn osto Sulkavalta saatiin 1.2.2022 alkaen muutettua omaksi viranomaistyöksi ja samalla väheni muun viranomaistyön ostotarve.

Tunnusluvut (luvut kuvaavat koko Rantasalmen maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen)

Tunnusluvut (koko yt-alue):	TP 2021	TA 2022	Tot 2022
Henkilöstö	2,9	2,9	2,7
Aktiivimaatiloja	622	610	614
Käsitelty tukia milj. €	20,24	20,0	22,25

LOMATOIMI SIIRTYI MIKKELIN KAUPUNGIN HALLINOITAVAKSI VUODEN 2022 ALUSTA.

1.7. Perusturvan toimiala

Perusturvan järjestämis- ja tuotantovastuu oli Varkauden kaupungin sosiaali- ja terveyskeskuksella. Joroisten kunnan perusturvalle asettamat tavoitteet ja määrärahat vuonna 2022 kohdennettiin Varkauden sosiaali- ja terveyskeskuksen organisaatioon ja tilikarttaan.

TALouden TASAPAINOTUSOHJELMA V. 2022

Talouden tasapainotusohjelma I on päättynyt. Talouden tasapainotusohjelma II (2021 – 2024) tavoitteena perustuvan toimialalla vuonna 2022 oli yhteensä 40 000 euron tasapainotus. Siitä äitiysneuvolapalveluiden saatavuuden osa-aikaistamisella 2-3 pv/viikko oli tavoitteena säästää 15.000 euroa ja kuvantamispalveluiden uudelleenjärjestelystä 25.000 euroa. Näistä ensimmäinen oli uusi tasapainotuskohde ja jälkimmäinen jatkoa edellisestä vuonna tapahtuneesta uudelleenjärjestelystä.

Perusturva Joroinen

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Soile Merilä, perusturvalautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023. Hyvinvointialueelle siirtyminen aiheutti keskustelua missä määrin Joroisten toimintatapoja on järkevää tai edes inhimillistä muuttaa enää tässä vaiheessa. Palvelurakenne jatkui tämän takia melko samanlaisena vuoden 2022 aikana.

Joroisissa oli vastaavat haasteet kuin Varkaudessa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Toimivien ja kustannustehokkaiden sote-palveluiden tuottaminen yhteistoiminta-alueelle	Laatu ja kustannukset. Asiakastytyväisyysmittaukset	Kustannustehokkaat ja vaikuttavat palvelut Asiakastytyväisyys hyvällä tasolla	Hyvinvointialue-valmistelua tehtiin. Asiakastytyväisyyttä seurattiin Roidun kysely- ja raportointijärjestelmällä. Koko soten osalta vastauksia annettiin vuoden aikana n1125 . Palvelua suosittelee 63,3% vastaajista.	Toteutuu osittain
Hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelu	Henkilökunnan sairauspoissaolot	Talousarviossa pysyminen. Henkilökunnan hyvä työkyky, sairauspoissaolot vähenevät vuosittain	Lyhytaikaiset sairauspoissaolot kasvoivat vuoden 2022 aikana, mutta koronapandemian, influenssan ja muiden tartuntatautien takia sairauspoissaolot eivät ole verrannollisia edellisiin vuosiin.	
	Asiakasprosessien toimivuus, kustannusvaikuttavat palvelut	Toiminta perustuu tietoon. Tiedolla johtaminen. Pystymme käytet-	Tiedolla johtamista tehtiin niiltä osin kuin se oli mahdollista. Kaikista ohjelmista ei saatu nykyaikaisia tilastoja.	

		tävissä olevilla resursseilla vastaamaan kasvavaan kysyntään.	Asia tulee korjaantumaan hyvinvointialueella jollakin aikataululla.	
--	--	---	---	--

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	2 201 748	1 827 955	435 000	2 262 955	2 300 328	37 373	1,7
Kulut	-22 917 582	-21 521 272	-923 300	-22 444 572	-22 708 101	-263 529	1,2
Toimintakate	-20 715 834	-19 693 317	-488 300	-20 181 617	-20 407 773	-226 156	1,1
Suunn. muk. poistot	-27 164	-10 600	0	-10 600	-8 963	1 637	-15,4
Tilikauden tulos	-20 742 998	-19 703 917	-488 300	-20 192 217	-20 416 736	-224 519	1,1

Varkauden kaupunki laskutti Joroisten kunnalta yhteistoimintakorvauksena 20,417 M€, joka sisältää suunnitelman mukaiset poistot. Muita toimintatuottoja toteutui 2,3 M€, joista myyntituotot 0,172 M€, maksutuotot 1,442 M€, tuet ja avustukset 0,629 M€ sekä muut toimintatuotot 0,058 M€. Tuet ja avustukset toteutuma sisältää yhteensä korona-avustusta 0,588 M€, josta vuodelta 2022 maksettu 0,428 M€ ja vuodelta 2021 maksettu 0,160 M€.

Toimintakuluja toteutui 22,708 M€, joka ylitti muutetun talousarvion 0,264 M€.

Henkilöstökulujen toteutuma, 4,161 M€ / 89,26 % ja muiden toimintakulujen toteutuma 0,694 M€ / 97,47 %, oli alle muutetun talousarvion, mutta muissa tiliryhmissä talousarvio ylittyi. Palvelujen ostojen toteutuma oli 16,671 M€ / 104,03 %, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden 0,424 M€ / 123,81 % ja avustusten 0,758 M€ / 107,78 %. Toteutumaan ei sisälly Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntalaskutuksen lopullista veloitusta.

HENKILÖSTÖ:

Perusturvan toimialan talousarviossa 2022 henkilöstösuunnitelma esitettiin vain yhdessä taulukossa organisaatiomuutoksen ja 1.1.2023 toteutuvan hyvinvointialueelle siirtymisen vuoksi. Tilinpäätöksessä esitetään vastaava tieto ja Varkauden perusturvan luvussa oleva henkilöstötaulu sisältää myös Joroisten yhteistoiminta-alueen henkilöstön.

Joroisten sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö 31.12.2022: vakinaiset 77, määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset) 2 ja sijaiset 5 henkilöä. Henkilötyövuodet 31.12.2022 (Htv 2) 73,2.

Perhe- ja sosiaalipalvelut Joroinen

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja Soile Merilä, palvelualuepäällikkö Laura Vornanen 28.2.2022 alkaen ja perusturvalautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Tulevan hyvinvointialue muutoksen takia Joroisissa ei tehty enää perhe- ja sosiaalipalveluissa merkittäviä rakenteellisia muutoksia. Syksyllä palveluita kuitenkin pyrittiin integroimaan tavalla joka helpottaisi myös työntekijöiden siirtymistä hyvinvointialueelle. Joroisissa on tiivis ja vuosia kestänyt yhteistyö perhe- ja sosiaalipalveluiden työntekijöiden keskuudessa ja tätä kautta luonnollisesti vakiintuneet toimintatavat, joita ei kuitenkaan ole mahdollista jatkaa enää kaikilta osin hyvinvointialueella.

Sosiaalihuoltolainmukaisen lapsiperhetyön, lastensuojelun ja työikäisten sosiaalityön esihenkilötyö tuotettiin Varkaudesta ja tiimit olivat yhteisiä. Joroisten johtava sosiaalityöntekijä otti vastuulleen vammaispalveluiden johtamisen ja toimintamallien uudistamisen, sekä Varkauden että Joroisten osalta hyvällä menestyksellä.

Syksyllä tarkasteltiin asiakasmääriä ja asiakasprosesseja. Perusturvalautakunnan kesällä hyväksymät uudet sosiaaliohjaajan ja sosiaalityöntekijän vakanssit laitettiin avoimiksi. Sosiaalityöntekijää ei saatu palkatuksi.

Sosiaaliohjaaja irtisanoutui melko pian havaittuaan toimintatavoissa liikaa ristiriitaa tavoitetasoon nähden. Perhetyöntekijän työsuhteinen vakanssi muutettiin perusturvalautakunnan päätöksellä sosiaaliohjaajan viraksi. Myös "psykykkari" saatiin palkatuksi.

Strategiset tavoitteet ja mittaristo

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen	Lastensuojelun avo- huollon asiakkaiden määrä vuoden aikana Uudet huostaanotot Lapsia perhetyön tai muiden avo- huollon tukitoimien piirissä vuoden aikana Lapsia tukiperheso- pimusten piirissä vuoden aikana	Asiakkaat saavat riittä- vän varhain tarvitse- mansa tuen ja palve- lun Lastensuojelukustan- nusten seuranta	Lastensuojelun ja perhetyön asiakas- määriä ja asiakasprosesseja tarkastel- tiin vuoden 2022 aikana. Myös tulevan hyvinvointialueen takia tietohuolto ja resurssien tarkastelu oli välttämätöntä. Lähiesihenkilötyö tuotettiin Varkauden lastensuojelun johtavan sosiaalityöntekijän toimesta. Tavoitetasona oli terävöittää sitä, että asiakkaat saavat tarvitsemansa avun ja tuen sekä palvelut lain edellyttä- mällä tavalla. Kulujen nousu perustui yksilöllisiin ti- lanteisiin. Asiakasmaksujen perintää tehostettiin.	Toteutuu
Asiakkaiden elämänhallinnan ja osallisuuden lisääminen ja työ- ja toimintakyvyn edistäminen ja ylläpitäminen	Kuntouttavassa työ- toiminnassa olevien asiakkaiden määrä (vrt. v. 2020) eritel- tynä alle 1000 pvää työmarkkinatukea saaneet/yli 1000 pvää työmarkkinatu- kea saaneet Päättäneiden asiak- kuuksien määrä ja päättymissytyt Työmarkkinatuen kustannukset (vrt. v.2020)	Aktivoimistoimenpitei- den piirissä olevien 1000 päivää ja yli työ- markkinatukea saaneiden henkilöiden määrä lisääntyy ja tätä kautta kunnan työmarkkinatu- kimenot alenevat Kuntouttavan työtoi- minnan asiakkaat ete- nevät palvelusta myös mahdollisimman tehokkaasti eteenpäin - tehokas läpivirtaus Asiakkaat huolehtivat omasta hyvinvoinnis- taan Tiivis yhteistyö muiden työllisyyden hoidon palveluiden kanssa	Työttömien ja aktivointisuunnitelmien määrissä ei ollut merkittäviä muutok- sia. Yrittäjien osalta korona-aika vai- kutti työttömyyden kasvuun, mutta kus- tannukset tasaantuivat. Te-toimiston kanssa tehtävässä yhteistyössä oli on- gelmana työvoimahallinnon resurssien puute. Työllistämisen palvelut toimivat Var- kauden johtavan sosiaalityöntekijän alaisuudessa ja Joroisten työntekijä oli osa yhteistoiminta-alueen työllistämisen tiimiä. Asiakasprosesseja, työnja- koa ja toimeentulotuen myöntämisen perusteita kehitettiin yhdessä.	Toteutuu
Kehitysvammaisten erityis- huoltoa järjestetään tarkoi- tustenmukaisella, asiakas- lähtöisellä ta- valla.	Kehitysvammahuol- lon kokonaiskustan- nukset (vrt. 2020)	Kehitysvammaisille asiakkaille järjestetään heidän palvelutar- peensa mukaiset, tar- koituksenmukaiset pal- velut	Vammaispalveluilla oli 1.8.22 alkaen oma johtava sosiaalityöntekijä. Hän tarkasteli ansiokkaasti koko yhteistoi- minta-alueen kustannuksia, palvelui- den tarkoituksenmukaisuutta ja myön- tämisen lainmukaisia perusteita. Tämä lisäsi asiakkaiden edun toteutumista, asiakasprosessien sujuvuutta sekä kustannustehokkuutta. Työ jäi kuiten- kin kesken ja hyvinvointialue jatkaa sitä omalta osaltaan.	Toteutuu osittain

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/alikulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	99 912	86 337	0	86 337	137 916	51 579	59,7
Kulut	-4 118 413	-3 991 225	-223 300	-4 214 525	-4 252 586	-38 061	0,9
Toimintakate	-4 018 501	-3 904 888	-223 300	-4 128 188	-4 114 669	13 519	-0,3
Suunn. muk. poistot	-397	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-4 018 898	-3 904 888	-223 300	-4 128 188	-4 114 669	13 519	-0,3

Perhe- ja sosiaalipalvelut/Joroinen palvelualueen toimintatuotot ja -kulut ylittivät muutetun talousarvion.

Toimintatuotoissa Varkauden kaupungin laskutus Joroisten kunnalta oli 4,115 M€ ja muut toimintatuotot 0,138 M€, joista muita myyntituottoja 0,014 M€, maksutuottoja 0,102 M€, tukia ja avustuksia 0,021 M€.

Toimintakulujen toteutuma oli 4,253 M€ / 100,9 %, josta henkilöstökulujen toteutuma 0,651 M€ / 90,21 %, palvelujen ostojen 2,891 M€ / 103,67 %, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden 0,009 M€ / 113,49 %, avustusten 0,618 M€ / 101,37 % ja muiden toimintakulujen 0,084 M€ / 96,82 %.

Sovitun mukaisesti Vaalijalan kuntayhtymän ylijäämien palautusta ei ole huomioitu.

Terveyspalvelut Joroinen

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja Soile Merilä, palvelualuepäällikkö Leena Kuusikko ja perusturvalautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Koronarokotteita tarjottiin edelleen valtakunnallisten ohjeistusten mukaisesti. Koronanäytteenotto vähentyi kevään aikana valtakunnallisten sekä alueellisten ohjeistusten myötä. Näytteitä otettiin kuitenkin arkipäivisin. Kuvantamista toteutettiin yhteistyössä Varkauden kanssa. Joroisissa tehtiin tavanomaiset natiiviröntgen-tutkimukset (keuhko, luu- ja natiivimahatutkimukset) huomioiden KYS:n sairaalafyysikon ja säteilyturvallisuuksiantuntijan lausunto röntgenlaitteen osalta. Lausunnon mukaan Joroisten natiiviröntgenkuvaslaitteen kuvanlaatu ei täytä kaikilta osin nykystandardeja lantio- ja keuhkokuvien osalta, joten kuvat eivät ole diagnostisia. Joroisten mielenterveysneuvolassa lääkärin työpanosta lisättiin yhdellä päivällä kuukaudessa keran viikossa tapahtuvaksi ja suolistosyövän seulonnat aloitettiin.

Puheterapia toteutui ostopalveluna; oman puheterapeutin rekrytointiprosessi ei tuottanut tulosta vuoden aikana. Hoitohenkilökunnassa tapahtui muutoksia. Rekrytoinnit tehtäviin olivat onnistuneita. Henkilöstösuunnittelua tehtiin ennakoivasti ja pitkäjänteisesti.

Asiakasmaksulain uudistukset mukaan lukien maksukattoa koskevat uudistukset astuivat voimaan 1.1.2022.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuositain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kuntalaiset saavat terveyttä ja hyvinvointia tukevat monialaiset ja	Terveydenedistämisen aktiivisuus perusterveydenhuollossa – TEA pistemäärä	Terveydenedistämisen aktiivisuus ylittää perusterveydenhuollossa valtakunnallisen tason, joka v. 2020 oli 63 ja Joroisissa 66	TEA-viisarin terveyden edistämisen aktiivisuus vuonna 2022 perusterveydenhuollossa oli 75, ylittäen valtakunnallisen tason (70).	Toteutuu

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti pääsääntöisesti lähipalveluna. Palveluissa korostuvat perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraation vahvistaminen.		(asteikko 0-100) Indikaattori kuvaa mm. terveysneuvonnan ja terveystarkastuksien, seulontojen sekä ehkäisevän suun terveydenhuollon tilaa.		
	PYLL-indeksi	PYLL-indeksin vakiinnuttaminen vähintäänkin valtakunnalliselle tasolle. Joroinen 6 362 ja koko maa 5 728 (v.2020) Indikaattori ilmaisee ennen 80 ikävuotta tapahtuneiden kuolemien takia menetettyjen elinvuosien lukumäärää väestössä/100 000 asukasta kohti.	PYLL-indeksi v.2021 oli 7 970 ja ylittäen koko maan tason 5 685. Indikaattori ilmaisee ennen 80 ikävuotta tapahtuneiden kuolemien takia menetettyjen elinvuosien lukumäärää väestössä/100 000 asukasta kohti.	Ei toteudu
	Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1000 asukasta	Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit lähentyvät valtakunnallista tasoa. (v. 2020 Joroinen käynnit 1 113//1000 asukasta, koko maa 830/1000 asukasta)	Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit lisääntyivät Joroisissa (v. 2020 1 130/1 000 asukasta, v. 2021 1 216/1 000 asukasta), kuten käynnit lisääntyivät myös koko maassa (v. 2020 845/1 000 asukasta, v. 2021 866/1 000 asukasta) Vuodelta 2022 vertailutietoa käynneistä ei ole käytettävissä.	Toteutuu osittain
	Jalkautuvan päihdehuollon käynnit ja päihdeklinikan käyntimäärät	Jalkautuvan päihdehuollon ja päihdeklinikan käyntimäärät pysyvät tasaisena. Vrt. 2021.	Jalkautuvan päihdehuollon ja päihdeklinikan käyntejä oli 249 ja palvelu tavoitti kuukaudessa 7-22 asiakasta.	Toteutuu
	Mielenterveysneuvolan käyntimäärät	Mielenterveysneuvolan käyntimäärät pysyvät tasaisena. Vrt. 2021.	Mielenterveysneuvolassa oli 1 130 käyntiä ja palvelu tavoitti kuukausitasolla 33-97 asiakasta.	Toteutuu
Asiakas / potilas keskiössä ja asiakastytyväisyys on hyvällä tasolla.	Asiakastytyväisyyskyselyt	Asiakastytyväisyyskyselyjen tulokset. Potilaat ja asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun ja pystyvät vaikuttamaan palvelujen suunnitteluun sekä kehittämiseen. Asiakaskyselyiden määrä ja palautteisiin vastaaminen.	Roidu asiakaskokemuksen kyselylaite oli terveysaseman aulassa. Vastauksia saatiin 138, joka oli vähemmän kuin edellisenä vuonna (199). Vastaajista palvelua suositteli 82,6 %. Sähköisen palautekanavan kautta tullesiin yhteydenottoihin vastattiin. THL:n valtakunnalliseen terveysasemien asiakaspalautekyselyyn osallistuttiin, mutta kyselyn tuloksia ei ole mahdollista käyttää liian suppean vastaajamäärän takia. Valtakunnallinen THL suun terveydenhuollon hammashoitolojen asiakaspalautekysely toteutettiin marraskuussa 2021. Kyselyn perusteella	Toteutuu osittain

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
			<p>palaute oli hyvää 4,3-4,9 (asteikko 0-5).</p> <p>Erityisen tyytyväisiä vastaajat olivat palvelun toteutumiseen kohtuullisessa ajassa (4,7), henkilökunnan osaamiseen ja asiantuntijuuteen (4,9), kohtaamiseen ja asiakaspalveluun (4,9), päätöksentekoon osallistumiseen (4,8), kokonaisvaltaiseen näkemykseen asiakkaasta (4,9), palvelun hyödyllisyyteen (4,9), yksityisyydensuojaan (4,9), tiloihin (4,7), kokonaisarvioon palvelusta (4,9), sovitussa vastaanottoajassa pysymiseen (4,8), jatkohoidosta kertomiseen (4,6), tiedonsaantiin hoidosta ja hoitovaihtoehtoista (4,9) sekä hoitoajan riittävyyteen (4,8).</p> <p>Kehitettävää koettiin olevan yhteydenosaannin helppoudessa (4,3), ajanvarauksessa tehtävästä hoidontarpeenarvioinnissa (4,5), hinnoista kertomisesta (3,7), itsehoidon neuvonnassa ja tuessa (4,5) sekä hintalaatusuhteessa (4,4).</p>	
Osaava, moniammatillinen ja tyytyväinen henkilökunta.	Henkilöstökyselyt	Henkilöstökyselyn tulokset on huomioitu yksiköiden kehittämissuunnitelmissa.	Fiilismittari toteutettiin henkilöstölle vuonna 2022 kaksi kertaa.	Toteutuu osittain
Sähköisen asiain ja itsepalveluiden vahvistaminen digitalisaatiota lisäämällä	Yksiköiden tarjoamia sähköisiä asiointi- ja itsepalvelukanavia kehitetään	Olemassa olevien ja uusien sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy.	<p>Klinikin kautta tuli terveysaseman vastaanotolle 233 yhteydenottoa.</p> <p>Digiklinikan käyttö kuntalaisten keskuudessa lisääntyi; yhteydenottoja tuli yhteensä 473.</p> <p>Sähköinen ajanvarausmahdollisuus oli käytössä influenssa- ja koronakotuksiin sekä koronanäytteenottoon.</p>	Toteutuu
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Kustannukset eivät nouse merkittävästi keskeisten palvelujen osalta	Toimintakatteen toteuman sekä toimintatuottojen ja -kulujen kehityksen jatkuva seuranta.	Toimintatuottoja ja -kuluja seurattiin vuoden aikana. Muuttunut maailmantilanne ja hintojen nousu aiheuttivat kuitenkin ennakoimatonta kustannusten kasvua.	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/alikulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	824 838	454 687	390 000	844 687	855 848	11 161	1,3
Kulut	-3 630 406	-3 371 112	0	-3 371 112	-3 460 035	-88 923	2,6
Toimintakate	-2 805 568	-2 916 425	390 000	-2 526 425	-2 604 188	-77 763	3,1

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso		Toteuma 31.12.		Tila	
Suunn. muk. poistot	-18 812	-8 200	0	-8 200	-8 963	-763	9,3
Tilikauden tulos	-2 824 380	-2 924 625	390 000	-2 534 625	-2 613 151	-78 526	3,1

Terveyspalvelut/Joroinen palvelualueen toimintatuotot ja -kulut ylittivät muutetun talousarvion.

Toimintatuotoissa Varkauden kaupungin laskutus Joroisten kunnalta oli 2,613 M€ ja muut toimintatuotot 0,856 M€. Myyntituottojen kertymä ilman Varkauden kaupungin laskutusta oli 0,127 M€, maksutuottojen 0,192 M€ ja tukien ja avustusten 0,537 M, jossa korona-avustuksen osuus 0,532 M€.

Toimintakulujen toteutuma oli 3,460 M€ / 102,64 %, josta henkilöstökulujen toteutuma 1,247 M€ / 82,13 %, palvelujen ostojen 1,698 M€ / 122,49 %, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden 0,299 M€ / 124,38 % ja muiden toimintakulujen 0,216 M€ / 94,59 %.

Hoito- ja hoivapalvelut Joroinen

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja Soile Merilä, palvelualuepäällikkö Reetta Kettunen, ajalla 1.4. - 30.6.2022 sijainen Marjo Ojala, perusturvalautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Joroisten vuodeosasto toimi edelleen 10-paikkaisena osastona. Osastonhoitaja oli yhteinen Varkauden akuuttiosaston ja Joroisten osaston kanssa. Tämä lisäsi sekä yhteistyötä että henkilöstön osaamisen kehittymistä osastojen välillä. Osastolla oli vuoden aikana useita jatkohoitoaikoja odottavia potilaita, keskimääräinen hoitoaika oli 27,38 vuorokautta. Myös pitkäaikaispäättöksiä tehtiin, hoitopäiviä kertyi näistä 203. Tämä vaikutti maksutuottoja alentavasti. Yksityinen palveluntuottaja ei pystynyt tuottamaan tarvittavaa määrää jatko- palveluita, koska heillä ei ollut riittävästi henkilöstöä.

Osastohoitoa ostettiin Varkauden akuuttiosastolta enemmän kuin edellisenä vuotena. Potilaita oli kaikkiaan 168 henkilöä. Kasvu johtui osittain koronavirustaudista, osin muista vakavista tilanteista, osin Joroisten vuodeosaston korkeasta täyttöasteesta.

Joroisten kotihoidon esihenkilönä toimi yhteinen esihenkilö Varkauden kotihoidon kanssa. Tämä oli toimiva ratkaisu ja edesauttoi sekä toimintatapojen yhdenmukaistamista että paransi henkilöstön joustavaa käyttöä yhteistoiminta-alueella. Joroisten kotihoidossa otettiin käyttöön Tieran pro comp optimointijärjestelmä, jonka avulla saatiin tehostettua kotihoidon toimintaa henkilöstöressurssien, työnjaon ja matka-aikojen osalta.

Omaishoidon tukien osalta ylitykset olivat 46 000 euroa (avustukset). Omaishoitajien määrä lisääntyi edellisestä vuodesta.

Rai-mittarin käyttöönotto eteni hyvin Joroisissa sekä kotihoidossa että asiakasohjauksessa.

Asumispalvelujen osalta palveluiden ostot ylittyivät. Suurena syynä oli muutos ateriamaksujen perinnässä, jota ei lakimuutoksen takia voitu periä enää erikseen asiakkaalta. Palveluntuottajat laskuttivat ateriamaksut suoraan Sotelta. Vaikutusta oli myös elintarvikkeiden hintojen nousulla.

Joroisiin saatiin kohtuullisen hyvin rekrytoituksi henkilökuntaa sekä kotihoitoon että osastolle. Koronaan liittyvät poissaolot olivat kuitenkin vuoden aikana suuria.

Hyvinvointialueen valmistelussa oli mukana hoito- ja hoivapalveluiden palvelualuepäällikkö sekä esihenkilöitä. Tämä vei paljon aikaa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut keskeisten palvelujen osalta. -kotihoito -palveluasuminen -sairaalahoito - kotisairaala	Palvelukustannukset kotihoidon, palveluasumisen ja sairaalahoidon osalta.	Kustannukset eivät nouse keskeisten palvelujen osalta (kotihoito, palveluasuminen, sairaalahoido)	Kustannusten nousuun oli vaikeaa vaikuttaa. Esim. hoitotarvikkeiden ylitys johtui pitkälti koronasta. Koronaa tavattiin myös palveluasumisyksiköissä. Hintojen nousu näkyi elintarvikkeiden kasvaneina kustannuksina. Asiakaslakimuu- toksen takia ateriamaksuja ei peritty enää asiakkailta. Osastohoitoa ostettiin Varkauden akuuttiosastolta, hoitajaksoja yhteensä 268, hoitopäiviä 1877, potilaiden kokonaismäärä 168, hoitajakson pituus oli keskimäärin seitsemän vuorokautta. Määrän lisääntyminen johtui osittain koronavirustaudista, osin muista vakavista tilanteista, osin Joroisten vuodeosaston korkeasta täyttöasteesta. Kotiin annettavien palveluiden osalta kotihoidon asiakasmäärät laskivat hie- man edelliseen vuoteen verrattuna. Asiakkaita oli 400 , joilla oli yhteensä 89 000 käyntiä. Pro comp järjestelmän avulla henkilöstön määrän sovittaminen asiakkaiden palvelutarpeisiin toimi hyvin ja tämä vaikutti henkilöstökuluja pienentävästi.	Toteutuu osittain
	Kotisairaaloiminnalla ehkäistään sairaalahoitajaksoja. Kotisairaaloimintaa kehitetään ja asiakasmääriä kasvataan. Kotisairaaloimintaa kehitetään ja toteutetaan yhteistyössä kotihoidon ja vuodeosaston kanssa asiakkaiden kotona	Kotisairaalan osalta asiakasmäärät ja käyntien määrä kasvaa.	Asiakkaiden määrä kotisairaalassa oli vuoden aikana 52 asiakasta. Korona vaikutti asiakasmäärää vähentävästi. Kotihoidossa oli 89 000 käyntiä; 400 asiakasta.	Toteutuu osittain
Kuntalaisten kotona asumisen mahdollistetaan kotihoidon ja tukipalvelujen sekä hyvinvointiteknologian tuella.	Kotihoidon ja palveluasumisen peittävyys yli 75-vuotiaiden osalta	Kotihoidon, omaishoidon, palveluasumisen peittävyuden osalta tavoitetasot ovat laatusuosituksen mukaiset	Vuoden aikana hoitopäiviä oli tehostetussa palveluasumisessa 18675 päivää ja tavallisessa palveluasumisessa 5631 päivää. Hoitopäivien määrässä ei ollut suuria muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna.	Toteutuu
Ikäihmisten palveluasumisen järjest-	Omaishoitajien määrä Palvelu- ja asiakasohjauksella varmistetaan oikea-aikaiset kotiin vietävät palvelut.	Palvelutarpeen arviointien määrä	Palvelutarpeen arviot toteutuivat seitsemän vuorokauden kuluessa.	Toteutuu

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
tään vanhus- palvelulain mukaisesti.	Lyhythoitajaksoja järjestetään turvallisessa ja kodinomaisessa ympäristössä palveluasumisen yksiköissä	Lyhythoitajaksojen määrä	Lyhythoidossa oli 240 hoitopäivää.	Toteutuu
Sähköisen asiain, hoivateknologian ja digitalisaation käytön lisääminen ja laajentaminen	Kotihoidossa etähoivan osalta asiakkaiden ja asiakaskontaktien määrä. Asiakas- ja palveluohjauksessa sähköinen ja videovälitteinen palveluohjaus osaksi asiakasohjausta, prosentuaalinen osuus palveluohjauksista Muun hoivateknologian osalta määrät (lääkeautomaatti jne.)	Etähoiva asiakkaiden määrä kasvaa 7 %:iin kotihoidon asiakkaiden kokonaismäärästä (noin 100 asiakasta) Hoivateknologian ja digitalisaation käyttö lisääntyy vähitellen	Etähoiva asiakkaita oli alle viisi henkilöä, tavoitteeseen ei päästy. Lääkeautomaatteja oli käytössä 15:lle asiakkaalle, joka on noin 10% asiakasmäärästä.	Toteutuu osittain
	RAI- arviointijärjestelmän käyttöönotto	RAI-arviointimittaria käytetään aktiivisesti.	Rai arviointimenettely on käytössä.	Toteutuu
Vuodeosasto toimii 10-paikkaisena osastona.	Osastohoitopäivät, jaksot, osastojaksojen pituus, kuormitusprosentti. Saumaton yhteistyö kotihoidon, kotisairaalan ja akuutti-osaston kanssa - kotiutukset onnistuvat viiveettä.	Osastojaksojen pituus alenee. Osastojaksojen pituus ka. 8 vrk Osaston kuormitusprosentti 95 %	Joroisten vuodeosastolla oli vuoden aikana yhteensä 132 hoitajaksoa. Hoitopäiviä oli yhteensä 3692 päivää. Keskimääräinen osastojakson pituus oli 27,38 vuorokautta. Hoitajaksojen pitkityminen johtui palveluntuottajien vaikeuksista saada henkilökuntaa jatko-hoitopaikkoihin. Varkauden akuuttiosastolla oli joroislaisia koskevia hoitajaksoja yhteensä 268, hoitopäiviä 1877 ja potilaita kaiken kaikkiaan 168 henkilöä. Hoitajakson pituus oli keskimäärin seitsemän vuorokautta. Kotisairaala toimi pienimuotoisesti yhteistyössä kotihoidon ja Joroisten vuodeosaston kanssa.	Toteutuu osittain
Asiakkaiden ja läheisten osallisuuden edistäminen. Asiakastytyväisyys	Asiakastytyväisyyskyselyjen tulokset	Asiakastytyväisyyskyselyt tehdään vuosittain ja sähköiset kyselyt. Asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun ja he pystyvät vaikuttamaan moni-	Sähköinen palautekanava oli käytössä. Palaute oli pääsääntöisesti hyvää.	Toteutuu

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
		kanavaisesti palvelu- jen suunnitteluun ja kehittämiseen.		
	Asiakasraatien, lä- heisraatien, kumppa- nuuspöytien mää- rät/vuosi		Siirtyy hyvinvointialueen toteutetta- vaksi.	Ei toteudu ☐
	Muut osallistamisen keinot			
Moniammatilli- set, monimuo- toiset palvelut	Monitoimijaiset, mo- niammatilliset tiimit ja järjestöjen aktiivi- suus palveluiden ar- vioinnin ja tuottami- sen rinnalla. Osana Tulevaisuuden sosi- aali- ja terveyskes- kushanketta pilotoi- daan ja raportoidaan	Moniammatillisuus, monitoimijuus lisään- tyy palveluiden eri osa- alueilla. Henkilöstön yhteiskäyttö ja jous- tava käyttö osaksi ar- jen toimintoja koko yh- teistoiminta-alueella	Siirtyy hyvinvointialueen arvioitavaksi.	Toteutuu ☒

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muu- tos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuo- tot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	1 276 998	1 286 931	45 000	1 331 931	1 306 564	-25 367	-1,9
Kulut	-6 457 859	-6 154 082	-400 000	-6 554 082	-6 887 413	-333 331	5,1
Toimintakate	-5 180 861	-4 867 151	-355 000	-5 222 151	-5 580 849	-358 698	6,9
Suunn. muk. poistot	-7 955	-2 400	0	-2 400	0	2 400	-100,0
Tilikauden tulos	-5 188 816	-4 869 551	-355 000	-5 224 551	-5 580 849	-356 298	6,8

Hoito- ja hoivapalvelut/Joroinen palvelualueen toimintatuotot ja -kulut ylittivät muutetun talousarvion.

Toimintatuotoissa Varkauden kaupungin laskutus Joroisten kunnalta oli 5,851 M€ ja muut toimintatuotot 1,307 M€. Myyntituottojen kertymä pois lukien Varkauden kaupungin laskutus oli 0,031 M€, maksutuottojen 1,148 M€ ja tukien ja avustusten 0,071 M€, jossa korona-avustuksen osuus 0,057 M€. Muita toimintatuottoja toteutui 0,057 M€.

Toimintakulujen toteutuma oli 6,887 M€ / 105,09 %, josta henkilöstökulujen toteutuma 2,263 M€ / 93,46 %, palvelujen ostojen 3,975 M€ / 112,09 %, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden 0,115 M€ / 123,19 %, avustusten 0,140 M€ / 149,26 % ja muiden toimintakulujen 0,394 M€ / 98,74 %.

Lääketieteelliset palvelut Joroinen

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja Soile Merilä, johtava ylilääkäri Jyrki Kyynäräinen ja perusturvalautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Joroisten terveysaseman osalta lääkäriresurssi oli vakaa ja vakanssit olivat täytettyinä pitkäaikaisilla lääkäreillä. Lääkäriresurssin tarpeen todettiin olevan kolmen lääkärin työpanoksen verran. Vakinaisia virkoja oli kaksi, joten alkuvuoden aikana päädyttiin hakemaan myös kolmannelle vakanssille vakituista viranhaltijaa, joka saatiin vahvistettua 1.6.2022 alkaen. Lääkäreiden koulutus ja konsultaatiotoiminta toteutui säännöllisesti koulutusvaatimusten mukaisena, terveysasemalla oli viikoittain konsultoitavissa erikoislääkäri yhden työpäivän verran, sekä puhelimitse tavoitettavissa virka-aikaan kaikkina arkipäivinä.

Erikoissairaanhoidon lähetemäärien nousuun pyrittiin vastaamaan lääkäreiden konsultaatiotoimintaa parantamalla, sekä pitkäaikaisia tekijöitä tuottavalla rekrytoinnilla, jossa on onnistuttu.

Erikoissairaanhoidon kustannusten nousun takana oli erityisesti yksittäisiä kalliita hoitajaksoja. Lähetteen lähettämiseen oikeaan paikkaan kiinnitettiin huomiota koko vuoden ajan. Hoitajien alkuvuoden työtaistelutoimenpiteet ja henkilöstön poissaolot koronavirusepidemian takia, ovat vaikeuttaneet erikoissairaanhoidon kii-reettömän toiminnan tuottamisen mahdollisuuksien arviointia.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Koulutukselli- sta ja konsulta- tiivista tukea vahvistamalla potilaiden sekä asiakkaiden tarpeisiin oi- kea-aikaisesti vastaaminen.	Hoidon porrastus to- teutuu sekä konsul- taatiokäytän-teitä ke- hitetään. Lähetemäärien seu- ranta ja erityisen vaativan erikoissai- raanhoidon vähentä- minen.	Lähetemäärät erikois- sairaanhoitoon.	Erikoissairaanhoidon lähetemäärä oli vuoden aikana yhteensä 489 kappa- letta. Luku ei sisällä päivystysläh- teitä.	Toteutuu
	Päivystyskäynnit eri- koissairaanhoidossa / 1000 asukasta	Päivystyskäynnit eri- koissairaanhoidossa pysyvät reilusti valta- kunnallisen tason ala- puolella (v. 2020 Joroi- nen päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa 100,7 /1000 asukasta, koko maa 209,4/1000 asukasta)	Päivystyslähetteiden määrä oli vuoden aikana yhteensä 144 kappaletta. Tämä on valtakunnallisen vertailutason ala- puolella. Vuonna 2021 Pohjois-Savon vertailuluku oli 189,6/1000 asukasta ja koko maa 208,4/1000 asukasta.	Toteutuu
Vaikuttavat ja kustannuste- hokkaat palve- lut	Palvelukustannuk- set Kuntaliiton tilas- tojen ja erikoissai- raanhoidon kunta- kortin mukaan.	Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvun hillitseminen ja kustan- nuskehityksen tasaan- nuttaminen keskeisten palvelujen osalta.	Erikoissairaanhoidon lähetteisiin kiinni- tettiin huomiota vuoden aikana yhtei- sissä palaverissa Essoten kanssa. Kuitenkin yksilölliset kalliit hoitajaksot ovat nostaneet kustannuksia.	Ei toteudu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/alikulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	0	0	0	0	0	0	-
Kulut	-8 710 904	-8 004 853	-300 000	-8 304 853	-8 108 066	196 787	-2,4
Toimintakate	-8 710 904	-8 004 853	-300 000	-8 304 853	-8 108 066	196 787	-2,4
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-8 710 904	-8 004 853	-300 000	-8 304 853	-8 108 066	196 787	-2,4

Lääketieteelliset palvelut/Joroinen palvelualueen toimintatuottojen ja -kulujen toteutuma alitti muutetun talousarvion. Toimintakulujen toteutuma ei sisällä Etelä-Savon sairaanhoitopiirin lopullista kuntalaskutusta. Joroisten kunta vastaa lopullisesta laskusta suoraan Etelä-Savon sairaanhoitopiirille (hyvinvointialueelle). Myöskään apuvälinetoiminnan tasaus vuodelta 2022 ei ole kustannusten toteutumassa. Toimintatuottojen toteutuma on Varkauden kaupungin laskutus Joroisten kunnalta. Erikoissairaanhoidon ostopalvelujen osuus toimintamenoista oli 7,935 M€ ja ympäristöterveydenhuollon 0,173 M€.

Etelä-Savon sairaanhoitopiirin lopullinen kuntalaskutus

Varkauden kaupungin kanssa sovitulla tavalla Joroisten kunta huolehti Essoten loppulaskutuksesta 314 334 €, joka sisälsi apuvälinepalveluiden tasausta 112 004 €. Essoten laskutuksen loppusumma oli 8 874 898 euroa. Varkauden kaupungin kirjanpidossa erikoissairaanhoidon ostopalvelujen osuus toimintamenoista oli 7,935 M€, josta Essoten laskutuksen osuus oli 7,871 M€. Essoten laskutuksen erotus selvitettiin johtuvan kalliinhoidon rahaston käsittelyyn liittyvistä kirjaustapaeroista. Essotelta saadun selvityksen perusteella ennakkomaksu 375 120 € olisi pitänyt käsitellä tase-eränä. Kalliinhoidon rahastosta Essote maksoi Varkaudelle hyvityksen 993 478 €, jonka Varkaus vähensi Joroisiin kohdistuvista erikoissairaanhoidon kuluista. Tasauksen jälkeen kalliista hoidosta maksettiin lisää 37 478 €, joten kaikkiaan kalliin hoidon kustannukset olivat tilikaudella yhteensä 412 598 €.

Tilintarkastajan kanssa käydyn neuvonpidon jälkeen päädyttiin ratkaisuun, että Joroinen kirjaa erikoissairaanhoidon kustannuksikseen Essoten osalta Varkauden kirjanpidossaan ilmoittaman erikoissairaanhoidon kustannukset 7,871 M€.

Palkkaharmonisointi

Essoten ilmoituksen mukaan palkkaharmonisointi on kohdistettu henkilötasolle, jolloin erikoissairaanhoidon henkilökunnan palkkojen harmonisointikustannukset on voitu kohdentaa Essoten osajäsenille Pieksämäelle ja Joroisille siten, että ne maksavat palkkaharmonisointikustannuksista vain erikoissairaanhoidon harmonisointikustannuksia. Tarkkaa kirjallista selvitystä ja laskelmaa harmonisointikustannuksista ei ole Joroisille pyynnöstä huolimatta esitetty.

Kertaeräiset koronakompensaatiot Essoten ja Varkauden sotehenkilökunnalle

Palkkaneuvottelujen yhteydessä maaliskuussa 2023 työnantajia edustava KT ja palkansaajajärjestöt sopivat osana palkkaratkaisua korona-ajan työskentelyn kertakorvauksista kohdistuen tilikauteen 2022. Eloisa (Etelä-Savon hyvinvointialue) ja Pohjois-Savon hyvinvointialue päätyivät erilaisiin päätöksiin kertakorvauksen saajista. Koska kertakorvaukset maksetaan vuoden 2023 aikana, eivät ne vaikuta käsillä olevaan vuoden 2022 tilinpäätökseen, vaikka ovatkin tosiasiaa tilikaudelle kuuluvia kuluja.

Perusturvan toimialan kokonaiskustannukset

Kun Varkauden raportoimaan 20 416 736 € lisätään Joroisten suoraan Essotelle maksama lisälasku 314 334 €, perusturvan toimialan kokonaiskustannuksiksi saadaan 20 731 070 €. Koska Essote purkautui vuoden 2022 päätteeksi, Essoten lisälasku sisältää myös vuonna 2019 laskuttamatta jääneen alijäämän.

1.8. Sivistys- ja vapaa-aikatoimen toimiala

SIVISTYSTOIMI

Sivistystoimi sisältää varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio-opetuksen, vapaan sivistystyön, kirjastotoimen sekä hyvinvointitoimen palvelut. Organisaatio on rakennettu vastaamaan tulevan hyvinvointi- ja sivistyskunnan vaateisiin. Varhaiskasvatusta, perusopetusta ja lukio-opetusta järjestetään ja kehitetään oppimisen, kasvamisen ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Vapaata sivistystyötä, kirjastotoimea ja hyvinvointitoimea järjestetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta.

Taloudentasapainotusohjelmat I ja II

Joroisten kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaksi taloudentasapainotusohjelmaa (ohjelmat I ja II). Jäljellä olevista toimenpiteistä vuoden 2022 varhaiskasvatuksen osalta päätettiin 20 000 euron menojen leikkauksesta kotihoidontuen osalta. Päätetty toimenpide on huomioitu varhaiskasvatuksen talousarvioesityksessä. On kuitenkin huomioitavaa, että varhaiskasvatuksen kokonaiskustannus nousee 5-vuotiaiden esiopetuskokeilusta johtuen. Valtio korvaa tästä aiheutuvia kustannuksia, mutta tulot eivät kirjaudu varhaiskasvatuksen talousarvioon.

Lukion osalta päätettiin 20 000 euron nettomenojen pienentämisestä. Myös tämä on huomioitu lukion talousarvioesityksessä. On kuitenkin huomioitavaa, että lukion kokonaiskustannus nousee oppivelvollisuusiän laajentamisesta johtuen. Valtio korvaa tästä aiheutuvia kustannuksia, mutta tulot eivät kirjaudu lukion talousarvioon.

VARHAISKASVATUS

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Kunnan on varhaiskasvatustilain mukaan järjestettävä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuksen tehtävänä Joroisissa on tuottaa hyvälaatuista, paikkakunnan ominaispiirteisiin parhaiten soveltuvaa varhaiskasvatusta, asiantuntevaa esiopetusta sekä joustavia, perheiden tarpeisiin vastavia avoimen varhaiskasvatuksen palveluja. Yhteistyössä huoltajien kanssa luodaan lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle suotuisa kasvuympäristö.

Varhaiskasvatusta toteutetaan päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodissa, perhepäiväkodeissa ja avoimen varhaiskasvatuksen palveluina, joita ovat säännöllinen ryhmätoiminta lapsiperheille sekä perheohjaus. Lisäksi varhaiskasvatukseen kuuluu lasten kotihoidon tuki.

Valtioneuvoston asetuksen (1.8.2020) mukaan henkilökunnan ja lasten välinen suhdeluku on:

- alle 3-vuotiaiden ryhmässä korkeintaan 12 lasta (1 kasvattaja / 4 lasta)
- yli 3-vuotiaiden ryhmässä korkeintaan 21 (1 kasvattaja / 7 lasta)
- Yli 3-vuotiaiden osapäivähoidossa 1 kasvattaja / 13 lasta.

Yhdessä varhaiskasvatusryhmässä saa olla korkeintaan kolmea kasvattajaa vastaava määrä lapsia. Jos päiväkodissa on yksi tai useampia erityisen tai tehostetun tuen tarpeessa olevia lapsia, on tämä otettava huomioon joko lasten tai henkilökunnan lukumäärässä. Suhdeluvusta ei saa poiketa edes henkilöstön äkillisissä ja yllättävissä poissaolutilanteissa (1.8.2021). Kunnassa on varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt.

Esiopetusta järjestetään kirkonkylällä ja Kuvansissa varhaiskasvatuksen toimintana. Joroisten kunta on mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa, joten esioppilaiden määrä on tuplaantunut verrattuna edelliseen vuoteen. Esiopetuksessa työskentelevillä opettajilla tulee olla esiopetuspätevyys.

Varhaiskasvatuspaikkoja perhepäivähoidossa (ml. ryhmäperhepäiväkoti) on 20.

Vuorohoitoa järjestetään omana toimintana joko Kuvansin päiväkodissa tai kirkonkylällä päiväkotia Pyrrissä. Yöhoitoa ostetaan mahdollisuuksien mukaan Varkauden kaupungilta.

Heinävesi, Joroinen, Leppävirta, Pieksämäki ja Varkaus muodostavat yhteisen varhaiskasvatuksen palvelualueen siten, että edellä mainittujen kuntien asiakasperheet voivat hakea varhaiskasvatuspalveluja joustavasti kuntarajoista riippumatta. Varhaiskasvatuspaikkoja ostetaan/myydään tarvittaessa myös muilta /muille lähikunnille.

Vastuhenkilö: varhaiskasvatuksen esimies

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-12 kk
Tasalaatuisen varhaiskasvatuksen varmistamiseksi koottuun Kasvattajan käsikirjaan kirjatut toimintatavat ja menetelmät otetaan arjen työkaluna käyttöön kaikissa Joroisten varhaiskasvatusyksiköissä. Erityiseksi kehityskohteeksi nostetaan kasvattajan sensitiivisyys.	Kaikissa yksiköissä perehdytään kirjattuihin menetelmiin ja toimintatapoihin, joista käydään pedagogista keskustelua.	Kasvattajan käsikirjaan kirjattujen menetelmien ja toimintatapojen näkyminen varhaiskasvatuksen arjessa. Syys/lokakuussa arviointikysely, jota käydään läpi kehityskeskustelussa. Jokaiselle kasvattajalle asetetaan henkilökohtaiset tavoitteet työssä kehittymiselle. Arviointi jatkuu keväällä 2023.	Jokaisessa yksikössä Kasvattajan käsikirjassa olevat huoneentaulut on laitettu kaikkien nähtäville. Vaikka kasvattajan sensitiivisyys näkyy arjessa kannustavan puheen lisääntymisenä ja pienien hyvien asioiden huomaamisena ja sanoittamisena, on huomion kiinnittäminen sensitiivisyyteen tärkeää jatkossakin. Arviointikysely toteutunut ja käyty läpi kehityskeskusteluissa loka/marraskuussa. Henkilökohtaiset tavoitteet asetettu ja sekä kasvattaja että tiimi seuraavat asetettujen tavoitteiden toteutumista.
Joroisten kunnan kotouttamisohjelma vuosille 2021-2024 hyväksyttiin 4.10.2021. Ohjelman mukaan kaikilla varhaiskasvatuksen asiakkaina olevilla perheillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet saada tietoa varhaiskasvatuksesta ja osallistua toiminnan suunnitteluun ja arviointiin.	Jokaisessa varhaiskasvatusryhmässä tutustutaan kaikkiin perheisiin ja heidän kulttuuriinsa ymmärtäen, että myös kanta-suomalaisien perheiden kulttuureissa on eroja. Varhaiskasvatusryhmissä otetaan käyttöön yhteinen menetelmä lapsen ja per-	Varhaiskasvatuksessa jatkavilta perheiltä kysytään kevään vasu-keskustelussa toiveita tulevaan toimintakautta varten ja aloittavilta perheiltä tutustumiskäynnin yhteydessä.	Vasu keskustelujen lisäksi perheiden toiveita on kysytty myös lomakyselyissä. Päiväkodin ovesta tervetuloa teksti kaikkien ryhmäläisten äidinkielellä. Pyrrissä otettu käyttöön perheissä vieraileva pehmolelu, jonka

	<p>heiden kulttuureihin tutustumiseksi, esim, tähti-henkilö, aarrearkku.</p> <p>Hyödynnetään tulkkipalveluja tarvittaessa yhteisen ymmärryksen varmistamiseksi.</p>	<p>70 % perheistä on osallistunut varhaiskasvatuksen perheille suunnattuihin tapahtumiin.</p> <p>Lapsen kasvunkansiossa on 1-2 sivua, joissa näkyy perheen kulttuuri.</p>	<p>mukana kulkevaan viikkoon huoltajat kuvanneet kotikulttuuria.</p> <p>Varhaiskasvatuksen lomakkeita on tarjolla myös englanniksi.</p> <p>Jokaisella lapsella kasvunkansiossa vähintään kaksi kotikulttuuria esittelevä sivu.</p> <p>Tulkkipalvelua hyödynnetty vasu-keskusteluissa ja yhteisissä tapahtumissa.</p> <p>Varhaiskasvatusyksiköiden huoltajille/perheille järjestettyihin tapahtumiin osallistui 70-90% perheistä. Joulujuhlan osallistujamäärään vaikutti korona- ja flunssa-aalto. (Kuvansin päiväkodin juhla peruttiin). Kutsut tapahtumiin myös englanniksi.</p>
<p>Joroisten kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan (2019) kirjatun vertaissovittelun toimintamallin, käyttöön ottaminen kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä.</p> <p>Mini Versossa sovittävän työotteen myötä tavoitteena on edistää lasten toimijuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja elämäntaitoja.</p>	<p>Henkilökunnalle järjestetään MiniVerso vertaissovittelun ylläpitokoulutus kevään aikana.</p> <p>Kasvattajan käsikirjaan laaditaan ohjesivu vertaissovittelun periaatteista.</p>	<p>Jokainen varhaiskasvatuksessa oleva lapsi on käynyt MiniVerso lasten koulutuksen.</p> <p>Varhaiskasvatusryhmien ryhmävasuihin ja tiimisopimuksiin on kirjattu, kuinka vertaissovittelua ryhmässä toteutetaan.</p> <p>Henkilökunnalle ja huoltajille laaditaan</p>	<p>Koko henkilökunta on osallistunut MiniVerson ylläpitokoulutukseen la. 5.2.2022.</p> <p>MiniVerson käyttöä arvioitu tiimipalaverissa.</p> <p>Suurin osa lapsista käynyt MiniVerso koulutuksen.</p> <p>Vertaissovittelun määrä lisääntynyt</p>

		<p>kysely vertaissovitte- lumene-telmän käy- töstä.</p> <p>Lasten kokemuksia vertaissovitellusta kerätään tuumaustau- oilla.</p>	<p>varhaiskasvatuk- sessa huomatta- vasti.</p> <p>Syksyn vanhem- painillassa esiteltiin huoltajille Mini- Versoa.</p> <p>Kyselyt tehtiin huoltajille ja kas- vattajille.</p> <p>Huoltajat: (Vastausprosentti alhainen)- vain muutama lapsi oli kertonut MiniVer- sosta kotona, huol- tajat toivovat lisäin- foa aiheesta.</p> <p>Kasvattajat: (Vastauspros. 50) - MiniVerso on käytössä ja osallis- tanut lapsia riitojen sovitteluun: lapset oppineet sanallista- maan tunteitaan pa- remmin.</p>
--	--	--	--

Riskienhallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Haasteelliset lapsiryhmät ja toimiminen pienryhmissä sitoo varhaiskasvatushenkilöstön lapsiryhmään koko työpäivän ajaksi, joten aikaa pedagogiselle keskustelulle ja kehittämistyölle on vaikea löytää.
- Henkilöstön vaihtuvuus ym. poissaolot; laadullisiin tavoitteisiin pääseminen edellyttää joka yksikössä pysyvää, varhaiskasvatussuunnitelman sisäistänyttä henkilöstöä
- Pätevien sijaisten heikko saatavuus

Riskit toteutuivat. Henkilöstön oli vaikeaa löytää aikaa pedagogiselle keskustelulle sekä kehittämistyölle. Lapsiryhmät vaativat koko kasvatustiimin herkeämätöntä huomiota ja yhteinen kehittämistyö jäi vähäiseksi. Henkilökunnalla oli paljon lyhyitä ja pitkiä poissaoloja (mm. korona, influenssa, useat vatsaflunssat, masennus yms.), loppuvuodesta oli erittäin paljon koronaa ja sijaisten löytyminen oli haasteellista, henkilöstö kuormittui jatkuvien työaikamuutosten takia.

Sitovan määräraha-aulukon erittely:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030510 Päiväkotihoido							
TOIMINTATUOTOT	205 616	157 422		157 422	218 501	61 079	138,8
TOIMINTAKULUT	-1 939 640	-2 121 451	-11 650	-2 133 101	-2 099 735	33 366	98,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 734 025	-1 964 029	-11 650	-1 975 679	-1 881 234	94 445	95,2
Poistot ja arvonalentum	-3 722	-2 481		-2 481	-2 481	0	100,0
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-1 737 747	-1 966 510	-11 650	-1 978 160	-1 883 716	94 444	95,2
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030520 Perhepäivähoito							
TOIMINTATUOTOT	36 629	20 500		20 500	13 494	-7 006	65,8
TOIMINTAKULUT	-316 618	-295 255		-295 255	-270 770	24 485	91,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-279 989	-274 755	0	-274 755	-257 276	17 479	93,6
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030530 Avoin varhaiskasvatustoiminta							
TOIMINTATUOTOT		150		150		-150	
TOIMINTAKULUT	-52 658	-59 889		-59 889	-61 714	-1 825	103,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-52 658	-59 739	0	-59 739	-61 714	-1 975	103,3
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030540 Muu lasten päivähoito							
TOIMINTAKULUT	-141 362	-146 286		-146 286	-141 756	4 530	96,9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-141 362	-146 286	0	-146 286	-141 756	4 530	96,9
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030550 Varhaiskasvatuksen hankkeet							
TOIMINTATUOTOT	34 769				79 937	79 937	-100,0
TOIMINTAKULUT	-47 519				-91 421	-91 421	-100,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-12 750	0	0		-11 484	-11 484	-100,0
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030551 Varhaiskasvatuksen hankk. ja laskutett.							

TOIMINTATUOTOT	11 048	7 122		7 122	4 374	-2 748	61,4
TOIMINTAKULUT	-11 148	-7 122		-7 122	-4 400	2 722	61,8
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-100	0	0		-26	-26	-100,0

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030501 Varhaiskasvatus							
TOIMINTATUOTOT	288 062	185 194		185 194	316 306	131 112	170,8
TOIMINTAKULUT	-2 508 945	-2 630 003	-11 650	-2 641 653	-2 669 797	-28 144	101,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 220 883	-2 444 809	-11 650	-2 456 459	-2 353 491	102 968	95,8
Poistot ja arvonalentum	-3 722	-2 481		-2 481	-2 481	0	100,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 224 605	-2 447 290	-11 650	-2 458 940	-2 355 972	102 968	95,8

Talous

Varhaiskasvatuksen menot ylittyivät talousarvion osalta. Varhaiskasvatuksen talousarvion tilikauden ylijäämää selittää suurelta osin päiväkotihoidon maksutuottojen suurempi toteuma 61 079 €. Toinen selittävä tekijä on valtion tuki ”Turvattomista oloista tulleiden lasten varhaiskasvatukseen järjestämiseen” suunnattu hanke, joka pienensi päiväkotihoidon talousarviossa varattua henkilöstömäärärahan tarvetta ja sen vaikutus oli noin 35 000 €. Kolmas selittävä tekijä on talousarvionmuutos 11 650 € (VALT. 07.11.2022), joka tehtiin uusien vuokratilojen kustannuksiin. Näitä vuokratiloja ei osattu ottaa huomioon talousarviota 2022 valmisteltaessa. Tämä kirjaus näkyy sitovan määräraha- ja tulotaulukon päiväkotihoidon kokonaisuudessa. Talousarvionmuutosta tehdessä sivistystoimella ei ollut käytössään ajantasaista tietoa kuluneen vuoden tarkoista kuluista ja olettamana oli, että kulut kehittyvät talousarvion mukaan ja näin talousarvionmuutos oli tähän oletamaan nähden tarpeellinen.

Toiminta

Toiminta toteutui lähes palvelusuunnitelman mukaan.

Kirkonkylällä kevätkauden aikana tilaratkaisujen selvittely vaati paljon työntekijöiden aikaa ja energiaa, joka oli pois lasten kanssa tehtävästä perustehtävästä. Syksyn aikana pankin väistötiloissa on henkilökunnan jaksamista kuormittaneet lukuisat hengitystieinfektiot. Oireilevia on niin työntekijöissä kuin lapsissakin. Sisäilman vaikutusta oireisiin selvitetään.

Lapsiryhmät ovat suuria ja lisähaasteita toi ukrainalaisten lasten tulo ryhmiin (ei yhteistä kieltä). Hankerahalla palkatut resurssityöntekijät vähensivät sijaisten tarvetta, mutta poissaoloja oli niin paljon, etteivät kaksi työntekijää riittäneet poistamaan sijaisten tarvetta.

Varhaiskasvatusryhmät kirkonkylällä täydet ja kirkonkylän lapsia jouduttu sijoittamaan Kuvansiin Jatkuvat ongelmat tila-asioissa kuormittivat. Väsyneet työntekijät eivät jaksaneet innostua toiminnan kehittämisestä.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Talousarvion kirjalliset tavoitteet toteutuivat.

PERUSOPETUS

Palvelusuunnitelma:

Perusopetuksen tehtävänä on antaa laadukasta ja monipuolista yleissivistävää opetusta sekä kasvattaa vastuulliseen yhteistyöhön ja hyviin vuorovaikutustaitoihin. Perusopetuksen tavoitteena on, että jokainen nuori jatkaa opintojaan toisella asteella ja suorittaa siellä tutkinnon. Perusopetus huomioi oppilaiden tarpeet yksilöinä. Perusopetuksen kuuluu erityisopetus, yleisopetus (yhtenäiskoulu ja Kuvansin koulu), aamu- ja iltapäivätoiminta sekä perusopetuksen projektit.

ERITYISOPETUS JA OSTETTU ERITYISOPETUS

Erityisopetusta järjestetään jokaisen oppilaan henkilökohtaiset tarpeet huomioiden. Joroisten kunnassa toimii viisi erityisopettajaa. Kolme heistä toimii lukuvuoden 2021-2022 erityisluokanopettajina ja kaksi laaja-alaisena erityisopettajana. Neljä erityisopettajaa toimii yhtenäiskoulussa ja yksi Kuvansissa. Lisäksi osa koulunkäynninohjaajien työpanoksesta on erityisopetuksen kustannuspaikalla. Erityisopetusta ostetaan myös tarpeen mukaan muilta kunnilta, kuntayhtymiltä, valtiolta ja joissakin tapauksissa sairaanhoitopiireiltä.

YLEISOPETUS

Yleisopetus toteutetaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet huomioiden. Yleisopetusta annetaan Joroisten yhtenäiskoulussa sekä Kuvansin koulussa.

APIP – TOIMINTA

Toiminnan tarkoituksena on tarjota lapselle koulupäivän jälkeen turvallinen ja lapsen kasvua tukeva ympäristö, jossa hän voi ammattitaitoisen ohjaajan valvonnassa viettää vapaa-aikaansa. APIP-ryhmä voidaan käynnistää, mikäli ryhmään ilmoittautuu vähintään 10 koululaista. APIP-toiminta järjestetään sekä kirkonkylällä, että Kuvansissa yhteistyössä varhaiskasvatuksen esiopetuksen kanssa.

PERUSOPETUKSEN PROJEKTIT

Perusopetuksen projektien/hankkeiden avulla kunta pyrkii vastaamaan opetushallituksen ja opetusministeriön asettamien painopistealueiden kehittämiseen. Joroinen on saanut valtion erityisavustusta seuraaviin hankkeisiin: Kerhotoiminnan kehittämiseen, lukutaidon- ja lukemisen kulttuurin edistämiseen yläkoululla, sekä koronan vaikutusten tasoittamiseen. Perusopetuksen ja lukio-opetuksen yhteisenä hankkeena on käynnistynyt Ympäristöministeriön tukema Nuoret ja ilmasto -hanke.

Kunnan strategiaa tukevat perusopetuksen toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-12 kk
Koronatilanteen aiheuttamien vaikutusten tasoittaminen	Riittävät tukitoimet, mm. erityisopetus, tukiopeutus ja koulunkäynninohjaajien tuki sekä henkisen hyvinvoinnin tukeminen.	Terveystieteiden ja kouluyhteisön työntekijöiden, huoltajien ja oppilaiden huomioiden ja tilannekuvan kartoitus.	Koronatilanne oli erityisen haastava kevatlukukauden, ja se vaikeutti korjaavien toimien toteuttamista.
Lukutaidon ja lukemisen kulttuurin kehittämisen	Erilaiset tapahtumat ja teemapäivät. Yhteistyö kirjaston ja huoltajien kanssa. Yläkoululla lukuvälkkien toteuttaminen.	Asennoituminen lukemista kohtaan kartoitetaan ja lukutaidon kehitystä seurataan eri tavoin.	Lukutaitotyön hankkeelle haettiin jatkoaikaa ja myönteisen päätöksen jälkeen toteuttaminen käynnistyi erittäin onnistuneesti.

Riskienhallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumislle:

- Koronaviruksen hallitsematon leviäminen, sijaisten saamisen vaikeus.

Kevään ajan koronatilanne oli hyvin vaikea, mutta helpottui syyslukukaudella. Tämä aiheutti mm. haasteita kuntastrategiaa tukevan perusopetuksen toiminnallisen tavoitteen - Koronatilanteen aiheuttamien vaikutusten tasoittaminen – saavuttamista.

Sitovan määrärahatason erittely:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031101 Erityisopetus							
TOIMINTATUOTOT	2 295	5 000		5 000	1 932	-3 068	38,6
TOIMINTAKULUT	-379 781	-384 734		-384 734	-377 916	6 818	98,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-377 487	-379 734	0	-379 734	-375 984	3 750	99,0
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031300 Yleisopetus							
TOIMINTATUOTOT	53 411	50 686		50 686	71 329	20 643	140,7
TOIMINTAKULUT	-4 011 687	-4 184 144	-73 760	-4 257 904	-4 142 991	114 913	97,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 958 276	-4 133 458	-73 760	-4 207 218	-4 071 662	135 556	96,8
Poistot ja arvonalentum	-13 986	-12 821		-12 821	-18 622	-5 801	145,2
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-3 972 263	-4 146 279	-73 760	-4 220 039	-4 090 284	129 755	96,9
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031400 APIP-toiminta							
TOIMINTATUOTOT	21 350	17 600		17 600	21 650	4 050	123,0
TOIMINTAKULUT	-62 198	-72 894		-72 894	-64 826	8 068	88,9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-40 848	-55 294	0	-55 294	-43 176	12 118	78,1
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031500 Perusopetuksen projektit							
TOIMINTATUOTOT	160 020	123 170		123 170	117 725	-5 446	95,6
TOIMINTAKULUT	-205 481	-156 610		-156 610	-158 530	-1 920	101,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-45 460	-33 440	0	-33 440	-40 805	-7 365	122,0

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031050 Perusopetus							
TOIMINTATUOTOT	237 076	196 456		196 456	212 635	16 179	108,2
TOIMINTAKULUT	-4 659 148	-4 798 382	-73 760	-4 872 142	-4 744 263	127 879	97,4
TOIMINTA-KATE/JÄÄMÄ	-4 422 071	-4 601 926	-73 760	-4 675 686	-4 531 628	144 059	96,9
Poistot ja arvonalentum	-13 986	-12 821		-12 821	-18 622	-5 801	145,2
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-4 436 058	-4 614 747	-73 760	-4 688 507	-4 550 249	138 258	97,1

Talous

Perusopetuksen menot alittuivat talousarvion osalta. Perusopetuksen talousarvion alitusta selittää suurelta osin talousarviomuutos 73 760 € (VALT. 07.11.2022), joka tehtiin perusopetukseen valmistavan opetuksen kuluihin. Näitä kuluja ei osattu ottaa huomioon talousarviota 2022 valmisteltaessa. Tämä kirjaus näkyy sitovan määrärahan taulukon yleisopetuksen kokonaisuudessa. Valmistava opetus liittyy Ukrainasta paenneiden lasten ja nuorten opetukseen. Talousarviomuutosta tehdessä sivistystoimella ei ollut käytössään ajantasaista tietoa kuluneen vuoden tarkoista kuluista ja olettamana oli, että kulut kehittyvät talousarvion mukaan ja näin talousarviomuutos oli tähän oletamaan nähden tarpeellinen. Toinen suurempi talousarvion alitukseen liittyvä tekijä on palkkakulujen alhaisempi kehitys. Tämä johtuu henkilöstölle määritellyistä kelpoisuusehdoista (Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 1998/986). Jos palkattu henkilö ei täytä kelpoisuusehtoja, on palkkakulu huomattavasti alhaisempi, kuin henkilön, joka täyttää kelpoisuusehdot. Talousarvio suunnitellaan kelpoisten henkilöiden palkkakulujen mukaan.

Toiminta

Toiminta toteutui lähes palvelusuunnitelman mukaan.

Perusopetuksen osalta lukuvuosi oli kahteen aiempaan lukuvuoteen verrattuna jo normaalimpi, sillä kevään aikana voitiin toteuttaa yhteisiä teemapäiviä, retkiä ja juhlia. Luokat retkeilivätkin kevään aikana poikkeuksellisen paljon ja matkoilla hyödynnettiin paljon kunnan koulukuljetuskilpailutuksessa huomioitua kuljetusetua kello 9-13 välillä.

Maaliskuussa aloitettiin ukrainalaisille lapsille oma valmistavan opetuksen ryhmä. Tätä varten palkattiin opettaja ja koulunkäynninohjaaja. Elokuussa aloitti toinen valmistavan opetuksen ryhmä yläkoulussa.

Haasteita toivat opettajien rekrytoinnit, joita oli keväällä paljon. Kaikkia tehtäviä ei saatu täytettyä kelpoisuusehdot täyttävillä henkilöillä.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Talousarvion kirjalliset tavoitteet toteutuivat osakseen.

LUKIO-OPETUS**Palvelusuunnitelma:**

Lukio antaa opetussuunnitelman mukaisesti opiskelijoille laajan yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden sekä elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lukio antaa opiskelijoille edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä auttaa opiskelijoita tasapainoiseksi ja toiset huomioonottavaksi ihmiseksi. Joroisten lukio on aktiivinen yhteistyössä ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Yrittäjyyskasvatuksen osalta jatketaan yhteistyötä XAMK:n kanssa samalla toteutetaan korkeakoulu yhteistyön vaatimuksia, Oman Osuuskunnan sekä paikallisen yrittäjäjärjestön sekä yrittäjien kanssa. Osuuskunta Eihveliä esitellään myös yhdeksännen luokan oppilaille ja kerrotaan sen tarjoamista mahdollisuuksista. Uuden lukion opintosuunnitelman myötä toimintaa kehitetään yrittäjyyskasvatussuunnitelman mukaisesti.

Urheilulinjojen kohdalla jatketaan aktiivista markkinointia, varsinkin oman yläkoulun oppilaiden osalta. Pyritään järjestämään koululiikuntaliiton frisbeegolf -kilpailut Joroisissa ja siirretään lajiosaamista myös yhtenäiskoulun puolelle. Tavoitteena on tarjota mahdollisuuksien mukaan myös frisbeegolf -kerhoja yläkoulussa, salibandyn kohdalla tämä toiminta on jo toimivaa. Mikäli urheiluakatemiaan mahtuu, voidaan 9-luokkalaista ottaa mukaan akatemiatoimintaan.

Vastuhenkilö: yhtenäiskoulun rehtori, lukion vastuupettaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-12 kk
Lukion näkyvyyden kasvattaminen	Tuotetaan materiaalia paikallislehteen, sosiaalisiin medioihin ja kanaviin. Pyritään tekemään paremmin lukion toimintaa näkyväksi myös yhtenäiskoulun puolella	Esimerkiksi toteutetut tapahtumat, erilaiset artikkelit yms. paikallisissa julkaisuissa.	Lukion toimintaa pidettiin esillä paikallisessa lehdessä, IG:ssä, FB:ssä ja TIKTOKissa
Henkisen hyvinvoinnin lisääminen	Toteutetaan yhdessä oppilaskunnan kanssa erilaisia tempauksia, tapahtumia ja tarvittaessa koulutusta, joiden avulla parannetaan henkistä hyvinvointia lukiossa	Oppilaskunta toteuttaa alkuvuodesta kyselyn opiskelijoiden joukossa, kartoittaen opiskelijoiden tarpeita. Vastaavanlainen kysely toteutetaan henkilökunnan parissa.	Lukiossa toteutettiin kysely, jossa kartoitettiin opiskelijoiden toiveita. Lukiolaisille järjestettiin viikkokisoja ja erilaisia teemapäiviä.

Riskienhallinta:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

1. Koronan tms. aiheuttamat haasteet, erilaiset rajoitteet voivat edelleen haitata normaalia työskentelyä.

Korona ei merkittävästi haitannut lukiokoulutuksen järjestämistä.

Sitovan määräraha-aulun erittely:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00032100 Lukio							
TOIMINTATUOTOT	3 386	5 508		5 508	4 951	-557	89,9
TOIMINTAKULUT	-747 902	-807 128		-807 128	-758 407	48 721	94,0

TOIMINTA-KATE/JÄÄMÄ	-744 516	-801 620	0	-801 620	-753 456	48 164	94,0
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00032200 Lukion hankkeet							
TOIMINTATUOTOT	65 808	37 244		37 244	46 748	9 504	125,5
TOIMINTAKULUT	-75 323	-37 506		-37 506	-36 452	1 054	97,2
TOIMINTA-KATE/JÄÄMÄ	-9 515	-262	0	-262	10 295	10 557	-3 929,4

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00032000 Lukio-opetus							
TOIMINTATUOTOT	69 194	42 752		42 752	51 699	8 947	120,9
TOIMINTAKULUT	-823 226	-844 634		-844 634	-794 860	49 774	94,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-754 031	-801 882	0	-801 882	-743 161	58 721	92,7

Talous

Lukiokoulutuksen menot alittuivat talousarvion osalta. Lukiokoulutuksen talousarvion alitusta selittää suurelta osin toimintakulujen alaisempi kehittyminen aineiden ja tarvikkeiden osalta 20 000€, henkilöstökulujen osalta 10 000€ sekä vuokrien alaisempi toteuma 14 000 €.

Toiminta

Toiminta toteutui palvelusuunnitelman mukaan.

Keväällä 2022 lukiossa toteutettiin poikkeuksellisen monta Erasmus-vierailua ulkomaille. Kaikki suunnitellut matkat päästiin toteuttamaan huolimatta koronatilanteesta. Matkat suuntautuivat Turkkiin, Portugaliin, Puolaan, Romaniaan ja kaksi kertaa Espanjaan. Matkat toteutettiin poikkeuksellisen tiivissä aikataulussa, koska osa matkoista oli peruuntunut koronan vuoksi ja niitä ei olisi voitu järjestää enää seuraavana lukuvuonna.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Talousarvion kirjalliset tavoitteet toteutuivat osakseen.

KIRJASTOTOIMI TOENPERÄN KIRJASTO**Palvelusuunnitelma:**

Toenperän kirjaston toimintasuunnitelman mukaisesti kirjastotoimi järjestää kirjastopalvelut Joroisten ja Rantasalmen kuntien alueella sekä kirjastoautopalvelut myös Juvan kunnan alueella. Kirjastotoimi pyrkii osaltaan takaamaan hyvin toimivat lähipalvelut kunnissa. Kirjastot pyrkivät aktiivisesti ja luovasti osallistumaan savolaisen verkostomaisen kirjastoyhteistyön luomiseen, keskiössä savolainen kirjastoasiakkuus. Toimintaa ohjaavat laki yleisistä kirjastoista, kuntien strategiat sekä Toenperän kirjaston toimintasuunnitelma ja sen mukaiset tavoitteet.

Vastuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-12 kk
Kirjaston asiakas saa tarvitsemaansa digituksia.	Kirjastohenkilöstön osaamisen kehittäminen	Digituen asiakaskäyntien määrä	Joroinen: 20 Rantasalmi: 110
Kirjastotiloja käytetään oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan edistäen näin yhdenvertaisuutta ja osallisuutta. Kirjasto edistää myös moniarvoista kulttuurista vuoropuhelua	Omatoimisen tapahtumatuotannon edistäminen	Tapahtumien ja osallistujien määrä	Joroinen Tapahtumia: 48 Osallistujia: 740 Rantasalmi Tapahtumia: 101 Osallistujia: 1981

Riskienhallinta:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Omatoimisen toiminnan prosessia ei saada kehitettyä.

Riski ei toteutunut

Sitovan määräraahataulukon erittely:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034100 Joroisten kirjastoyksikkö							
TOIMINTATUOTOT	4 984	4 995		4 995	5 104	109	102,2
TOIMINTAKULUT	-254 936	-268 448		-268 448	-259 424	9 024	96,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-249 952	-263 453	0	-263 453	-254 320	9 133	96,5
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034110 Juvan kirjastoyksikkö							
TOIMINTATUOTOT	1 884						
TOIMINTAKULUT	-1 884						
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0	0		0		
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034120 Rantasalmen kirjastoyksikkö							
TOIMINTATUOTOT	222 521	221 155		221 155	219 531	-1 624	99,3
TOIMINTAKULUT	-222 521	-221 155		-221 155	-219 531	1 624	99,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0	0		0		
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034130 Kirjastoautotoiminta							
TOIMINTATUOTOT	78 669	83 510		83 510	92 209	8 699	110,4
TOIMINTAKULUT	-116 845	-125 738		-125 738	-136 720	-10 982	108,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-38 176	-42 228	0	-42 228	-44 511	-2 283	105,4
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034200 Kirjastotoimen projektit							
TOIMINTATUOTOT	25 658				1 926	1 926	-100,0
TOIMINTAKULUT	-21 697				-8 175	-8 175	-100,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	3 962	0	0		-6 249	-6 249	-100,0

Määräraahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034000 Kirjastotoimi							
TOIMINTATUOTOT	333 717	309 660		309 660	318 771	9 111	102,9
TOIMINTAKULUT	-617 883	-615 341		-615 341	-623 850	-8 509	101,4

TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-284 166	-305 681	0	-305 681	-305 079	602	99,8
--------------------	----------	----------	---	----------	----------	-----	------

Talous

Kirjastotoimen talousarvio toteutui suunnitellusti.

Toiminta

Toiminta toteutui palvelusuunnitelman mukaan.

Rantasalmen kunta päätti irtaantua Toenperän kirjastosta vuoden 2023 alusta. Tämä irtaantuminen on aiheuttanut paljon hallinnollista työtä. Kirjaston vakituisesta henkilöstöstä kirjastonhoitaja oli virkavapaalla ja tehtävää hoidettiin viransijaisvoimin. Kirjasto on ollut suuressa muutoksessa ja toimintaa varjosti osakseen myös korona ja siitä johtuvat poissaolot sekä muut järjestelyt.

Loppuvuonna keskityttiin uuden toimintamallin luomiseen. Aiemmin Joroisten kunta järjesti kirjastopalvelut kolmen kunnan alueella mukaan lukien kirjastoautotoiminta. Uudessa toimintamallissa Joroisten kunta tuottaa vuoden 2023 alusta alkaen vain oman kunnan yleisen kirjaston toiminnan ja siirtyy ostamaan kirjastoautopalvelua Rantasalmen kunnalta. Toiminta muuttuu täysin aiemmin totutusta. Tämä toki vaikutti kirjaston kehittämiseen sekä vuoden 2022 toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Loppuvuoden aikana käytiin laajaa keskustelua kirjaston johtamismallista ja kirjaston suunnasta. Nämä linjaukset ja päätökset näkyvät vuoden 2023 aikana. Talousarvion kirjalliset tavoitteet toteutuivat osakseen.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Talousarvion kirjalliset tavoitteet toteutuivat osakseen.

VAPAA SIVISTYSTYÖ

Palvelusuunnitelma:

Soisalo-opisto toimii Heinäveden, Joroisten, Pieksämäen ja Varkauden alueella. Sen toimialat ovat vapaan sivistystyön koulutus (kansalaisopisto), taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä (musiikkiopisto, musiikkileikkikoulu ja tanssikoulu), taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä (tanssikoulu, kuvataidekoulu, puhallinkoulu, käsityökoulu, taideleikkikoulu ja musiikkikoulu) sekä avoin yliopisto-opetus, ammatillinen täydennyskoulutus ja muu kehittämistyö.

Soisalo-opisto tarjoaa tavoitteellista opiskelua sekä itsensä kehittämistä ja tätä kautta edistää yksilön hyvinvointia. Toiminta-alueita on koko Soisalo-opiston alue ja toimintaa Joroisissa on kirkonkylän ja Kuvansin lisäksi haja-asutusalueen kylillä.

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-12 kk
Soisalo-opisto edistää kuntalaisten hyvinvointia	Kuntalaisten osallistaminen opiston toiminnan suunnitteluun asiakaskyselyillä	1. Asiakaspalautteiden lukumäärä 2. Ainealueiden määrä, joille asiakaskyselyt lähetetään	1. Kyselyyn vastanneita on noin 900. 2. Kysely lähetettiin jokaiselle ainealueelle ja jokaiselle lukuvuoden mittaiselle kurssille. Saimme todellista tietoa ja toiveita kuntalaisilta. Kyselyiden tulokset olivat erinomaisia. Kurssille osallistuminen vaikuttaa merkittävimmin: uuden oppimisena, uusiin ihmisiin tutustumisena, mielialan parantumisena ja onnistumisen tunteen kokemuksina. Soisalo-opisto edistää kuntalaisten hyvinvointia.
Soisalo-opisto edistää kestävästä kehityksestä	Kestävän elämäntavan tietoisuuden syventäminen ja opetuksen kehittäminen ekososiaalisten arvojen mukaisesti	1. Koulutuksien ja osallistujien lukumäärä 2. Kestävää elämäntapaa huomioivien kurssien lukumäärä	1. Yhteensä kahdeksan koulutusta, joissa yhteensä 96 osallistujaa. 2. Kestävän elämäntavan erityisesti huomioivia kursseja toteutui 12. Pilottikursseilla kokeiltiin erilaisia kestävästä kasvatuksen menetelmiä ja työkaluja. Kokemusten perusteella hyviä käytänteitä jaetaan opiston koko toimintaan. Ekososiaalinen sivistys lisää merkityksellisyyttä ja osallisuuden kokemusta.

			<p>Opetusjärjestelyissä huomioidaan kestävä kehitys toistuvasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opettajan matka (pyrimme hankkimaan osaavat opettajat mahdollisimman läheltä ja tekemään työpäivän niin, että ajoa eri toimipisteiden välillä tulee mahdollisimman vähän) • osallistujien matka (kurssi viedään lähelle osallistujia, esim. sivukylät) • investoinnit (huomioidaan tuotteen valmistamiseen liittyvät ekologiset tekijät sekä varosat/ korjattavuus) • käytettävä materiaali (valmistus, jos uutta kierrätettävät materiaalit) <p>3. suurimpaan osaan opiston palavereista on mahdollisuus osallistua etäyhteyksin.</p>
--	--	--	--

Riskienhallinta:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Käyttäjäkunta vähenee kunnan ikärakenteen ja väestötappion myötä → kaikki kurssit eivät toteudu

Riski ei toteutunut ikärakenteen tai väestötappion myötä, vaan koronarajoitusten takia pieni osa opetuksesta jäi toteutumatta ja ryhmäkokoja jouduttiin pienentämään

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00035000 Vapaa sivistystyö							
TOIMINTAKULUT	-103 108	-110 409		-110 409	-102 785	7 624	93,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-103 108	-110 409	0	-110 409	-102 785	7 624	93,1

Talous

Vapaan sivistystyön talousarvio toteutui lähes.

Toiminta

Toiminta toteutui palvelusuunnitelman mukaan.

Ukrainalaisille pidettiin kolme suomen kielen kurssia, tuntimäärä yhteensä 123. Touko-kesäkuussa järjestettiin kaksi kurssia (tuntimäärä 90), näitä tunteja ei pystytty ennakoimaan suunnittelussa. Kun pieni osa vapaan sivistystyön tunneista jäi toteutumatta, niin kurssit eivät aiheuttaneet suurta lisäystä.

Soisalo-opiston vapaan sivistystyön/ kansalaisopiston tilattujen tuntien määrää vähennettiin vuodelle 2022 aiemmasta 3600 tunnista 3000 tuntiin. Tuntihinta nousi 20,5 eurosta 25 euroon. Tilattujen tuntien pienempi määrä piti kustannukset suunnilleen ennallaan.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Talousarvion kirjalliset tavoitteet toteutuivat.

HYVINVOINTI

Palvelusuunnitelma:

Kuntalain mukaisesti Joroisten kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestäväää kehitystä alueellaan. Hyvinvointia edistääkseen kunta kehittää kunnan elinvoimaa ja toimintakykyä pitkäjänteisesti ja kokonaisvaltaisesti, tunnistaa eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvointitarpeet sekä –odotukset ja luo edellytyksiä hyvään elämään palveluiden järjestämisen kautta, ehkäisee ja vähentää sosiaalisia ongelmia ja eriarvoisuutta sekä tekee yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa kunnan asukkaiden terveyden- ja hyvinvoinnin edistämiseksi ja hyvinvointitietouden keräämiseksi. (Kuntastrategia 2018–2022).

Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia tukevia ja lisääviä vapaa-ajan palveluita.

Hyvinvointipalvelut sisältävät liikuntatoimen, nuorisotoimen, etsivän nuorisotyön, kulttuuritoimen ja museon.

Vastuhenkilö: hyvinvointipäällikkö

LIIKUNTAPALVELUT

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä ja mahdollisuuksia kuntalaisten aktiiviseen ja liikkuvaan elämään. Liikunnallisia mahdollisuuksia tuotetaan omien liikuntapaikkojen ja liikuntapalveluiden kautta sekä tuetaan kolmannen sektorin liikunnallista työtä. Kunta keskittyy omassa liikuntapaikkatuotannossaan matalan kynnyksen liikuntapalveluiden tuottamiseen ja niiden esille tuomiseen.

Urheilutalo (kiinteistö ja siihen liittyvät asiat) on hallinnollisesti teknisessä toimessa, mutta toiminta talon sisällä on sivistystoimessa.

Vastuhenkilöt: hyvinvointipäällikkö ja liikunnanohjaaja

NUORISOPALVELUT

Nuorisopalveluilla tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistetään aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista sekä parannetaan kasvu- ja elinoloja. Nuorisopalvelut tuottavat suuren osan palveluistaan lähellä asiakkaita.

Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Nuorisotyö sisältää perusnuorisotyön, etsivän nuorisotyön ja nuorisovaltuustotoiminnan.

Vastuhenkilöt: hyvinvointipäällikkö, nuoriso-ohjaaja ja etsivä nuorisotyöntekijä

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa sekä ylläpitää museotoimintaa.

Joroinen on mukana lastenkulttuurikeskus Versossa. Verso on Varkauden kaupungin alaisuudessa toimiva, kuntien muodostama verkostomuotoinen lastenkulttuurikeskus. Verson palvelut vahvistavat lasten ja nuorten identiteettiä, kasvattavat kulttuurin kokemiseen antamalla mahdollisuuden osallistua elämyksiin ja oman kulttuurin luomiseen.

Karhulahden kotiseutumuseo kuuluu kulttuuritoimen alaisuuteen.

Vastuhenkilö: hyvinvointipäällikkö

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1–12 kk
Liikuntapalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia ja toimintakykyä.	<p>Ohjattuja vuoroja tarjotaan matalan kynnyksen periaatteella kaiken ikäisille ja kuntoisille kuntalaisille, mukaan lukien erityisryhmät.</p> <p>Ylläpidetään urheiluseurojen ja kunnan välistä yhteistyötä.</p> <p>Ylläpidetään liikunta- paikkoja ja -alueita sekä kehitetään uusia liikuntamuotoja matalan kynnyksen periaatteella.</p>	<p>Ohjattujen viikoittaisten ryhmien ja osallistujien määrä.</p> <p>Yhteiset tapahtumat ja toiminta.</p> <p>Järjestöfoorumi kaksi kertaa vuodessa.</p> <p>Liikuntakysely kuntalaisille.</p> <p>Liikuntapaikkatietojen pitäminen ajan tasalla ja liikuntapaikkojen ja -alueiden tunnetuksi tekeminen kuntalaisille.</p>	<p>Koronatilanteesta johtuen ajalla 10.–30.1. oli vain lasten ja nuorten ohjauksia; ohjattuja ryhmiä oli neljä/vko ja osallistujia n. 30–35. 31.1.–20.3. ryhmiä oli 11/vko ja osallistujia 90–110 ja 21.3.–2.6. ryhmiä oli 15/vko ja osallistujia 100–120. 1.7.–10.8. kaikki vakioryhmät olivat kesätauolla, 11.8.–16.12. ryhmiä oli 14/vko ja osallistujia 120–140</p> <p>Omatoiminen hiihtoviikonloppu järjestettiin 4.–6.3. ja osallistujia oli 45.</p> <p>Suomen liikkuvien kuntatapahtuma järjestettiin 21.5. ja siihen liittyen unelmien liikuntaviikko (16.–20.5.).</p> <p>Rantauimakoulut pidettiin 25.–29.7. kirkonkylässä ja Kuvansissa ja osallistujia oli yhteensä 30. Halliuimakouluun 1.–5.8. osallistui 19 lasta.</p> <p>Järjestöfoorumeja ei järjestetty syksyllä vähäsen osanottajamäärän vuoksi.</p> <p>Liikunta-aiheinen kysely toteutettiin 9.9.–2.10. ja siihen vastasi 61 kuntalaista.</p> <p>Vanhustenviikolla (6.10.) järjestettiin ulkoilutapahtuma, johon osallistui 40–50 ikäihmistä.</p> <p>Liikuntapaikkatiedot on pidetty ajan tasalla ja</p>

			niitä on markkinoitu mm. sosiaalisessa mediassa.
Nuorisopalvelut tukevat ja lisäävät nuorten hyvinvointia vaikuttamismahdollisuuksia.	<p>Lapsille ja nuorille tuotetaan matalan kynnyksen palveluita ja tilaointia lähipalveluna. Pääpaino on ennaltaehkäisevässä työssä.</p> <p>Nuorten vaikuttamismahdollisuudet.</p> <p>Etsivä nuorisotyö tavoittaa jokaisen nuoren, joka on ilmoitettu etsivälle työntekijälle.</p> <p>Ylläpidetään aktiivisesti yhteistyöverkosta.</p>	<p>Nuorisotilatoiminta, teemaillat, tapahtumat ja junnujen kesätoiminta.</p> <p>Nuorisotoimen ja nuorisovaltuuston yhteistyö, nuorten kuulemistilaisuus. Yhteistyö koulujen, oppilaskuntien, järjestöjen ja yhdistysten kanssa.</p> <p>Ilmoitettu nuori/tavoitettu nuori (PAR-tilastointijärjestelmä).</p> <p>PAR-tilastointijärjestelmä.</p>	<p>Nuorisotilatoimintaa toteutettiin keväällä pääasiallisesti kahvinuokkari-toimintana. Splät-tisretki järjestettiin 24.5. ja junnujen kesänuokkaritoimintaa 6.–23.6. Syksyllä nuorisotilatoimintaa toteutettiin suunnitelman mukaan ja lisäksi järjestettiin nuorille toimintaa (mm. elokuvailta, Halloweennuokkari ja joulunuokkari).</p> <p>Uusi nuorisovaltuusto (16 jäsentä) aloitti toimintansa marraskuussa ja järjestäytyi joulukuussa.</p> <p>Nuorten kuulemiskyselyä, eikä kuulemistilaisuutta järjestetty tänä vuonna, vaan ne korvattiin nuorten osallisuushankkeella, jossa nuoria kuultiin ja käytiin vuoropuhelua työntekijöiden, päättäjien ja virkamiesten kanssa. Työapa-jat toteutettiin 22.3., 12.4. ja 11.5. ja hankkeesta laadittiin loppuraportti.</p> <p>Etsivässä nuorisotyössä oli 41 aktiivista asiakasta, uusia yhteydenottoja tuli 38.</p>
Kulttuuripalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.	<p>Kylien elinvoima ja yhteisöllisyys.</p> <p>Verkostoyhteistyö muiden kuntien kanssa.</p> <p>Järjestöt.</p>	<p>Yhteydenpito kyliin, Pohjois-Savon kylät ry:hyn ja kylien kehittämisavustukset.</p> <p>Kulttuuri kuulolla-verkosto.</p>	<p>Kuvansin Asukasyhdistys ry perustettiin alkuvuodesta. Kylien kehittämisavustusta myönnettiin viidelle kylälle yhteensä 18 000 €. Pohjois-Savon Kylien kyläilta järjestettiin Joroissa 28.9.</p>

	<p>Karhulahden museoalueen toiminta.</p> <p>Lastenkulttuurikeskus Verso.</p>	<p>Yhteydenpito järjestöihin.</p> <p>Varhaiskasvatuksen teemapäivät, tapahtumat ja eläimet.</p> <p>Toimintaa toteutetaan toimintasuunnitelman mukaisesti.</p>	<p>Kulttuuri kuulolla-verkosto kokoontui säännöllisesti ja työstä mm. Pohjois-Savon kulttuuristrategiaa.</p> <p>Iltatoripalaveri järjestöille pidettiin 7.4.</p> <p>Iltatori oli museolla 7.7. ja varhaiskasvatuksen museopäivät 15.–22.8. Eläimet (lampaat ja kukot) tulivat museolle heinäkuussa. Tonttupolku varhaiskasvatukselle ja alakoululuokille järjestettiin 28.11.–2.12. ja osallistujia oli 157. Kävijöitä museolla oli 856.</p> <p>Verson toimintaa toteutettiin toimintasuunnitelman mukaisesti, mm. satutuokiotoimintaa.</p>
--	--	---	---

Riskienhallinta:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Kunnalla tai yhteistyötahoilla ei ole riittävästi resursseja toteuttaa toimintaa tai ylläpitää liikuntapaikkoja.
- Etsivä nuorisotyö perustuu vapaaehtoisuuteen (nuoren ei ole pakko sitoutua palveluun) ja nuoren motivaation puute.

Riskit eivät toteutuneet.

Sitovan määräraahataulukon erittely:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00036100 Liikuntatoimi							
TOIMINTATUOTOT	10 993	11 540		11 540	16 488	4 948	142,9
TOIMINTAKULUT	-201 075	-207 676		-207 676	-200 090	7 586	96,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-190 082	-196 136	0	-196 136	-183 602	12 534	93,6
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00036200 Nuorisotoimi							
TOIMINTATUOTOT	32 186	30 194		30 194	30 179	-15	99,9
TOIMINTAKULUT	-139 336	-145 552		-145 552	-121 013	24 539	83,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-107 151	-115 358	0	-115 358	-90 834	24 524	78,7
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00036300 Kulttuuritoimi							
TOIMINTATUOTOT	340	197		197	148	-49	75,1
TOIMINTAKULUT	-50 224	-54 599		-54 599	-42 820	11 779	78,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-49 885	-54 402	0	-54 402	-42 672	11 730	78,4
Poistot ja arvonalentum	-1 459	-1 459		-1 459	-1 459	0	100,0
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-51 343	-55 861	0	-55 861	-44 131	11 730	79,0
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00036400 Kylien elivoima							
TOIMINTAKULUT	-15 573	-20 865		-20 865	-18 294	2 571	87,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15 573	-20 865	0	-20 865	-18 294	2 571	87,7
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00039010 Siv. ja vapaa-ai- katoimen hankkeet							
TOIMINTATUOTOT					25 000	25 000	-100,0
TOIMINTAKULUT	-338				-39 815	-39 815	-100,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-338	0	0		-14 815	-14 815	-100,0

Määräraahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00035500 Hyvinvointi							
TOIMINTATUOTOT	43 518	41 931		41 931	71 815	29 884	171,3
TOIMINTAKULUT	-406 546	-428 692		-428 692	-422 032	6 660	98,4

TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-363 028	-386 761	0	-386 761	-350 217	36 544	90,6
Poistot ja arvonalentum	-1 459	-1 459		-1 459	-1 459	0	100,0
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-364 487	-388 220	0	-388 220	-351 676	36 544	90,6

Talous

Hyvinvoinnin talousarvion menot alittivat talousarvion. Toiminnan tuotot olivat arvioitua suuremmat, koska kunnan jalkautuvan kuraattorin hanke tiliöityy hyvinvoinnin alle ja tästä syystä hyvinvoinnin tilikauden ylijäämä on suurehko kokonaisuuteen nähden.

Toiminta

Toiminta toteutui palvelusuunnitelman mukaan.

Korona rajoitti alkuvuonna hyvinvointipalveluiden tapahtumia ja toimintaa. Korona ei ole enää alku syksystä rajoittanut hyvinvointipalveluiden ja tapahtumia ja toimintaa.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Talousarvion kirjalliset tavoitteet toteutuivat.

SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030010 SIVISTYSTOIMIALA							
TOIMINTATUOTOT	971 567	775 993		775 993	971 225	195 232	125,2
TOIMINTAKULUT	-9 118 856	-9 427 461	-85 410	-9 512 871	-9 357 586	155 285	98,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 147 288	-8 651 468	-85 410	-8 736 878	-8 386 361	350 517	96,0
Poistot ja arvonalentumiset	-19 167	-16 761		-16 761	-22 562	-5 801	134,6
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-8 166 456	-8 668 229	-85 410	-8 753 639	-8 408 923	344 716	96,1

Talous

Sivistystoimen talousarvion menot alittivat talousarvion. Toiminnan tuotot olivat arvioitua suuremmat ja näistä syistä sivistystoimen tilikausi 2022 on ylijäämäinen. Kokonaisuuteen nähden ylijäämä on maltillinen noin 3,9%. Sivistystoimelle haettiin ja saatiin runsaasti valtion erityisavustusta erilaisiin hankkeisiin. Muilta osin alitus koostuu usean yksikön pienemmistä alituksista.

Toiminta

Toiminta toteutui palvelusuunnitelman mukaan.

Korona vaikutti toimintoihin sekä talouden toteutumaan joiltain osin. Vaikka rajoitukset poistuivat keväällä, oli sairastavuus edelleen korkea. Tämä lisäsi sijaistokuluja. Henkilöstökuluja alensi henkilöstön vaihdokset sekä kelpoisten henkilöiden saatavuus.

Ukrainan kriisin myötä kunnan sivistyspalvelujen piiriin tuli useita perheitä. Valtion korvaukset perusopetuksen valmistuksen opetuksen osalta tulevat viiveellä, kustannusten näkyessä jo vuonna 2022. Varhaiskasvatuksen osalta valtio korvasi joulukuussa ukrainalaisista lapsista syntyneitä kuluja erilliskorvauksella.

Henkilöstö on sivistystoimen suurin voimavara. Henkilöstön osalta tehtiin työhyvinvointikyselyt. Kyselyiden pohjalta yksiköissä teetetään vuoden 2023 aikana työhyvinvointisuunnitelmat.

1.9. Tekninen toimiala

TEKNINEN TOIMI

Tekninen toimiala vastaa kunnan teknisen sektorin palvelujen tuottamisesta. Palveluihin sisältyvät toimialan hallinto, yhdyskuntasuunnittelu, kuntatekniikka, kiinteistöpalvelut ml. puhtaus- ja ruokahuolto sekä talonmies- ja korjauspalvelut, maa- ja metsätilat, haja-asutusalueen vesihuolto, vesihuoltolaitos sekä ympäristötoimi.

Tekninen lautakunta käsittelee hallintosäännössä määritellyt maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset tehtävät.

Palveluita tuotetaan sekä kunnan omana työnä (mm. kiinteistöpalvelut, vesihuoltolaitos) että ostopalveluna (mm. kaavoitus, katujen talvihoito, konetyöt).

Teknisen toimialan tavoitteena on taata kuntalaisille toimiva infrastruktuuri sekä laadukkaat teknisen alan palvelut kohtuullisilla käyttömenoilla.

Keski-Savon ympäristötoimi vastaa ympäristönsuojelun, terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon, viranomais- ja muiden tehtävien hoitamisesta yhteistoimintakunnissa. Yhteistyökunnat ovat Leppävirta, Heinävesi, Joroinen, Pieksämäki ja Varkaus.

TALOUDEN TASAPAINOTUS V. 2022

Joroisten kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 10.6.2019 talouden tasapainottamisohjelman, jonka toimeenpano koski pääasiassa vuosia 2020- 2021. Teknisen toimen talouden tasapainottamistoimina vuoden 2021 talousarviosta jäi toteutumatta alla oleva tavoite:

- Myydään tyhjilleen jääneitä kiinteistöjä, joita ei saada myytyä vielä v. 2020 aikana. Mm. Lahnalahden entinen EKO-piste ja entinen terveystalo myydään. Tuloarvio +33 000 €.
  - o EKO-piste ei useasta yrityksestä huolimatta ole mennyt kaupaksi. Terveystalon osalta on käsiteltävä ensin kohdetta koskeva valtuustoaloite.

Kohteet asetetaan uudelleen myyntiin v. 2022 aikana.

Lahnalahden EKO-piste oli vuokrattuna, koska siitä ei saatu sitovia ostotarjouksia. Terveystaloon kohdistunut valtuustoaloite ei johtanut toimenpiteisiin, koska toimivat järjestötilat saatiin Casinolle. Myyntiä voidaan edistää v. 2023.

TEKNINEN HALLINTO JA YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Teknisen toimen hallinnon ja yhdyskuntasuunnittelun alle sijoittuu useita eri palveluosioita. Näitä ovat tekninen hallinto, yhdyskuntasuunnittelu, pelastustoimi, haja-asutusalueen vesihuolto ja ympäristötoimi.

TEKNINEN HALLINTO

Tekniseen hallintoon sisältyvät teknisen lautakunnan toiminta sekä toimialajohto. Tekninen lautakunta käyttää hallintosäännön mukaista ratkaisovaltaa palvelusuunnitelman toteuttamiseksi. Toimialahallinto johtaa, koordinoi ja kehittää teknistä toimialaa sekä tuottaa tietoa ja ratkaisumalleja päätöksentekoon.

YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Yhdyskuntasuunnittelun tehtävänä on luoda maankäytölliset valmiudet asumisen ja elinkeinotoiminnan sijoittumiseksi ja kehittymiseksi kunnassa. Yhdyskuntasuunnittelun keskeiset menetelmät ovat yleiskaavoitus ja asemakaavoitus sekä muiden maankäyttöä palvelevien suunnitelmien laatiminen.

PELASTUSTOIMI

Joroinen kuuluu Pohjois-Savon pelastuslaitoksen alaisuuteen. Pelastuslaitos vastaa myös öljyvahinkojen ensitorjunnasta ja huolehtii kunnan alueen väestönsuojeluvalmiudesta.

HAJA-ASUTUSALUEEN VESIHUOLTO

Joroisten kunnan vesihuoltolaitoksen pumppaamaa käyttövettä toimitetaan lähes koko kunnan alueelle. Vedensjakelusta taajamien ulkopuolella huolehtivat vesiosuuskunnat. Kunnan vesihuoltolaitoksella ei ole viemäriverkostoa haja-asutusalueella.

Kunta voi tukea vesiosuuskuntia esim. vedensaannin turvaamiseen liittyvissä hankkeissa tai yksityishenkilöitä heidän liittyessään vesijohtoverkostoon enintään talousarvioon varatulla summalla.

YMPÄRISTÖTOIMI

Keski-Savon ympäristötoimen yksikkö toimii Keski-Savon ympäristölautakunnan alaisuudessa ja yksikön isäntäkuntana toimii Leppävirta. Leppävirran kunnan strategia otetaan huomioon Keski-Savon ympäristötoimen talousarvion laadinnassa, Keski-Savon ympäristötoimi huomioi itse kuntien ympäristönsuojelun, terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon hankkeet ja tavoitteet.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Tot 1-12
Pienhankintojen kilpailutusmenetelmän kehittäminen	Luodaan käytäntö, jolla voidaan suunnitella ja kilpailuttaa pienetkin hankinnat tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti.	Käytäntö on luotu.	Pienhankintoja koskevat suunnitelut toteutettu konsulttipuitesopimuksen pohjalta ja kilpailutettu sähköisesti
Yritystoiminnan rakennushankkeiden edistäminen mm. avustamalla yrityksiä hankkeen alkuvaiheessa sekä reagoimalla nopeasti kaavamutostarpeisiin.	Teknisen toimen ja elinkeinotoimen nopea yhteinen reagointi yrityksen kontaktoidessa kuntaa tulevien rakennushankkeidensa johdosta.	Yhden kuukauden sisällä yrityksen 1. kontaktin jälkeen on pidetty hankkeen aloituspalaveri.	Tila- ja tonttikyselyitä tuli yrityksiltä, mutta ne eivät johtaneet toimenpiteisiin vuoden aikana.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

Ei oletettavissa olevia riskejä.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042050 Hallinto ja yhdyskuntasuunnittelu 2019							
TOIMINTATUOTOT	11 099,11	14 000		14 000,00	425,98	-13 574,02	3
TOIMINTAKULUT	-630 310,54	-730 159		-730 159,00	-707 813,84	22 345,16	96,9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-619 211,43	-716 159	0	-716 159,00	-707 387,86	8 771,14	98,8

Talous

Toimintakate toteutui lähes odotetusti vaikka hallinnon ja yhdyskuntasuunnittelun alle lisättiin vuoden kuluessa lentopaikan kustannukset (n. -10 000 €) ja koronaviruspandemia aiheutti edelleen poikkeavia kustannuksia mm. sijaistuksien muodossa (n. -23 000 €). Vastaavasti henkilöstökulut alittivat (n. 23 000 €) ja kaavoituksen ja maankäytön suunnittelun kustannukset alittivat talousarvion (n. 16 000 €).

Toiminta

Rakennuttamis- ja hankintapäällikkö irtisanoutui elokuun alusta ja uusi henkilö aloitti virassa vasta joulukuussa. Tästä aiheutui hallinnon työn ruuhkautumista. Lentopaikalle perustettiin oma kustannuspaikka teknisen toimen hallinnon alle.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Kirjalliset tavoitteet toteutuivat pääosin.

KUNTATEKNIikka

Palveluyksikköön kuuluvat liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, liikuntapaikat, venepaikat sekä jätehuolto. Osa palveluista tuotetaan itse ja osa hankitaan ostopalveluina. Liikenneväylien kuntoa sekä hoidon tasoa tarkkaillaan jatkuvasti ja havaittuihin ongelmiin reagoidaan nopeasti.

LIKENNEVÄYLÄT

Yksikön tehtävänä on hoitaa ja kehittää kunnan hoidossa olevaa tie- ja katuverkkoa. Kaavateiden kunnossapidosta huolehditaan urakoitsijoiden avulla.

Katuverkkoa on yhteensä 45 km ja kevyen liikenteen väyliä 9 km.

PUISTOT JA YLEISET ALUEET

Yksikön tehtävänä on pitää kunnan keskeiset ja ympäristökuvan kannalta tärkeät puistot ja yleiset alueet määrärahojen puitteissa hyvässä kunnossa. Puistotöiden työnjohtajana toimii rakennusmestari. Käytännön työtä tehdään kausipuistotyöntekijöiden sekä kesätyöntekijöiden voimin.

Puistoja hoidetaan suunnitelmallisesti. Rakennettuja puistoja on n. 3 ha ja muiden hoidettavien alueiden pinta-ala on yhteensä n. 10 ha.

LIKUNTAPAIKAT

Monipuoliset liikuntapaikat innostavat kuntalaisia liikkumaan. Urheiluseurat ja liikuntajärjestöt ovat keskeisiä toimijoita käytännön työssä.

VENEPAIKAT

Venepaikkoja on Joroisselän satamassa, Kolpalla, Paron venerannassa, Kirvesniemessä sekä Paavalinkivessä. Venepaikkojen hoito on pääosin teknisen toimen tehtävänä.

JÄTEHUOLTO

Joroisissa jätehuollosta vastaa Keski-Savon jätehuolto Llky.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Tot 1-12
Taajamissa olevien puistoalueiden viihtyvyyden lisääminen.	Kulkuväylien pintojen uusiminen ja kasvillisuuden siistiminen/poisto.	Kulkuväylien rajat ovat selvät ja kulkeminen on helppoa ja turvallista.	Pienpuuston raivauksia toteutettiin eri paikoissa kuten mm. Vesitornin puistossa.

Ulkoilu- ja liikuntapaikkojen merkintöjen parantaminen	Merkintöjen uudistaminen ja yhdenmukaistaminen	Merkinnät tarkastettu ja yhdenmukaistettu	Kotkatharjun reittikartta uusittiin. Opasteiden uusiminen ei toteutunut.
Veneiden maapaikkojen lisääminen.	Rantojen kartoittaminen venepaikoiksi.	Venepaikat ovat valmistuneet ja vuokrattu.	Kirvesniemeen rakennettiin 11 uutta venepaikkaa ja paikoitusalue.
Hulevesien parempi ohjautuminen liikenneväylien pinnoilta hulevesiverkostoon.	Reunapolanteiden poisto pääväyliltä, kallistuksien korjaus ja halkeamien paikkaus.	Hulevedet eivät lätäköidy ja sateiden aiheuttama eroosio vähenee.	Reunapolanteita on poistettiin ja vedenohjausta parannettiin. Halkeamia on paikattu.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumislle:

Sateiden määrä kasvaa ja hulevesien hallinta vaikeutuu eivätkä tavoitteen mukaiset toimet ole riittäviä tavoitteen toteutumiseksi.

Hulevesivahinkoja ei aiheutunut vuoden aikana.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042400 Kuntatekniikka							
TOIMINTATUOTOT	78 177,58	19 218		19 218,00	28 624,94	9 406,94	148,9
TOIMINTAKULUT	-560 036,74	-483 616		-483 616,00	-625 514,39	-141 898,39	129,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-481 859,16	-464 398	0	-464 398,00	-596 889,45	-132 491,45	128,5
Poistot ja arvonalentumiset	-248 161,68	-233 491		-233 491,00	-236 060,75	-2 569,75	101,1
TILIKAUDEN TULOS	-730 020,84	-697 889	0	-697 889,00	-832 950,20	-135 061,20	119,4
Varausten ja rahastojen muut	7 843,23				-33 157,19	-33 157,19	-100
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-722 177,61	-697 889	0	-697 889,00	-866 107,39	-168 218,39	124,1

Talous

Kuntatekniikassa koettiin yleinen kustannustason nousu. Nousua hillitsi kuitenkin esim. puitesopimusten indekseihin sitominen, koska indeksit eivät nousseet kustannusten tahdissa. Lisäksi etenkin katujen ja liikuntapaikkojen talvihoitokulut nousivat lumisten talvien johdosta. Toimintakulut ylittyivät n. 142 000 €, josta n. 30 000 € selittää katujen ja puistojen hoitokustannusten nousu. Latujen hoitokustannusten nousu vaikutti n. 42 000 €. Lisäksi varastojen ja rahastojen muutos vaikutti alijäämän syntyyn n. 33 000 €.

Toiminta

Katujen avaruskertoja toteutui huomattavasti enemmän kuin aikaisempina vähälumisempina talvina. Negatiivisen palautteen määrä oli kuitenkin kokonaisuudessa hyvin pieni.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Kirjalliset tavoitteet toteutuivat pääosin.

KIINTEISTÖ- JA RUOKAPALVELUT

Kiinteistö- ja ruokapalveluihin sisältyvät kaikki kunnan omistamiin kiinteistöihin liittyvät toiminnot kuten mm. siivous- ja puhtauspalvelut, talonmies- ja korjaustyöpalvelut, kiinteistöjen muut kulut sekä ruokahuolto.

SIIVOUS- JA PUHTAUSPALVELUT

Siivouspalvelut vastaavat Joroisten kunnan hallinnoimien eri kiinteistöjen, kuten koulut, kirjasto, urheilutalo, kunnanvirasto, vanhusten ryhmäkodit jne. siivouspalvelusta mitoituksen mukaisesti sekä asiakkaan erikseen tilaamista palveluista. Riittävän puhtaustason ylläpitäminen auttaa säilyttämään pintamateriaalit hyvässä kunnossa ja sisäilman laadun parempana.

Puhtauspalvelut vastaavat Joroisten terveyskeskusten puhtaanapidosta, potilasateriapalveluiden toteuttamisesta yhdessä hoitohenkilöstön kanssa sekä vuodehuollosta. Puhtauspalveluita myydään Varkauden kaupungin sosiaali- ja terveyskeskukselle sekä ISLAB:lle. Puhtauspalvelun tarkoituksenmukaisella toteutuksella estetään osaltaan infektioiden leviäminen ja pidetään yllä hyvää hygieniatasoa.

Pyrimme siihen, että palvelumme on tehokasta, joustavaa, luotettavaa, asiakastarpeista ohjautuvaa sekä vuorovaikutteista.

RUOKAPALVELUT

Kirkonkylän koulukeskuksen ja Kuvansin koulun ruokapalvelun tuottaminen eri asiakasryhmille (oppilaat, henkilökunta, päiväkodit, lasten ryhmikset). Ko. keittiöt ovat tuotantokeittiöitä. Tarvittaessa myös kesäaikaan valmistetaan ruokaa varhaiskasvatuksen tarpeisiin.

Ruokapalvelut tuottavat asiakkaiden tilaamat ateriat huomioiden mm. ravitsemukselliset vaateet, erityisruokavaliot, elintarvikkeiden hankintaketjun sekä toimintaan varatun määrärahan. Ruokahuolto on varautunut laajalti leviävien vakavien infektioitautien aiheuttamiin haasteisiin kuten mm. ruoan jakeluun etäopetuksen aikana.

Ruokapalvelun tavoitteena on tuottaa laadukkaita, terveellisiä, ravitsemussuosituksen mukaisia sekä kustannustehokkaita ateriapalveluja eri asiakasryhmien tarpeisiin. Kaikki toiminta, aivan ruokalistojen suunnittelusta, raaka-aineiden valinnasta itse toteutukseen tähtää siihen, että ruoka on ravitsevaa ja monipuolista, ruokahalua herättävää ja hyvän makuista.

TALONMIESPALVELUT

Kunnan eri toimialojen tarvitsemat talonmiespalvelut tuotetaan pääosin omana työnä. Toimintaa kehitetään palvelualueilta saatavan palautteen perusteella.

KORJAUSTYÖPALVELUT

Korjauspalvelut tuottavat korjaus- ja rakentamispalveluita kunnan omistamille kiinteistöille. Korjaustöitä tilataan yhä enenevässä määrin ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Korjaustyöt tehdään pääsääntöisesti kunnossapitosuunnitelmien perusteella.

KIINTEISTÖT

Yksikön tehtävänä on pitää kunnan omistama rakennuskanta hyvässä käyttökunnossa. Tekninen toimi hallinnoi kiinteistöjä yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa. Kiinteistöhoito on ulkoistettu osalla asuinkiinteistöjä.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Tot 1-12
Käyttämättömien ja vähäkäyttöisten kiinteistöjen ylläpitokustannusten vähentäminen. Ko. kiinteistöjen purkuelvitys laaditaan.	Lämmityksen ja ilmanvaihdon laskeminen minimitasolle.	Ylläpitokustannukset laskevat. Purkusuunnitelma tasearvovaikutuksineen on laadittu.	Kahta asuntokohdetta valmisteltiin purkua varten. Purku tapahtuu v. 2023.
Valmistautuminen Sote-kiinteistöissä työskentelevien laitoshuoltajien mahdolliseen siirtoon hyvinvointialueelle 1.1.2023 alk.	Organisaatiomuutoksen valmistelu henkilöstön ja hyvinvointialueen yhteistyönä	Mahdollinen organisaatiomuutos on valmis 1.1.2023 alkaen	Joroisten terveysaseman laitoshuollon henkilöstö siirtyi Servica Oy:n palvelukseen
Oppilaiden osallisuuden lisääminen ruokapalvelussa	Perustetaan esim. ruokaraati Yhtenäiskoulussa	Ruokaraadin kokoontumiset kpl/v Ruokaraadin laatimat ja toteutuneet esitykset esim. ruokalistasuunniteluun/toiveruokapäiviin	Makuraadissa on edustus joka luokka-asteelta ja se kokoontui syyslukukaudella ensimmäisen kerran.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

Ei odotettavissa olevia riskejä.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042510 Kiinteistöpalvelut 2019							
TOIMINTATUOTOT	4 005 946,82	3 907 985		3 907 985,00	4 128 889,14	220 904,14	105,7
TOIMINTAKULUT	-3 127 951,50	-2 998 474		-2 998 474,00	-3 332 086,31	-333 612,31	111,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	877 995,32	909 511	0	909 511,00	796 802,83	-112 708,17	87,6
Poistot ja arvonalentumiset	-750 149,85	-758 596		-758 596,00	-1 070 231,58	-311 635,58	141,1
TILIKAUDEN TULOS	127 845,47	150 915	0	150 915,00	-273 428,75	-424 343,75	-181,2
Varausten ja rahastojen muut	28 864,40				54 205,08	54 205,08	-100
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	156 709,87	150 915	0	150 915,00	-219 223,67	-370 138,67	-145,3

Talous

Kiinteistöpalveluiden toimintakate alittui n. 112 000 €. Suurimmat kustannusylitykset aiheutuivat lämmityksestä (n. +40 000 €), pihojen talvihoitokustannuksista sekä urheilutalon ja vanha virastotalon (Casinon) korjaus- ja muutostöistä. Suurimman eron talousarvioon nähden aiheutti kuitenkin virastotalon tasearvon alaskirjaus 300 000 eurolla. Muilta osin kiinteistöjen kustannustason nousua aiheutti yleinen kustannustason nousu.

Toiminta

Casinon ja urheilutalon korjaus- ja muutostöihin ei toteutetussa laajuudessa oltu varauduttu. Molemmat tilat on muutostöiden jälkeen vuokrattu joko kunnan omaan toimintaan tai yleiseen kokouskäyttöön ja tilojen käyttö on jatkuvaa ja runsasta (mm. Casino yli 130 käyttökertaa). Kunta hankki omistukseensa teollisuusalueen Liunan teollisuusalueelta ja vuokrasi sen yrittäjälle.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Kirjalliset tavoitteet toteutuivat.

MAA- JA METSÄTILAT

Kunnalla on metsätalousmaata n.1100 ha. Metsiä hoidetaan suunnitelmallisesti hyvien metsänhoitosuosituksien mukaisesti pitäen tavoitteena tuottavaa ja moniarvoista metsäomaisuutta. Vuotuiset puunmyyntisuunnitelmat tehdään metsäsuunnitelman perusteella. Metsien hyvää puuntuottokykyä edesautetaan tekemällä metsänhoitotyöt ja kasvatushakkuut oikea aikaisesti.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Tot 1-12
Ilmastonmuutokseen varautuminen	Kasvupaikan puulajivallinat tehdään harkiten, sekametsien muodostumista edistetään sekä tehdään tarvittaessa terveyslannoituksia.	Seuranta tapahtuu pitkällä ajanjaksolla kuten metsätaloudessa yleensäkin. Yleisenä trendinä lehtipuuston osuus puuston kokonaismäärästä kasvaa.	Lehtipuuston määrää lisättiin jättämällä taimikonhoidossa lehtipuustoa 5-10 % runkoluvusta mahdollisuuksien mukaan. Kaarnakuoriaisten esiintymistä metsissä tarkkailtiin satunnaisotoksilla ja kuntalaisten palautteen perusteella.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

Metsätaloustoimien pitkä aikajänne aiheuttaa sen, että metsätuhoja ehtii tapahtua ennen kuin em. varautumistoimet ennättävät vaikuttaa.

Merkittäviä metsätuhoja ei tapahtunut. Yksittäisiä kuusen tähtikirjaajan sekä kirjanpainajan vahinkoja kuitenkin havaittiin aiempia vuosia enemmän.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042600 Maa- ja metsätilat							
TOIMINTATUOTOT	293 157,24	160 900		160 900,00	281 391,13	120 491,13	174,9
TOIMINTAKULUT	-76 552,86	-54 135		-54 135,00	-52 391,51	1 743,49	96,8
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	216 604,38	106 765	0	106 765,00	228 999,62	122 234,62	214,5

Talous

Tulosalueeseen kirjautuvat puunmyyntitulojen lisäksi pääosa tonttimyynnin tuloista. Osa v. 2022 solmitun puukaupan hakkuista toteutuu vasta v. 2023, koska hakkuusopimuksen mukainen korjuuaika on 2 vuotta.

Toiminta

Metsänhoitotyöt toteutettiin Keski-Savon MHY:n laatiman suunnitelman mukaisesti.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Kirjalliset tavoitteet toteutuivat.

RAKENNUSVALVONTA

Rakennusvalvonnan tehtävänä on käsitellä rakennus- ja toimenpideluvat ja hyväksyä toimenpideilmoitukset sekä suorittaa lupiin liittyvät katselmukset. Rakennusvalvonta valmistele rakentamiseen liittyvien poikkeamislupien lausunnot. Rakennusvalvonta edistää hyvää rakennustapaa, valvoo rakennetun ympäristön tilaa ja rakennusten kunnossapitoa sekä ohjaa rakennustoimintaa kestäväällä tavalla. Alueellista yhteistyötä Keski-Savon rakennusvalvontojen kesken jatketaan.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Tot 1-12
Suunnitelmien laadun parantaminen. Hankkeeseen ryhtyvät/suunnittelijat ovat tietoisia eri rakennusvaiheiden velvoitteistaan.	Järjestetään v. 2022 alussa ns. rakentajien ilta.	Tapahtuma on järjestetty.	Vaativampien kohteiden, kuten mm. omakotitalojen, aloitukset jäivät vähäisiksi eikä rakentajien illan järjestämisestä katsottu tarpeelliseksi. Rakennustarkastaja ohjeisti suunnittelijoita tarpeen mukaan.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumislle:
Rakentajien iltaan ei saada osallistujia.

Rakentamisen määrä väheni hintojen ja korkojen nousun myötä.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042760 Rakennusvalvonta							
TOIMINTATUOTOT	66 069,23	45 900		45 900,00	33 319,47	-12 580,53	72,6
TOIMINTAKULUT	-86 112,31	-84 322		-84 322,00	-75 639,81	8 682,19	89,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-20 043,08	-38 422	0	-38 422,00	-42 320,34	-3 898,34	110,1

Talous

Rakentamisen määrä väheni jolloin lupatulojen tavoitteeseen ei päästy.

Toiminta

Rakennusvalvonnan sihteeripalvelut muuttuivat vuoden aikana omasta työstä yhteistyösopimuksella Varkauden kaupungin kanssa järjestetyksi kuten tällä hetkellä tehdään myös rakennustarkastuspalvelujen suhteen.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Kirjalliset tavoitteet eivät toteutuneet.

YKSITYISTIET

Tiejaoksen toiminta päättyi yksityistielain muutosten myötä.

Yksityisteiden kunnossapitoa ja peruskorjauksia avustetaan vuosittaisen määrärahan puitteissa. Avustettavia tiekilometrejä on n. 250 km.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Tot 1-12
Tieavustusten vaikuttavuuden arviointi suhteutettuna teiden kuntoon.	Suoritetaan viiden satunnaisesti valitun tiekunnan talouden ja tien kunnan tarkistus.	Tiekuntien yksikkömaksujen, kunnan avustuksen ja teiden kunnan välinen yhteys voidaan karkealla tasolla mitata viiden esi-merkkien osalta.	Kaksi tiekuntaa tarkistettiin. Toiselle tiekunnalle annettiin kehoitus ryhtyä toimiin tien kunnan parantamiseksi.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

Sääolosuhteet kuten mm. vaikea routa aiheuttaa yksityisteiden kunnossapidolle tulevana vuonna erityisiä haasteita eikä luotettavaa arviota/mittaria voida tehdä.

Sääolosuhteet eivät aiheuttaneet merkittäviä haittoja teiden kunnossapidolle.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042770 Yksityistiet							
TOIMINTAKULUT	-110 015,23	-109 260		-109 260,00	-108 703,95	556,05	99,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-110 015,23	-109 260	0	-109 260,00	-108 703,95	556,05	99,5

Talous

Yksityisteiden avustuspäärahat jaettiin talousarvion mukaisesti.

Toiminta

Suurin osa avustuksista kohdistui kunnossapitoavustuksiin ja lisäksi avustettiin kahta perusparannus kohdetta.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Kirjalliset tavoitteet toteutuivat.

TEKNISEN TOIMEN PROJEKTIT

Teknisen toimen projekteihin sisältyvät erilaiset määräaikaiset hankkeet ja kustannukset. Vuonna 2022 projekteihin sisältyvät vesiensuojeluavustukset sekä Joroisvirran reitin kalataloudellinen kunnostushanke.

Joroisvirran reitin hankkeen toteuttaminen siirtyi vuodelle 2023.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042800 Teknisen toimen projektit							
TOIMINTATUOTOT		25 000		25 000,00		-25 000,00	
TOIMINTAKULUT	-2 523,70	-32 000		-32 000,00		32 000,00	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 523,70	-7 000	0	-7 000,00	0	7 000,00	

Talous

Joroisvirran reittihanke ei käynnistynyt vuoden aikana. Hankkeelle haetaan valtion avustusta v. 2023 alussa.

Toiminta

Määriteltiin Joroisvirran reittihankkeen seuraava vaihe ja valmisteltiin hankkeen valtion avustushakua.

TEKNINEN TOIMIALA YHTEENSÄ

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042010 TEKNINEN TOIMIALA YHTEENSÄ							
TOIMINTATUOTOT	4 454 449,98	4 173 003		4 173 003,00	4 472 650,66	299 647,66	107,2
TOIMINTAKULUT	-4 593 502,88	-4 491 966		-4 491 966,00	-4 902 149,81	-410 183,81	109,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-139 052,90	-318 963	0	-318 963,00	-429 499,15	-110 536,15	134,7
Poistot ja arvonalentumiset	-998 311,53	-992 087		-992 087,00	-1 306 292,33	-314 205,33	131,7
TILIKAUDEN TULOS	-1 137 364,43	-1 311 050	0	-1 311 050,00	-1 735 791,48	-424 741,48	132,4
Varausten ja rahastojen muut	36 707,63				21 047,89	21 047,89	-100
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 100 656,80	-1 311 050	0	-1 311 050,00	-1 714 743,59	-403 693,59	130,8

Talous

Yleinen kustannustason nousu näkyy erityisen nopeasti teknisen toimen taloudessa, koska tekninen toimi hankkii vuoden aikana paljon palveluita ja tarvikkeita. Samalla tavalla välitön vaikutus talouteen on sääolosuhteilla, etenkin talven lumisuudella sekä lämpötiloilla. Pääasiassa em. seikkojen johdosta talousarvion mukainen toimintakate alittui n. 110 000 €. Vanhan virastotalon tasearvon alaskirjaus 300 000 €:lla aiheuttaa vastaavan alijäämän teknisen toimen toteumaan.

Toiminta

Tekninen toimi ylläpiti kiinteistöjä, katuja, liikuntapaikkoja ja yleisiä alueita tavalliseen tapaan ilman suuria toiminnallisia muutoksia. Henkilöstömuutoksista johtuen ulkoistettiin rakennusvalvonnan sihteeripalvelut.

2. Käyttötalouden toteutuminen

2.1. Kunta

Määräraha- ja tulotaulukko kaikki yhteensä:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos	TA yht. 2022	TP 2022	Poikkeama	Käyttö %
00000003 JOROISTEN KUNTA							
Toimintatuotot	6 653 331	5 833 113		5 833 113	6 478 194	645 081	111,1
Toimintakulut	-36 738 642	-36 411 490	-1 143 626	-37 555 116	-37 850 862	-295 746	100,8
Toimintakate/jäämä	-30 085 311	-30 578 377	-1 143 626	-31 722 003	-31 372 669	349 334	98,9
Verotulot	18 813 672	18 452 000	1 096 000	19 548 000	19 591 326	43 326	100,2
Valtionosuudet	12 947 256	13 668 000		13 668 000	13 611 358	-56 642	99,6
Rahoitustuotot ja -kulut	345 939	111 054		111 054	-114 404	-225 458	-103,0
Vuosikate	2 021 557	1 652 677	-47 626	1 605 051	1 715 611	110 560	106,9
Poistot ja arvonalentumiset	-1 236 450	-1 024 956		-1 024 956	-1 349 644	-324 688	131,7
Tilikauden tulos	785 106	627 721	-47 626	580 095	365 968	-214 127	63,1
Varausten ja rahastojen muutos	36 708				21 048	21 048	-100,0
Tilikauden yli-/alijäämä	821 814	627 721	-47 626	580 095	387 016	-193 079	66,7

2.2. Vesilaitos

VESIHUOLTOLAITOS

Vesi- ja viemärlaitos vastaa laadukkaan käyttöveden tuottamisesta asiakkailleen sekä huolehtii vastaanotetun jäteveden puhdistamisesta ympäristölupaehtojen mukaisesti.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Tot 1-12
Jäteveden puhdistamoiden toiminnan tehostamiseksi laaditaan suunnitelma ja suunnitelmaa aloitetaan toteuttamaan v. 2022 aikana.	Suoritetaan puhdistamoiden tulevan ja lähtevän veden lisätarkkailua, jonka tulosten avulla laaditaan lopullinen tehostamissuunnitelma.	Lisätarkkailua on tehty, tehostamissuunnitelma on laadittu ja sen toteuttaminen käytännössä on aloitettu.	Automatiikan uusiminen saatiin valmiiksi kesäkuussa. Puhdistustuloksen tehostamisesta laadittiin selvitys konsultti-toimistolta. Jätevedestä tutkittiin raskasmetallien määrä.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

Lisätarkkailun avulla ei saada riittäviä tietoja tai lisätarkkailutietojen avulla voidaan todeta, ettei tehostamista ole mahdollista saada aikaan nykyisellä laite- ja teknologialla.

Jäteveden puhdistamoilla saavutettiin vaaditut tulokset pääsääntöisesti. Laimean tulevan jäteveden johdosta reduktiovaatimukseen ei päästy ensimmäisellä jaksolla kirkonkylän puhdistamolla.

Määräraha- ja tulo- ja kulu- taulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00000002 JOROISTEN VESIHUOLTOLAITOS							
LIIKEVAIHTO	669 738,37	628 278		628 278,00	684 955,93	56 677,93	109
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	5 479,89	3 900		3 900,00	3 586,81	-313,19	92
MATERIAALIT JA PALVELUT	-298 013,80	-262 428		-262 428,00	-344 070,83	-81 642,83	131,1
HENKILÖSTÖKULUT	-141 424,10	-150 928		-150 928,00	-170 231,75	-19 303,75	112,8
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-90 421,15	-89 052		-89 052,00	-89 610,05	-558,05	100,6
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-15 218,39	-8 660		-8 660,00	-27 337,21	-18 677,21	315,7
LIIKKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	130 140,82	121 110	0	121 110,00	57 292,90	-63 817,10	47,3
MUUT RAHOITUSTUOTOT	2 885,08				3 469,75	3 469,75	-100
KUNNALLE MAKSETUT KOROKKULUT					-45 136,24	-45 136,24	-100
KORVAUS PERUSPÄÄOMASTA	-40 054,00	-40 054		-40 054,00	-40 054,00		100
MUUT RAHOITUSKULUT	-5,86				-185,02	-185,02	-100
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-37 174,78	-40 054		-40 054,00	-81 905,51	-41 851,51	204,5
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	92 966,04	81 056	0	81 056,00	-24 612,61	-105 668,61	-30,4

Vesilaitoksen osalta liikeylijäämä jäi n. 34 000 € alle talousarvion. Suurimmat muutokset aiheutuivat polttoaineiden hintojen noususta, kone-, laite- ja putkirikoista sekä ohjelmisto- ja automaatiohankinnoista. Viemäri- ja vesilaitoksen osalta liikeylijäämä jäi myös alle talousarvion n. 29 000 €. Syynä tähän olivat lähinnä jätevesilietteen käsittelykustannusten nousu. Näin ollen liikeylijäämä Joroisten vesihuoltolaitoksen osalta jäi n. 63 000 € alle talousarvion. Vesihuoltolaitoksen ja kunnan välillä olevan ns. välitilin saldosta maksettava korko on aiempina vuosina ollut yleisen korkotason myötä nolla. Korkojen nousun myötä vesihuoltolaitos maksoi talousarviosta poiketen välitilin saldosta kunnalle korkoa n. 45 000 €.

3. Tuloslaskelmaosan toteutuminen talousarviossa

3.1. Kunta ja vesihuoltolaitos yhteensä, sisäiset erät mukana

TULOSLASKELMA	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutokset	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	3 179 187	0	3 179 187	3 365 046,54	185 859,54
Maksutuotot	195 600	0	195 600	171 310,70	-24 289,30
Tuet ja avustukset	322 875		322 875	514 436,45	191 561,45
Muut toimintatuotot	2 767 629	0	2 767 629	3 115 942,55	348 313,55
TOIMINTATUOTOT	6 465 291	0	6 465 291	7 166 736,24	701 445,24
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		0,00
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-8 614 863	-63 698	-8 678 561	-8 523 151,34	155 409,66
Palvelujen ostot	-24 555 574	-1 066 162	-25 621 736	-26 072 803,78	-451 067,78
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 553 413	-1 260	-1 554 673	-1 587 646,87	-32 973,87
Avustukset	-385 120	0	-385 120	-375 393,19	9 726,81
Muut toimintakulut	-1 724 536	-12 506	-1 737 042	-1 833 506,67	-96 464,67
TOIMINTAKULUT	-36 833 506	-1 143 626	-37 977 132	-38 392 501,85	-415 369,85
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-30 368 215	-1 143 626	-31 511 841	-31 225 765,61	286 075,39
Verotulot	18 452 000	1 096 000	19 548 000	19 591 326,11	43 326,11
Valtionosuudet	13 668 000		13 668 000	13 611 358,00	-56 642,00
Rahoitustuotot ja -kulut					

Korkotuotot	120 000		120 000	114 948,62	-5 051,38
Muut rahoitustuotot	110 000		110 000	290 114,25	180 114,25
Korkokulut	-109 000		-109 000	-189 706,56	-80 706,56
Muut rahoituskulut	-50 000		-50 000	-411 665,90	-361 665,90
Rahoitustuotot ja -kulut	71 000	0	71 000	-196 309,59	-267 309,59
VUOSIKATE	1 822 785	-47 626	1 775 159	1 780 608,91	5 449,91
Poistot ja arvonalentumiset	-1 114 008	0	-1 114 008	-1 439 253,67	-325 245,67
TILIKAUDEN TULOS	708 777	-47 626	661 151	341 355,24	-319 795,76
Varausten ja rahastojen muutokset	0	0	0	21 047,89	21 047,89
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	708 777	-47 626	661 151	362 403,13	-298 747,87

3.2. Tuloslaskelmaosan toteumavertailu (kunta ja vesihuoltolaitos sisäisin ja ulkoisin erin)

	TP 2021	KU+VH TA 2022	Ta muutok- set ku ja vh	Muutettu ta 2022	TP 2022	Poikkeama	Käyttö %
TULOSLASKELMA							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	3 183 416	3 179 187	0	3 179 187	3 365 047	185 860	105,8
Maksutuotot	241 218	195 600	0	195 600	171 311	-24 289	87,6
Tuet ja avustukset	477 461	322 875	0	322 875	514 436	191 561	159,3
Muut toimintatuotot	3 426 454	2 767 629	0	2 767 629	3 115 943	348 314	112,6
TOIMINTATUOTOT	7 328 549	6 465 291	0	6 465 291	7 166 736	701 445	110,8
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-8 354 211	-8 614 863	-63 698	-8 678 561	-8 523 151	155 410	98,2
Palvelujen ostot	-25 000 491	-24 555 574	-1 066 162	-25 621 736	-26 072 804	-451 068	101,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 509 853	-1 553 413	-1 260	-1 554 673	-1 587 647	-32 974	102,1
Avustukset	-373 337	-385 120	0	-385 120	-375 393	9 727	97,5
Muut toimintakulut	-1 955 406	-1 724 536	-12 506	-1 737 042	-1 833 507	-96 465	105,6
TOIMINTAKULUT	-37 193 298	-36 833 506	-1 143 626	-37 977 132	-38 392 502	-415 370	101,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-29 864 749	-30 368 215	-1 143 626	-31 511 841	-31 225 766	286 075	99,1
Verotulot	18 813 672	18 452 000	1 096 000	19 548 000	19 591 326	43 326	100,2
Valtionosuudet	12 947 256	13 668 000		13 668 000	13 611 358	-56 642	99,6
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	135 582	120 000		120 000	114 949	-5 051	95,8
Muut rahoitustuotot	410 932	110 000		110 000	290 114	180 114	263,7
Korkokulut	-110 125	-109 000		-109 000	-189 707	-80 707	174,0
Muut rahoituskulut	-127 624	-50 000		-50 000	-411 666	-361 666	823,3
Rahoitustuotot ja -kulut	308 765	71 000	0	71 000	-196 310	-267 310	-276,5
VUOSIKATE	2 204 944	1 822 785	-47 626	1 775 159	1 780 609	5 450	100,3
Poistot ja arvonalentumiset	-1 326 871	-1 114 008	0	-1 114 008	-1 439 254	-325 246	129,2
TILIKAUDEN TULOS	878 072	708 777	-47 626	661 151	341 355	-319 796	51,6
Varausten ja rahastojen muutokset	36 708	0		0	21 048	21 048	
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	914 780	708 777	-47 626	661 151	362 403	-298 748	54,8

3.3. Verotulot ja valtionosuudet

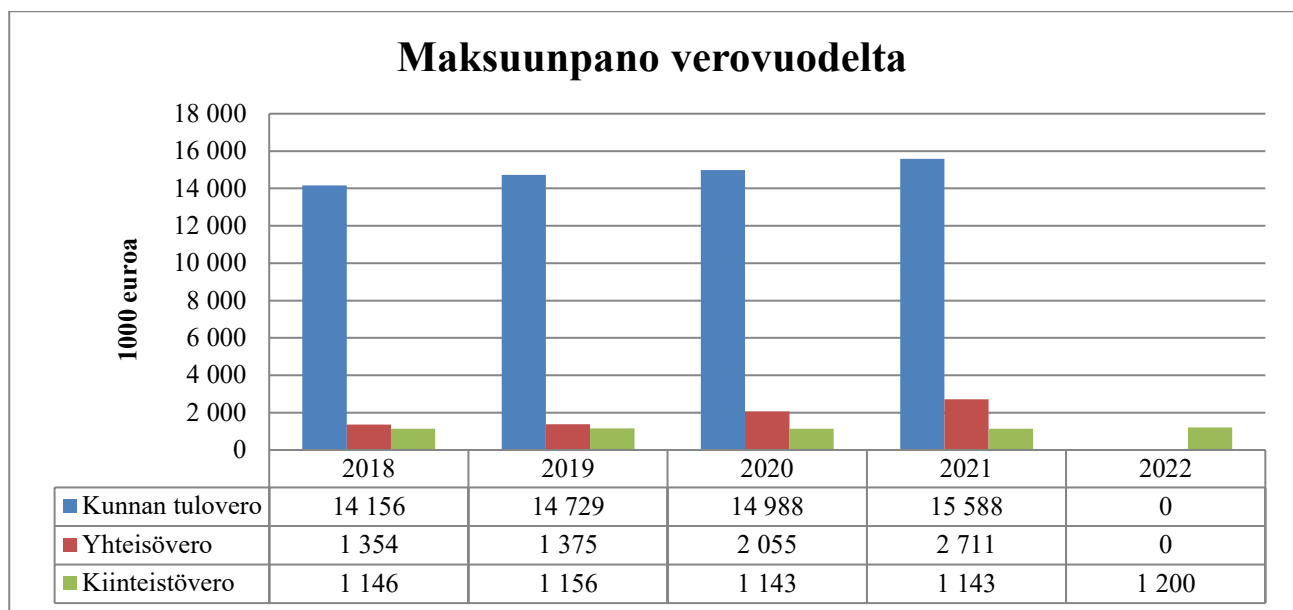
Verotulot

Tilinpäätökseen tuloutuu verotuloja sekä tilivuodelta että muilta verovuosilta. Kunnan tuloveroa tuloutui edelliseen tilinpäätökseen verrattuna 5,8 %, 853 534 euroa enemmän. Talousarvion muutoksessa oltiin noin 20 000 euron verran ylioptimistisia, kun kansainvälinen ja valtakunnan taloudellinen asema heikkeni loppuvuodesta. Yhteisövero-osuutta väheni -6,8 %, 164 660 €, koska valtion ns. koronatuki poistettiin ja kunnille tilitettävä osuus palautui 20 %:sta 10 %:iin. Tämä huomioiden yhteisöverotkin kasvoivat verrattuna niiden normaalikertymään. Kiinteistöveroa kasvoi 7,3 %, 83 780 €, joka on uudis- ja korjausrakentamisen lisäksi seurausta käynnissä olevasta kiinteistöjen tarkastusprojektista, jonka sivutuotteena myös kiinteistöverot korjaantuvat lakisääteiselle tasolle. Yhteensä verotuloja kertyi 777.654 € (4,1%) enemmän kuin edellisenä vuonna.

Verotulojen toteutuma talousarviossa

Verotulot	Tilinpäätös ed. vuosi	Alkuperäisen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Muutos €	Muutos %
Kunnan tulovero	15 247 473	15 570 000	556 000	16 126 000	16 106 007	-19 993	858 534	5,6
Kiinteistövero	1 146 157	1 114 000	99 000	1 213 000	1 229 937	16 937	83 780	7,3
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 420 042	1 768 000	441 000	2 209 000	2 255 382	46 382	-164 660	-6,8
Yhteensä	18 813 672	18 452 000	1 096 000	19 548 000	19 591 326	43 326	777 654	4,1

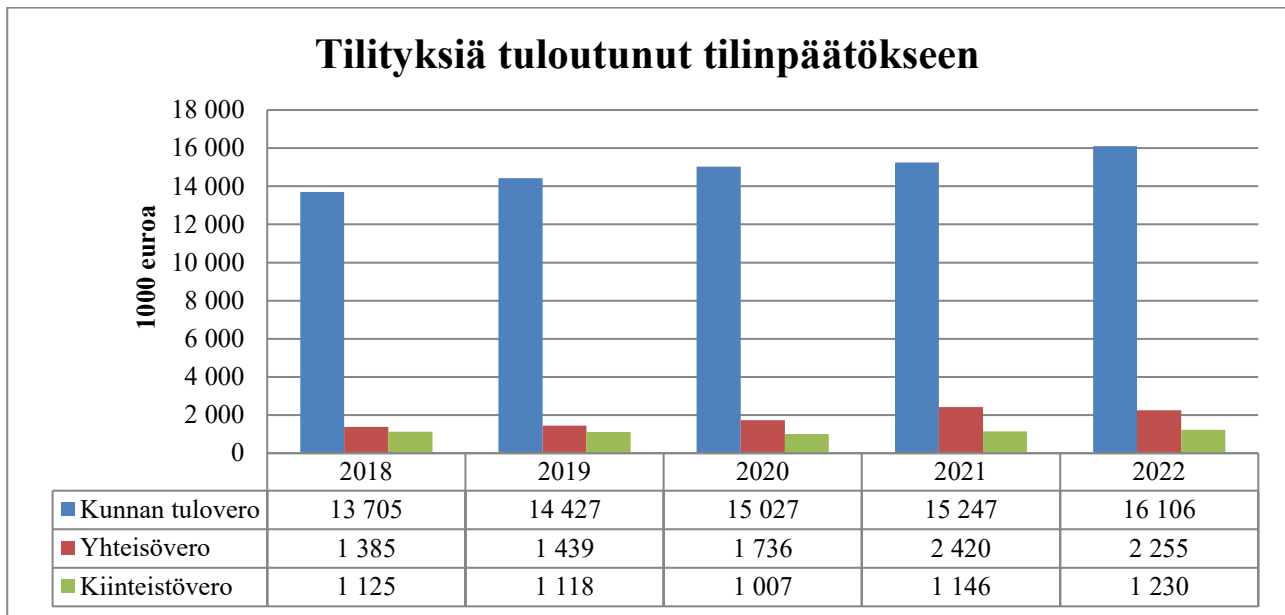
Maksuunpano ko. verovuodelta	2018	2019	2020	2021	2022
Kunnan tulovero	14 156	14 729	14 988	15 588	0
Yhteisövero	1 354	1 375	2 055	2 711	0
Kiinteistövero	1 146	1 156	1 143	1 143	1 200
Maksuunpano yhteensä	16 656	17 260	18 187	19 442	1 200

Kunnan tuloveron ja yhteisöveron osalta tiedot puuttuivat.

Tilityksiä tuloutunut tilinpäätökseen	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos ed. vuoteen %
Kunnan tulovero	13 705	14 427	15 027	15 247	16 106	5,6
osuus tilinpäätöksen verotuloista	84,5 %	84,9 %	84,6 %	81,0 %	82,2 %	
josta muiden kuin TA-vuoden veroja	482	1 060	1 356	1 362	1 579	
muiden vuosien osuus %	3,5 %	7,3 %	9,0 %	8,9 %	9,8 %	
Yhteisövero	1 385	1 439	1 736	2 420	2 255	-6,8
osuus tilinpäätöksen verotuloista	8,5 %	8,5 %	9,8 %	12,9 %	11,5 %	
josta muiden kuin TA-vuoden veroja	366	353	237	659	883	
muiden vuosien osuus %	26,4 %	24,5 %	13,7 %	27,2 %	39,2 %	
Kiinteistövero	1 125	1 118	1 007	1 146	1 230	7,3
osuus tilinpäätöksen verotuloista	6,9 %	6,6 %	5,7 %	6,1 %	6,3 %	

Tilinpäätöksen verotulot yhteensä	16 215	16 984	17 770	18 814	19 591	4,1
--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	------------

Kunnan tuloverot ja kiinteistövero ovat kasvussa. Yhteisövero väheni koronakompensaation loputtua.

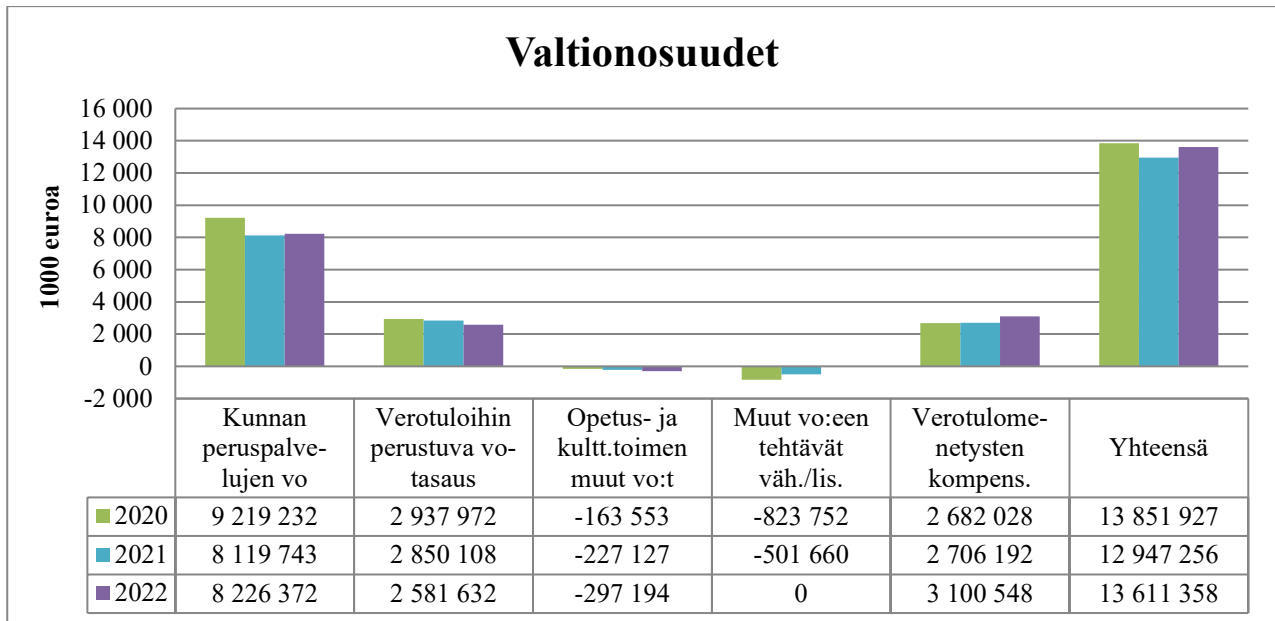
Kunnan verotulojen määräytymisen perusteita:

Vuosi	Tulovero-%	Kiinteistövero - %		Voimalaitos	Yleinen
		Vakituinen asunto	Muu kuin vak.asunto		
2018	20,75	0,50	1,10	2,80	1,05
2019	21,25	0,50	1,10	3,10	1,05
2020	21,25	0,50	1,10	3,10	1,05
2021	21,25	0,50	1,10	3,10	1,05
2022	21,25	0,50	1,10	3,10	1,05
2023	8,86	0,50	1,10	3,10	1,05

Valtionosuuksien toteutuma talousarviossa

Valtionosuudet	Tilinpäätös ed. vuosi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Muutos €	Muutos %
Kunnan peruspalvelujen vo	8 119 743	13 668 000	0	13 668 000	8 226 372	-5 441 628	106 629	1,3
Verotuloihin perustuva vo-tasaus	2 850 108	0	0	0	2 581 632	2 581 632	-268 476	-9,4
Opetus- ja kultt.toimen muut vo:t	-227 127	0	0	0	-297 194	-297 194	-70 067	30,8
Muut vo:een tehtävät väh./lis.	-501 660	0	0	0	0	0	501 660	-100,0
Verotulomenetyksen kompensatio	2 706 192	0	0	0	3 100 548	3 100 548	394 356	14,6
Yhteensä	12 947 256	13 668 000	0	13 668 000	13 611 358	-56 642	664 102	5,1

Talousarviossa valtionosuudet on käsitelty yhtenä eränä. Valtionosuudet kasvoivat 5.1 %, 664 102 € edelliseen tilikauteen verrattuna ja poikkesivat noin -57 000 euroa talousarviosta.

Valtionosuudet kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 664 000 euroa, mutta vähenivät koronakompensatioiden huippuvuoteen 2020 nähden noin 241 000 euroa.

3.4. Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot sisältävät kunta/vesihuoltolaitoksen välitystilin korkoa 45 136 € ja muut rahoitustuotot korvausta peruspääomasta 40 054 €, mitkä ovat myös vastaavasti korkokuluissa ja muissa rahoituskuluissa sisällä. Kunnan pitkäaikaisten lainojen korkomenot mukaan lukien korkosuojauksista aiheutuneet korkokulut olivat 189 707 € ja niistä aiheutui lisäkustannuksia talousarvioon nähden 80 707 €. Muut rahoitustuotot, eli pääosin kunnan sijoitusten tuotto, ylitti 180 114 € talousarviossa arvioidun määrän, mutta hiipuen noin 120 000 euroa pienemmäksi kuin erittäin hyvän sijoitusvuoden 2021 tuotot.

Rahoitustuottojen ja -kulujen toteutuma talousarviossa (kunta ja vh)

	Tilinpäätös ed. vuosi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvionmuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Korkotuotot	135 582	120 000	0	120 000	114 949	-5 051
Muut rahoitustuotot	410 932	110 000	0	110 000	290 114	180 114
Korkokulut	-110 125	-109 000	0	-109 000	-189 707	-80 707
Muut rahoituskulut	-127 624	-50 000	0	-50 000	-411 666	-361 666
Rahoitustuotot ja -kulut	308 765	71 000	0	71 000	-196 310	-267 310

Poistoeron, varausten ja rahastojen muutoksen toteutuma talousarviossa (kunta ja vesihuolto)

Poistoeron, varausten ja rahastojen muutoksen toteutuma talousarviossa (kunta ja vh)

	Tilinpäätös ed. vuosi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvionmuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Poistoeron muutos	36 708	0	0	0	21 048	21 048
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Poistoeron, varausten ja rahastojen muutos	36 708	0	0	0	21 048	21 048

Investointivarauksella katettujen hankintojen poistoerojen muutokset tilikaudella olivat 21 048 €.

4. Investointiosan toteutuminen talousarviossa

Talousarvioon 2022 varattujen kunnan ja vesihuoltolaitoksen investointimenojen kokonaissumma oli vuoden aikana tehtyjen muutosten jälkeen yhteensä 2 100 000 € ja investointien kokonaistoteuma 1 677 682 €.

Suurin investointi oli vesitornin peruskorjaus. Peruskorjauksen urakkasuorituksen vastaanotto ja valmistuminen viivästyi, jolloin investointimäärärahaa jäi käyttämättä n. 118 000 €.

Suurin kiinteistöihin kohdistunut investointi oli lukiorakennuksen rakenteellisten peruskorjaustöiden jatkaminen. Lukiorakennuksen katto ja julkisivut maalattiin sekä uusittiin auditorion sisustus. Varattu määräraha ylittyi n. 25 000 € auditorion alapohjan kosteusvauriokorjausten vuoksi. Alakoulun käyttövesijohdot uusittiin, koska niissä oli ollut useita vuotoja edellisen vuoden aikana. Investointeihin kirjautui myös teollisuushallin ostaminen 275 000 €:lla Uusitieltä. Hankinta maksettiin teollisuusalueiden kehittämisen kustannuspaikan määrärahasta (yht. 325 000 €). Vesitornin peruskorjaus, lukion peruskorjaus ja jätevedenpuhdistamon automaation uusiminen jatkuvat v. 2023.

Investointiohjelmaan sisältyi paljon pienempiä palveluntuotantoon, elinvoimaan, kiinteistöihin, kuntatekniikkaan ja konsernipalveluihin liittyviä investointeja. Pääosin investointien työohjelman mukaiset investoinnit toteutuivat talousarviovuonna. Toteumatta jäivät kuitenkin esim. Kuvansin leikkipuiston maanrakennustyöt (Leader-hanke ei käynnistynyt) sekä Puttitien ja sen vesihuollon rakentaminen (majoitusrakennushankkeen käynnistyminen ei varmistunut). Pienempiä vuosittain toistuvia investointimäärärahoja jäi käyttämättä, koska ao. kohteisiin liittyvät toteumat eivät ylittäneet investoinneille määriteltyä 10 000 € rajaa. Nämä toteumat kirjattiin näin ollen käyttötalouteen.

Katuverkon suunnitelmanmukaisten korjausten ja katuvalaistuksen muutosten toteumat jäivät hieman arvioitua pienemmiksi. Tulevina suunnitelmavuosina infran hallittuun korjaamiseen ja uusimiseen tulee kiinnittää nykyistä enemmän huomiota, ja hankkeistaa katujen peruskorjauksia sekä kunnallistekniikan uusimista nykyistä tehokkaammin, jotta korjausvelka saadaan pidettyä hallinnassa.

Investointiohjelman muutokset tehtiin talousarviomuutoksina vuoden aikana. Muutoin hankeryhmittäin investointien toteumat ja sitovat tasot pysyivät pääosin hyvin talousarvion raameissa ja vuoden aikana toteutettiin vain vähäisiä määrärahojen muutoksia ja siirtoja hankkeiden välillä. Hankeryhmien väliset määrärahojen siirrot ja tarvittavat lisämäärärahat käsiteltiin suunnitellusti talousarvion muutosten yhteydessä ja hyväksyttiin kunnanhallituksessa ja valtuustossa.

INVESTOINTIEN TOTEUMA TP 2022

Sitova taso

HANKERYHMÄ:

Elinvoimaa, kasvua ja työllisyyttä edistävät hankkeet

Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarviot		
			MUUTETTU TA 2022	TOT 2022	POIKKEAMA	MUUTETTU TA 2022	TOT 2022	POIKKEAMA
Rakennukset								
<i>Tehdas- ja tuotantorakennukset</i> *Teollisuusalueiden kehittäminen	Palvelutuotannon lisääminen	Laajennusinvestointi	325 000	275 000	50 000			
<i>Yhteensä</i>			325 000	275 000	50 000	0	0	0
Elinvoimaa, kasvua ja työllisyyttä edistävät hankkeet yhteensä			325 000	275 000	50 000	0	0	0

HANKERYHMÄ:

Palvelutuotanto (sis.tilat, laitteet, kaluston, ohjelmistot jne.)

Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarviot		
			MUUTETTU TA 2022	TOT 2022	POIKKEAMA	MUUTETTU TA 2022	TOT 2022	POIKKEAMA
Rakennukset								
<i>Hallinto- ja laitosrakennukset</i> *Terveysaseman peruskorjauksia	Palvelukyvyyn parantaminen	Korvausinvestointi	20 000	10 698	9 302			
*Lukion peruskorjaus (perustukset, vesikatko, julkisivut)	Palvelukyvyyn parantaminen	Korvausinvestointi	150 000	175 676	-25 676			
*Urheilutalon korjaukset	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	5 000	0	5 000			
*Tahkorannan toimisto IVLP	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	15 000	0	15 000			
*Alakoulun käyttövesijohdot	Palvelukyvyyn parantaminen	Korvausinvestointi	65 000	66 088	-1 088			
<i>Yhteensä</i>			255 000	252 462	2 538	0	0	0
<i>Tehdas- ja tuotantorakennukset</i> *Kohdentamattomat toimitilakiinteistöjen rakennusinvestoinnit	Palvelukyvyyn parantaminen	Korvausinvestointi	25 000	0	25 000			
<i>Yhteensä</i>			25 000	0	25 000	0	0	0
Koneet ja kalusto								
<i>Muut koneet ja kalusto</i> *Koulukeskuksen kalusto	Palvelukyvyyn parantaminen	Korvausinvestointi	16 000	15 925	75			
*Sivistystoimen puhelinhankinnat	Palvelukyvyyn parantaminen	Korvausinvestointi	14 000	14 642	-642			
<i>Yhteensä</i>			30 000	30 567	-567	0	0	0
Palvelutuotanto yhteensä			310 000	283 029	26 971	0	0	0

HANKERYHMÄ:

Kuntatekniikka (sis. liikenneväylät, puistot ja muut yleiset alueet sekä liikuntapaikat)

Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarviot		
			MUUTETTU TA 2022	TOT 2022	POIKKEAMA	MUUTETTU TA 2022	TOT 2022	POIKKEAMA
Kiinteät rakenteet ja laitteet								
Liikenneväylät								
*Katujen kohdentamattomat asfalttoinnit	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	20 000	38 014	-18 014			
*Katu- ja ulkovalaistuksien uusiminen	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	30 000	25 384	4 616			
*Katujen kohdentamattomat peruskorjaukset	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	20 000	20 350	-350			
*Liikenneturvahankkeet	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	10 000	0	10 000			
*Yritystalon tie ja piha	Palvelukyvyn parantaminen	Uusinvestointi	10 000	0	10 000			
*Puttitie	Palvelukyvyn parantaminen	Uusinvestointi	50 000	0	50 000			
<i>Yhteensä</i>			140 000	83 747	56 253	0	0	0
Liikuntapaikat								
*Skeittiparkki	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	40 000	70 673	-30 673	0	32 896	32 896
*Urheilukentän kaitteet	Tuotannon tehostaminen	Uusinvestointi	10 000	0	10 000			
<i>Yhteensä</i>			50 000	70 673	-20 673	0	32 896	32 896
Puistot								
*Kuvansin leikkipuisto	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	35 000	0	35 000			
<i>Yhteensä</i>			35 000	0	35 000	0	0	0
Kuntatekniikka yhteensä			225 000	154 420	70 580	0	32 896	32 896

HANKERYHMÄ:

Konsernipalvelut (asunnot ja yhtiöt)

Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarviot		
			MUUTETTU TA 2022	TOT 2022	POIKKEAMA	MUUTETTU TA 2022	TOT 2022	POIKKEAMA
Aineettomat oikeudet								
*Yleinen hankesuunnitteluraha			30 000	13 593	16 408			
<i>Yhteensä</i>			30 000	13 593	16 408	0	0	0
Osakkeet ja osuudet								
*Muut osakkeet ja osuudet			10 000	0	10 000			
<i>Yhteensä</i>			10 000	0	10 000	0	0	0
Maa- ja vesialueet								
*Maa- ja vesialueet			100 000	67 244	32 756	0	87 711	87 711

Tuloarviot								
Omaisuuuden myynti								
*Loma-asuntotontit						20 000	0	-20 000
*Asuintontit						40 000	0	-40 000
<i>Yhteensä</i>						60 000	87 711	27 711
Konsernipalvelut yhteensä						60 000	87 711	27 711

Joroisten kunta yhteensä		1 000 000	793 285	206 715	60 000	120 607	60 607
	Netto:	940 000	672 678	267 322			

HANKERYHMÄ:

Vesihuoltolaitos

Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarviot		
			MUUTETTU TA 2022	TOT 2022	POIKKEAMA	MUUTETTU TA 2022	TOT 2022	POIKKEAMA
Aineettomat hyödykkeet								
Muut pitkävaikutteiset menot								
*Vesihuoltolaitoksen automatiikan ja kaukovalvonnan uusiminen	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	60 000	78 152	-18 152			
<i>Yhteensä</i>			60 000	78 152	-18 152	0	0	0
Rakennukset								
Tehdas ja tuotantorakennukset								
*Vesitorni	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	1 030 000	911 797	118 203			
*Kirkonkylän jv-puhdistamon peruskorjaussuunnittelu	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	0	0	0			
<i>Yhteensä</i>			1 030 000	911 797	118 203	0	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet								
Johtoverkostot ja -laitteet								
*Vesi- ja viemäriinjojen rakentaminen ja peruskorjaus	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	70 000	15 056	54 944			
*Mittauskaivojen uusiminen	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	0	0	0			
<i>Yhteensä</i>			70 000	15 056	54 944	0	0	0
Vesihuoltolaitos yhteensä			1 160 000	1 005 005	154 995	0	0	0

Joroisten kunta ja vesihuoltolaitos yhteensä		2 160 000	1 798 290	361 710	60 000	120 607	60 607
	Netto:	2 100 000	1 677 683	422 317			

5. Rahoituslaskelmaosan toteutuminen talousarviossa

Kunta ja vesihuoltolaitos, sisäiset erät mukana

RAHOITUSLASKELMAOSAN TOTEUMA	Alkuperäinen TA 2022	TA- Muutokset	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Poikkeama
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	1 733 733	-47 626	1 686 107	1 780 609	-94 502
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT					
Myyntivoitot ja -tappiot	0		0	-98 252	98 252
Satunnaiset erät	0		0	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	0	0	0	-98 252	98 252
TOIMINNAN RAHAVIRTA	1 733 733	-47 626	1 686 107	1 682 357	3 750
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-1 655 000	-505 000	-2 160 000	-1 798 290	-361 710
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	0	0	0	32 896	-32 896
PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TUL					
INVESTOINTIEN VARS.MYNTITULOT	60 000		60 000	87 711	-27 711
INVESTOINTIEN MYNTIVOITOT/-TAPPIOT	0		0	98 252	-98 252
PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TUL	60 000	0	60 000	185 963	-125 963
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 595 000	-505 000	-2 100 000	-1 579 431	-520 569
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	138 733	-552 626	-413 893	102 926	-516 819
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET			0	-1 080	1 080
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET			0	0	0
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	0	0	0	-1 080	1 080
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	2 500 000		2 500 000	4 500 000	0
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-3 444 732		-3 444 732	-3 244 732	0
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0		0	-3 000 000	0
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-944 732	0	-944 732	-1 744 732	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUU			0	-1 143	1 143
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS			0	954	-954
SAAMISTEN MUUTOS			0	390 530	-390 530
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS			0	70 024	-70 024
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	0	0	0	460 364	-460 364
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-944 732	0	-944 732	-1 285 448	-459 284
RAHAVAROJEN MUUTOS	-805 999	-552 626	-1 358 625	-1 182 522	-976 103
KASSAVARAT 31.12.				14 133 268	
KASSAVARAT 1.1.				15 315 790	
RAHAVAROJEN MUUTOS				-1 182 522	

C. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

1. Kunnan tilinpäätöslaskelmat

TUOSLASKELMA ULKOINEN KOKO TALOUS	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	1 772 117,57	1 657 688,32
Maksutuotot	171 310,70	238 227,14
Tuet ja avustukset	512 436,45	474 961,22
Muut toimintatuotot	1 504 980,96	1 830 633,88
TOIMINTATUOTOT	3 960 845,68	4 201 510,56
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-6 644 024,93	-6 391 926,36
Henkilösivukulut	-1 879 126,41	-1 962 284,53
Henkilöstökulut	-8 523 151,34	-8 354 210,89
Palvelujen ostot	-24 301 139,37	-23 320 945,39
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 568 690,02	-1 488 501,30
Avustukset	-373 393,19	-370 836,61
Muut toimintakulut	-420 237,37	-531 765,18
TOIMINTAKULUT	-35 186 611,29	-34 066 259,37
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-31 225 765,61	-29 864 748,81
Verotulot	19 591 326,11	18 813 671,84
Valtionosuudet	13 611 358,00	12 947 256,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	69 812,38	135 582,40
Muut rahoitustuotot	250 060,25	370 877,55
Korkokulut	-144 570,32	-110 125,39
Muut rahoituskulut	-371 611,90	-87 569,90
Rahoitustuotot ja -kulut	-196 309,59	308 764,66
VUOSIKATE	1 780 608,91	2 204 943,69
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 234 557,56	-1 127 198,66
Kertaluontoiset poistot	0,00	-199 672,57
Arvonalentumiset	-204 696,11	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-1 439 253,67	-1 326 871,23
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	341 355,24	878 072,46
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos	21 047,89	36 707,63
Varausten muutos	0,00	0,00
Varausten ja rahastojen muutokset	21 047,89	36 707,63
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	362 403,13	914 780,09

RAHOITUSLASKELMA	1.1. - 31.12.2022	1.1. - 31.12.2021
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
VUOSIKATE	1 780 608,91	2 204 943,69
SATUNNAISET ERÄT	0,00	0,00
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-98 251,82	-318 589,24
TOIMINNAN RAHAVIRTA	1 682 357,09	1 886 354,45
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-1 798 290,04	-1 665 414,64
RAHOITUSOSUUKSET INVESTOINTEIHIN	32 896,00	13 125,00
PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TUL	185 963,00	736 834,98
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 579 431,04	-915 454,66
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	102 926,05	970 899,79
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	-1 080,00	770,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	4 500 000,00	0,00
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-3 244 732,32	-3 602 616,32
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-3 000 000,00	3 000 000,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-1 744 732,32	-602 616,32
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUU	-1 143,24	20 597,26
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	953,82	-9 825,57
SAAMISTEN MUUTOS	468 235,83	-372 403,88
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-7 682,15	1 178 907,69
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	460 364,26	817 275,50
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 285 448,06	215 429,18
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 182 522,01	1 186 328,97
KASSAVARAT 31.12.	14 133 267,61	15 315 789,62
KASSAVARAT 1.1.	15 315 789,62	14 129 460,65
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 182 522,01	1 186 328,97

TASE	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	133 039,70	160 105,16
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	133 039,70	160 105,16
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 419 199,34	4 439 666,52
Rakennukset	17 620 986,72	17 860 213,67
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 187 984,84	5 354 868,77
Koneet ja kalusto	54 131,44	66 300,37
Muut aineelliset hyödykkeet	29 629,63	29 629,63
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 114 106,83	124 158,19
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	28 426 038,80	27 874 837,15
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet ja osuudet	5 288 470,30	5 574 177,30
Muut lainasaamiset	301 953,67	301 953,67
Muut saamiset	374 623,75	373 543,75
Sijoitukset yhteensä	5 965 047,72	6 249 674,72
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	34 524 126,22	34 284 617,03
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,00	27 415,11
Muut toimeksiantojen varat	39 488,00	39 488,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	39 488,00	66 903,11
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	25 978,95	26 932,77
Vaihto-omaisuus	25 978,95	26 932,77
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	342 351,15	312 243,19
Lainasaamiset	5 400,00	0,00
Muut saamiset	53 657,56	6 487,70
Siirtosaamiset	162 714,89	913 598,85
Lyhytaikaiset saamiset	564 123,60	1 232 329,74
Saamiset yhteensä	564 123,60	1 232 329,74
Rahoitusomaisuusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	7 261 352,50	5 784 803,17
Muut arvopaperit	409 160,00	1 486 793,16
Rahoitusomaisuusarvopaperit	7 670 512,50	7 271 596,33
Rahat ja pankkisaamiset	6 493 555,11	8 044 193,29
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	14 754 170,16	16 575 052,13
VASTAAVAA YHTEENSÄ	49 317 784,38	50 926 572,27

TASE	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	14 801 186,31	14 801 186,31
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	7 515 825,28	6 601 045,19
Tilikauden yli-/alijäämä	362 403,13	914 780,09
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	22 679 414,72	22 317 011,59
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	616 238,92	637 286,81
Vapaaehtoiset varaukset	89 567,38	89 567,38
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	705 806,30	726 854,19
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	16 932,79
Lahjoitusrahastojen pääomat	22 115,26	23 115,26
Muut toimeksiantojen pääomat	116 368,34	96 193,90
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	138 483,60	136 241,95
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 145 456,08	15 921 748,40
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	2 156,00	3 400,00
Muut velat	74 167,80	71 605,60
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	17 221 779,88	15 996 754,00
Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	0,00	3 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 276 292,32	3 244 732,32
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	2 326,96	1 704,03
Ostovelat	3 576 756,33	4 056 737,52
Muut velat	127 806,09	230 042,21
Siirtovelat	1 589 118,18	1 216 494,46
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	8 572 299,88	11 749 710,54
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	25 794 079,76	27 746 464,54
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	49 317 784,38	50 926 572,27

2. Konsernin tilinpäätöslaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
TULOSLASKELMA		
Toimintatuotot	30 290 449,00	29 235 786,25
Toimintakulut	-60 321 465,33	-58 088 520,91
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	5 417,49	130,50
Toimintakate	-30 025 598,84	-28 852 604,16
Verotulot	19 545 412,81	18 771 072,96
Valtionosuudet	13 611 358,00	12 947 256,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	73 322,99	140 978,48
Muut rahoitustuotot	273 175,82	404 757,72
Korkokulut	-203 442,28	-151 277,95
Muut rahoituskulut	-428 823,42	-112 169,49
Rahoitustuotot ja -kulut	-285 766,89	282 288,76
Vuosikate	2 845 405,08	3 148 013,56
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 078 490,29	-1 928 250,46
Arvonalentumiset	-10 249,03	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-2 088 739,32	-1 928 250,46
Satunnaiset erät	20 458,79	-88 658,32
Tilikauden tulos	777 124,55	1 131 104,78
Tilinpäätössiirrot	-1 786,36	381,69
Tilikauden verot	0,00	-19 800,00
Vähemmistöosuudet	-11,28	-10,35
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	775 326,91	1 111 676,12

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 845 405,08	3 148 013,56
Satunnaiset erät	20 458,79	-88 658,32
Tilikauden verot	0,00	-19 800,00
Tulorahoituksen korjauserät	-843 667,41	531 581,03
Toiminnan rahavirta yhteensä	2 022 196,46	3 571 136,27
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 152 109,05	-2 828 180,86
Rahoitusosuudet investointimenoihin	34 627,44	13 867,04
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	425 382,63	346 103,38
Investointien rahavirta yhteensä	-2 692 098,98	-2 468 210,44
Toiminnan ja investointien rahavirta	-669 902,52	1 102 925,83
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-165,73	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	301 953,67	305 871,78
Antolainauksen muutokset	301 787,94	305 871,78
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 953 839,95	727 990,83
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 511 083,63	-4 171 959,43
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000 000,00	2 827 099,41
Lainakannan muutokset	-1 557 243,68	-616 869,19
Oman pääoman muutos	-44 607,02	875 649,36
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	28 992,65	31 544,81
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 165,65	18 177,23
Saamisten muutos	-99 767,63	-258 967,73
Korottomien velkojen muutos	443 810,64	1 278 314,35
Muut maksuvalmiuden muutokset	369 870,01	1 069 068,66
Rahoituksen rahavirta	-930 192,75	1 633 720,61
Rahavarojen muutos	-1 600 095,27	2 736 646,44
Rahavarat 31.12.	16 799 694,11	18 399 789,38
Rahavarat 1.1.	<u>18 399 789,38</u>	<u>15 663 142,94</u>
	-1 600 095,27	2 736 646,44

KONSERNITASE	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	95 952,42	196 766,61
Muut pitkävaikutteiset menot	141 649,68	169 539,74
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	237 602,10	366 306,35
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 680 290,38	4 576 856,33
Rakennukset	25 579 129,55	24 159 606,67
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 588 168,25	5 774 356,28
Koneet ja kalusto	609 257,45	632 141,41
Muut aineelliset hyödykkeet	36 095,36	33 378,89
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 143 083,75	1 344 214,91
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	37 636 024,74	36 520 554,49
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	647 226,81	518 919,26
Muut osakkeet ja osuudet	265 566,30	251 390,90
Muut lainasaamiset	161 281,57	161 254,63
Muut saamiset	555 003,00	553 784,22
Sijoitukset yhteensä	1 629 077,68	1 485 349,01
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	39 502 704,52	38 372 209,85
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	110 152,91	105 577,23
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 341,17	28 756,28
Muut toimeksiantojen varat	53 493,98	53 783,32
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	164 988,06	188 116,83
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	160 700,41	157 534,78
Vaihto-omaisuus yhteensä	160 700,41	157 534,78
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	71,96	74,60
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	71,96	74,60
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 427 588,12	1 834 633,92
Lainasaamiset	5 400,00	141,27
Muut saamiset	373 329,15	272 746,61
Siirtosaamiset	1 904 152,54	1 448 484,10
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	3 710 469,81	3 556 005,90
Saamiset yhteensä	3 710 541,77	3 556 080,50
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	7 261 352,50	5 784 803,17
Muut arvopaperit	409 160,00	1 675 139,50
Rahoitusarvopaperit yhteensä	7 670 512,50	7 459 942,67
Rahat ja pankkisaamiset	9 129 181,61	10 939 846,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	20 670 936,29	22 113 404,66
VASTAAVAA YHTEENSÄ	60 338 628,87	60 673 731,34

KONSERNITASE	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	14 801 186,31	14 801 186,31
Muut omat rahastot	284 938,70	355 706,13
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1 614 701,31	190 390,18
Tilikauden yli-/alijäämä	775 326,91	1 111 676,12
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	17 476 153,23	16 458 958,74
VÄHEMMISTÖOSUUDET	7 926,25	7 320,62
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	409 438,56	1 012 499,29
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	409 438,56	1 012 499,29
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	110 152,91	122 510,02
Lahjoitusrahastojen pääomat	23 472,80	24 619,82
Muut toimeksiantojen pääomat	148 706,94	129 338,92
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	282 332,65	276 468,76
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	28 918 509,55	27 351 195,56
Ostovelat	2 156,00	3 400,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	78 868,38	76 358,77
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	28 999 533,93	27 430 954,33
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	3 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 688 289,94	3 510 893,94
Saadut ennakot	10 566,33	21 851,61
Ostovelat	5 216 018,38	5 299 592,06
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	666 270,87	522 551,23
Siirtovelat	3 582 098,73	3 132 640,76
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	13 163 244,25	15 487 529,60
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	42 162 778,18	42 918 483,93
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	60 338 628,87	60 673 731,34

D. LIITETIEDOT**TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT****1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät***Jaksotusperiaatteet*

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen perusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset ja sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on inventoitu 31.12.2022 ja merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaisopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut yhden pitkäaikaisen lainan vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimukset ovat voimassa 24.1.2023 saakka.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

2) Perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu edellisestä tilikaudesta tai kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi, sekä muutoksen vaikutukset*Tuloslaskelman esittämistavan muutos*

-

3) Oikaisu edellisen tilikauden tietoihin

-

4) Edellisen tilinkauden tietojen vertailukelpoisuus

-

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

-

Aikaisempia tilikausia koskevan virheen käsittely tilinpäätöksessä

-

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistely kaikki kiinteistö- ja asunto-osaketytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Kiinteistö Oy Honkaura ei tee konsernitilinpäätöstä, joten yhtiön osaomistamat Asunto Oy Joroisten Paavalinkivi sekä Asunto Oy Joronrinne on yhdistelty osakkuusyhteisönä konsernitilinpäätökseen. Asunto Oy Joroisten Paavalinkivi muuttui tytäryhteisöstä osakkuusyhteisöksi vuoden 2017 aikana. Asunto Oy Joronrinteen kunnan omistamat osakkeet siirtyivät 1.7.2021 Kiinteistö Oy Honkauran omistukseen.

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalveluiden kuntayhtymän osalta konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kuntayhtymän laatima konsernitilinpäätös.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelmissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin tilikauden yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja asunto-osaketytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt poistoero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt Asunto Oy Joroisten Paavalinkivi ja Asunto Oy Joronrinne on yhdistelty pääoma-osuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja menetelmät

-

Poikkeavat tilikaudet

Osakkuusyhteisön, Asunto Oy Joronrinne, osalta yhdistely on tehty tilinpäätöksen 30.6.2022 perusteella.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6) Kunnan toimintatuottojen erittely

Toimintatuotot tehtävälueittain *)				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Yleishallinto	580 664	481 321	544 514	414 578
Sosiaali- ja terveyspalvelut	24 604 785	23 690 493	0	2 500
Opetus- ja kulttuuripalvelut	971 068	971 567	971 068	971 567
Tekniset palvelut	3 534 637	3 514 009	1 794 256	2 180 263
Vesihuoltolaitos	599 295	578 396	651 007	632 602
<i>Toimintatuotot yhteensä *)</i>	<i>30 290 449</i>	<i>29 235 786</i>	<i>3 960 846</i>	<i>4 201 511</i>

*) toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä

7) Verotulot eriteltyinä

Verotulojen erittely			
	2022	2021	Muutos
Kunnan tulovero	16 106 007	15 247 473	5,63 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 255 382	2 420 042	-6,80 %
Kiinteistövero	1 229 937	1 146 157	7,31 %
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>19 591 326</i>	<i>18 813 672</i>	<i>4,13 %</i>

8) Valtionosuudet eriteltyinä

Valtionosuuksien ja verotulomenetyksen korvausten erittely			
	2022	2021	Muutos
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10 808 004	10 969 851	-1,48 %
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 581 632	2 850 108	-9,42 %
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0	0,00 %
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-297 194	-227 127	30,85 %
Muut vo:een tehtävät vähennykset/lisäykset	0	-501 660	-100,00 %
Verotulomenetyksen korvaus	3 100 548	2 706 192	
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>13 611 358</i>	<i>12 947 256</i>	<i>5,13 %</i>

9) Palvelujen ostot eriteltyinä

Palvelujen ostojen erittely		
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	21 682 295	20 600 526
Muiden palvelujen ostot	2 618 845	2 720 419
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>24 301 139</i>	<i>23 320 945</i>

10) Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmille annetut tuet		
	2022	2021
Joroisten Demarit		
Joroisten Perussuomalaiset Ry		
Keskustan valtuustoryhmä		
Kokoomuksen valtuustoryhmä		
<i>Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioitun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

	2022	2021
Tilikauden aikana kuluksi kirjatut pienhankinnat/kalusto:	175 987	160 303

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistosuunnitelma			
Kunnanvaltuusto 18.12.1996 § 76/muutos kunnanvaltuusto 29.9.2003 § 40*			
Kunnanvaltuusto 13.12.2010 § 66**/Poistosuunnitelman muutos			
	Poistotapa	Poistoaika	Mj-poisto-%
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet			
Tietoliikenneohjelmistot	Tasapoisto	5 vuotta	
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta	
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	10 vuotta	
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto*	5 vuotta	
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa		
Rakennukset			
Asuinrakennukset	Tasapoisto**	30 vuotta	
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto**	40 vuotta	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto**	30 vuotta	
Muut rakennukset	Tasapoisto**	30 vuotta	
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto**	25 vuotta	
Sillat, uimalat ja laiturit	Tasapoisto**	25 vuotta	
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto**	25 vuotta	
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto**	40 vuotta	
Viemäriverkko	Tasapoisto**	40 vuotta	
Puh.verkko, keskusasema ja alakeskukset	Mj-poisto		22,00
Muut putki- ja kaapeliverkot	Mj-poisto		20,00
Sähköverkosto	Mj-poisto		10,00
Kaukolämpöverkosto	Mj-poisto		10,00
Liunan Vesivoimalaitos	Mj-poisto		4,00
Lämpökeskuksen koneet ja laitteet	Mj-poisto		10,00
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet	Tasapoisto	7 vuotta	
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta	
ATK-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta	
Muut koneet ja kalusto	Tasapoisto	3 vuotta	
Osakkeet ja osuudet			
Kuntayhtymäosuudet	Ei poistoa		
Tytäryhteisöosakkeet ja osuudet	Ei poistoa		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	Ei poistoa		
Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet	Ei poistoa		
Liikelaitosten peruspääomaosuudet	Ei poistoa		
Muut osakkeet ja osuudet	Ei poistoa		

Poistosuunnitelman muutokset: kunnanvaltuusto 29.9.2003 § 40/ lisätty muiden pitkävaikutteisten menojen osalta tasapoisto/5 v ja kunnanvaltuusto 13.12.2010 § 66/ muutettu rakennusten ja tiettyjen (ks. taulukko) kiinteiden rakenteiden ja laitteiden poistotapaa menojäännöspoistosta tasapoistoksi.

12) Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Eläkevastuu 1.1. *)	0	0	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Eläkevastuu 31.12. *)	0	0	0	0
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (Essote ky)	302 279	298 592	0	0
Lisäykset tilikaudella	4 559	3 687	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	306 839	302 279	0	0
Harmonisoinnin palkkavaraukset 1.1. (Essote ky)	607 620	0	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	607 620	0	0
Vähennykset tilikaudella	-607 620	0	0	0
Harmonisoinnin palkkavaraukset 31.12. (ky)	0	607 620	0	0
Kaatopaikan jälkihoito 1.1. (Ilky)	102 600	102 600	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Kaatopaikan jälkihoito 31.12. (Ilky)	102 600	102 600	0	0
Muut pakolliset varaukset yhteensä	409 439	1 012 499	0	0

*) Sisältää ns. vanhojen eläkkeiden eläkevastuun ja varhennetun eläkkeen eläkealenneman korvaukseksi myönnettyt eläkkeet.

13) Selvitys muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	110 781	274 120	107 478	76 273
Rakennusten myyntivoitot	0	0	0	92 197
Muut myyntivoitot	133 635	10 485	0	172 128
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	<i>244 416</i>	<i>284 606</i>	<i>107 478</i>	<i>340 598</i>
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen myyntitappiot	0	0	0	1 878
Maa- ja vesial.myyntitappiot	9 226	0	9 226	0

Muut myyntitappiot	0	0	0	20 131
<i>Myyntitappiot yhteensä</i>	<i>9 226</i>	<i>0</i>	<i>9 226</i>	<i>22 009</i>

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Ei ilmoitettavaa

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot				
Etelä-Savon sote-palvelujen ky	24 921	0	0	0
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	<i>24 921</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Satunnaiset kulut				
Etelä-Savon sote-palvelujen ky	0	88 658	0	0
Vaalijalan ky	4 463	0	0	0
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	<i>4 463</i>	<i>88 658</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä</i>	<i>20 459</i>	<i>-88 658</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

15) Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä, jos ne ovat olennaisia.

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2022	2021
Osinkotuotot muista yhteisöistä	6 040	3 059
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	21 593	21 593
<i>Yhteensä</i>	<i>27 633</i>	<i>24 653</i>

16) Erittely poistoeron muutoksista

Erittely poistoeron muutoksista		
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	21 048	36 708
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)	0	0
<i>Poistoeron muutokset yhteensä</i>	<i>21 048</i>	<i>36 708</i>

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääomaalennukset

Ei ilmoitettavaa.

18) Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääräytymismenetelmät

Ei ilmoitettavaa.

19) Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset**Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet**

Aineettomat hyödykkeet				
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	160105	0	160105
Lisäykset tilikauden aikana	0	13593	0	13593
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0
Tilikauden poisto	0	-26365	0	-26365
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0	-14293	0	-14293
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	133040	0	133040
Arvonkorotukset	0	0	0	0
<i>Kirjanpitoarvo 31.12.</i>	<i>0</i>	<i>133040</i>	<i>0</i>	<i>133040</i>
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0	0	0	0

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.hank.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	4 439 667	17 860 214	5 354 869	66 300	29 630	124 158	27 874 837
Lisäykset tilikauden aikana	67 244	527 462	169 476	30 567	0	989 949	1 784 698
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	-32 896	0	0	0	-32 896
Vähennykset tilikauden aikana	-185 963	0	0	0	0	0	-185 963
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden poisto	0	-861 993	-303 464	-42 736	0	0	-1 208 193

Arvonlennukset ja niiden palautukset	98 252	95 304	0	0	0	0	193 556
Poistamaton hankintameno 31.12.	4 419 199	17 620 987	5 187 985	54 131	29 630	1 114 107	28 426 039
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 419 199	17 620 987	5 187 985	54 131	29 630	1 114 107	28 426 039
Olennaiset lisäpoistot							
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0	0	0	0	0	0	0

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	0	0	0	0
Muut maa- ja vesialueet	4 680 290	4 576 856	4 419 199	4 439 667
Maa- ja vesialueet yhteensä	4 680 290	4 576 856	4 419 199	4 439 667

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 154 578	0	1 260 505	159 094	5 574 177
Lisäykset	0	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	4 154 578	0	1 260 505	159 094	5 574 177
Arvonlennukset	-285 707	0	0	0	-285 707
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 868 871	0	1 260 505	159 094	5 288 470

Jvk-, muu laina- ja muut saamiset					
	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0	301 954	0	0	301 954
Lisäykset	0	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	0	301 954	0	0	301 954

Arvonlennukset	0	0	0	0	0
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	301 954	0	0	301 954

Olenneiset kuntayhtymäosuusien arvon muutokset						
	Tase-arvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase-arvo 31.12.	Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	Ero
Etelä-Savon sote-palvelujen ky	1 000 000	0	0	1 000 000	1 461 027	-461 027
Keski-Savon Jätehuolto Ilky	215 932	0	0	215 932	215 933	0
Pohjois-Savon Liitto	19 512	0	0	19 512	564	18 948
Vaalijalan ky	25 061	0	0	25 061	24 985	75
	1 260 505	0	0	1 260 505	1 702 509	-442 004

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20) Tytäryhteisöistä

21) Kuntayhtymistä

22) Yhteisyhteisöistä sekä yhden viidesosan tai sitä suuremman omistusosuuden kohteena olevista yrityksistä tai yhteisöistä ja muista omistusyhteisyyhteisöistä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt							
Nimi					Kuntakonsernin osuus		
	Koti-paikka	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt							
Kiinteistö Oy Honkaura	Joroinen	0164455-3	100,00 %	100,00 %	436 332,67	5 701 659,52	-238 072,65
Kiinteistö Oy Joroisten Kunnantalo	Joroinen	1049301-3	100,00 %	100,00 %	636 157,57	8 257,21	11 047,12
Asunto Oy Maavesi	Joroinen	0809394-2	76,19 %	76,19 %	145 073,12	1 166,51	36,11
Asunto Oy Pikalle	Joroinen	0750859-5	100,00 %	100,00 %	336 141,36	1 293,43	-1 428,66
Asunto Oy Tuomaalanhovi	Joroinen	0809284-3	100,00 %	100,00 %	770 817,10	7 158,40	-5 985,46
				Yhteensä	2 324 521,82	5 719 535,07	-234 403,54
Kuntayhtymät							
Etelä-Savon sote-palvelujen ky	Mikkeli	0825508-3	4,94 %	4,94 %	1 472 603,79	10 522 485,71	186 400,76
Keski-Savon Jätehuolto Ilky	Varkaus	2367681-2	11,40 %	11,40 %	1 114 236,32	141 543,51	239 833,52
Pohjois-Savon Liitto-Maakuntayhtymä	Kuopio	0827616-7	1,80 %	1,80 %	26 663,91	15 452,33	4 199,22
Vaalijalan ky	Pieksämäki	0207327-0	1,19 %	1,19 %	306 301,59	367 972,44	13 879,58
				Yhteensä	2 919 805,61	11 047 453,99	444 313,08

Osakkuusyhteisöt							
Asunto Oy Joroisten Paavalinkivi	Joroinen	0952993-9	31,42 %	542 409,84	6 368,09	-396,42	
Asunto Oy Joronrinne	Joroinen	0304128-9	28,90 %	83 240,70	1 367,49	-2 299,34	
			Yhteensä	625 650,54	7 735,58	-2 695,75	
			Yhteensä	5 869 977,97	16 774 724,65	207 213,78	

23) Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä

Saamisten erittely				
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	28 541	0	11 266
Lainasaamiset	301 954	0	301 954	0
<i>Yhteensä</i>	<i>301 954</i>	<i>28 541</i>	<i>301 954</i>	<i>11 266</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	48	0	242
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>48</i>	<i>0</i>	<i>242</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	3 895	0	3 349
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>3 895</i>	<i>0</i>	<i>3 349</i>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>301 954</i>	<i>32 484</i>	<i>301 954</i>	<i>14 857</i>

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	72	75	0	0
Etukäteen maksetut vuokratulot	72	75	0	0
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>72</i>	<i>75</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				

Tulojäämät				
Siirtyvät korot	4 670	17 949	4 670	17 949
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	97 880	79 548	36 563	33 401
ESSHP Ky siirtosaam.jäsenkunnilta	1 404 501	97 614	0	0
Eu-tuet ja avustukset	0	13 948	0	0
Keha-korvaukset	14 178	22 724	0	0
Muut tulojäämät	320 362	964 733	121 482	709 949
Tulojäämät yhteensä	1 841 590	1 196 516	162 715	761 299
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>1 904 153</i>	<i>1 448 484</i>	<i>162 715</i>	<i>913 599</i>

24a) Rahoitusarvopaperit

Erittely rahoitusarvopapereista		
	2022	2021
Sijoitukset muihin rahamarkk.ins		
HB salkkuraportti 31.12./kirjanpitoarvo	5 349 662	4 188 839
muutos (arvonkorotukset/-alentumiset)	-153 167	481 220
markkina-arvo	5 196 495	4 670 059
kunta/kirjanpito		
arvonkorotus/ei kirjattu	106 590	481 220
arvonalentuminen/kirjattu	-259 757	-152
kirjanpitoarvo 31.12.	5 089 905	4 188 687
Tulokseen kirjatut korkotulot	0	0
Sijoitukset muihin rahamarkk.ins/OP		
OP salkkuraportti 31.12./kirjanpitoarvo	750 000	350 000
muutos (arvonkorotukset/-alentumiset)	13 862	-3 465
markkina-arvo	763 862	346 535
kunta/kirjanpito		
arvonkorotus/ei kirjattu	13 862	0
arvonalentuminen/kirjattu	0	-3 465
kirjanpitoarvo 31.12.	750 000	346 535
Tulokseen kirjatut korkotulot	0	0
Sijoitukset muihin rahamarkk.ins/ÅB		
ÅB salkkuraportti 31.12./kirjanpitoarvo	250 000	125 000
muutos (arvonkorotukset/-alentumiset)	11 910	0
markkina-arvo	261 910	125 000
kunta/kirjanpito		
arvonkorotus/ei kirjattu	11 910	0
arvonalentuminen/kirjattu	0	0

kirjanpitoarvo 31.12.	250 000	125 000
Tulokseen kirjatut korkotulot	0	0
UB salkkuraportti 31.12./kirjanpitoarvo	1 175 549	1 124 679
muutos	153 135	151 408
markkina-arvo	1 328 684	1 276 087
kunta/kirjanpito		
arvonkorotus/ei kirjattu	157 237	151 505
arvonalentuminen/kirjattu	-4 101	-97
kirjanpitoarvo 31.12.	1 171 448	1 124 582
Tulokseen kirjatut korkotulot	49 166	78 287
<i>Sijoitukset muihin rahamarkk.ins. yhteensä</i>	<i>7 261 353</i>	<i>5 784 803</i>
Muut arvopaperit		
HB salkkuraportti 31.12./kirjanpitoarvo	401 820	1 488 787
muutos	-23 460	10 596
markkina-arvo	378 360	1 499 383
kunta/kirjanpito		
arvonkorotus/ei kirjattu	0	12 324
arvonalentuminen/kirjattu	-23 460	-1 994
kirjanpitoarvo 31.12.	378 360	1 486 793
Tulokseen kirjatut korkotulot	20 586	59 295
Muut arvopaperit		
Joroisten Oma Osuuskunta/kirjanpitoarvo	30 800	
muutos	0	
markkina-arvo	30 800	
kunta/kirjanpito		
arvonkorotus/ei kirjattu	0	
arvonalentuminen/kirjattu	0	
kirjanpitoarvo 31.12.	30 800	
Tulokseen kirjatut korkotulot	0	
<i>Muut arvopaperit yhteensä</i>	<i>409 160</i>	<i>1 486 793</i>
<i>Rahoitusarvopaperit yhteensä</i>	<i>7 670 513</i>	<i>7 271 596</i>
<i>Tulokseen kirjatut korkotulot yhteensä</i>	<i>69 753</i>	<i>137 582</i>

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

25) Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	14 801 186	14 801 186	14 801 186	14 801 186
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12.	14 801 186	14 801 186	14 801 186	14 801 186
Arvonkorotusrahassto 1.1.	0	0	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Arvonkorotusrahassto 31.12.	0	0	0	0
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1.	355 706	355 706	0	0
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	70 767	0	0	0
Rahaston pääoma 31.12.	284 939	355 706	0	0
Muut omat rahastot yhteensä	284 939	355 706	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	190 390	-1 810 296	6 601 045	4 622 979
Muut yhdistelystä aiheutuvat erät	312 635	-157 382	0	0
Edellisen tilikauden tulos	1 111 676	2 158 068	914 780	1 978 067
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	0	0	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 614 701	190 390	7 515 825	6 601 045
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	775 327	1 111 676	362 403	914 780
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>17 476 153</i>	<i>16 458 959</i>	<i>22 679 415</i>	<i>22 317 012</i>

25a) Erittely yli-/alijäämästä ja tuloksenkäsittelyeristä

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät		
	Kunta	
	2022	2021
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	7 515 825	6 601 045
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	362 403	914 780
Kertynyt poistoero 31.12.	616 239	637 287

Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	89 567	89 567
<i>Kertynyt ylijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä</i>	<i>8 584 035</i>	<i>8 242 679</i>

26) Erittely poistoeroista

Erittely poistoeroista		
	2021	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	616 239	637 287
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0	0
<i>Poistoero yhteensä</i>	<i>616 239</i>	<i>637 287</i>

27) Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat		
	2022	2021
Joukkovelkakirjalainat	0	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 150 810	5 432 365
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>3 150 810</i>	<i>5 432 365</i>

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

Ei ilmoitettavaa.

29) Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä, jos se on tarpeen tase-erien selventämiseksi

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Ympäristövastuut (Ilky)	102 600	102 600	0	0
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	306 839	302 279	0	0
Palkkaharmonisoinnin palkkavarus (ky)	0	607 620	0	0
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>409 439</i>	<i>1 012 499</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

30) Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille.

Vieras pääoma

	2022		2021	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0	16 218	0	16 376
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>16 218</i>	<i>0</i>	<i>16 376</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Ostovelat	0	19 698	0	190
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>19 698</i>	<i>0</i>	<i>190</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Muut velat	0	0	0	465
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>465</i>
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>35 916</i>	<i>0</i>	<i>17 030</i>

31) Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkilimiitti on suotavaa ilmoittaa tasee liitetiedoissa, jos taseeseen on merkitty luotollisen sekkivelan määrä
Ei ilmoitettavaa.

32) Erittely Muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin, jos liittymismaksuja ei ole merkitty taseeseen erillisenä eränä

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut velat				
Liittymismaksut	74 168	76 359	74 168	71 606
Muut velat	4 701	0	0	0
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>78 868</i>	<i>76 359</i>	<i>74 168</i>	<i>71 606</i>

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot/valtionosuusennakot	409 733	217 122	409 733	216 747
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 619 918	2 417 035	900 684	881 249
Korkojaksotukset	55 001	29 400	45 250	24 775

Muut menoajämät	520 927	284 534	233 451	93 723
<i>Eo. lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>3 605 579</i>	<i>2 948 090</i>	<i>1 589 118</i>	<i>1 216 494</i>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>3 582 099</i>	<i>3 132 641</i>	<i>1 589 118</i>	<i>1 216 494</i>

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

34) Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuutta, eriteltyinä vakuuslajeittain kultakin kirjanpitolain 1:6 §:n mukaan taseen vastattavissa esitettävän vieraan pääoman erältä

Ei ilmoitettavaa.

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	310 906	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0	0	0
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0	0	0
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>310 906</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	0	0	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	0	0	0	0
Lainat muilta luotonantajilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	0	0	0	0
<i>Pantatut osakkeet yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

35) Vakuuksista, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 34 tarkoitettulla tavalla antanut puolestaan, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltyinä

36) Vakuuksista, jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltyinä

37) Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista kuin edellä 35-36 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltynä

Vakuudet				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021

Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	12 460 653	12 489 438	0	0
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit	0	0	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>12 460 653</i>	<i>12 489 438</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0	0	0
Pantatut arvopaperit	0	0	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0	0	0
Pantatut arvopaperit	0	0	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Vakuudet yhteensä</i>	<i>12 460 653</i>	<i>12 489 438</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

38) Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma, jos se on merkittävä

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	420 485	122 000	13 147	90 251
Myöhemmin maksettavat	1 004 012	126 186	9 568	80 530
Leasingvastuut yhteensä				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	136 269	81 662	36 731	35 661
Myöhemmin maksettavat	147 204	82 154	27 854	62 091
<i>Yhteensä</i>	<i>1 707 970</i>	<i>412 001</i>	<i>87 300</i>	<i>268 534</i>

39) Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

40) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			7 000 000	7 841 000
Jäljellä oleva pääoma			5 252 750	5 359 750
Takaukset muiden puolesta *)				
Alkuperäinen pääoma	37 000	12 000	37 000	12 000

Jäljellä oleva pääoma	33 295	5 233	33 295	5 233
-----------------------	--------	-------	--------	-------

*) Tähän sisältyvät myös kunnan antamat täytetakaukset asuntolainoista, joista lainasitoumukset tehty.

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
	2022		2021	
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	35 006 539		33 152 259	
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0		0	
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	20 244		21 717	

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Maankäyttö- ja rakennuslainausten kunnalle aiheutuvat velvoitteet 1)	0	0	0	0
Sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet 2)	0	0	0	0
Sitoumukset avustukseen 3)	0	0	0	0
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut 4)	0	0	0	0
Sitoumukset hankkeisiin	228 261	236 478	228 261	236 478
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	57 449	58 700	57 449	58 700
Eri sopimusvastuut	200 000	0	200 000	0
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset 5)	338 508	208 335	338 508	207 000
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	<i>766 769</i>	<i>444 813</i>	<i>766 769</i>	<i>443 478</i>
<i>Toiminnan vakuus</i>	<i>142 500</i>	<i>142 500</i>		
<i>Huollettavien varat</i>	<i>55 970</i>	<i>47 375</i>		
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset/Kuntarahoitus Oyj:n laina 16447/13, sopimukset erääntyvät 24.1.2023				
Kuntarahoitus Oyj, sopimus 32136				
nimellisarvo	102 625	307 889	102 625	307 889
markkina-arvo	-37	-2 910	-37	-2 910
OP Yrityspankki Oyj, sopimus 333457				
nimellisarvo	102 625	307 889	102 625	307 889
markkina-arvo	-502	-3 010	-502	-3 010
<i>Johdannaissopimusten nimellisarvot yhteensä</i>	<i>205 250</i>	<i>615 778</i>	<i>205 250</i>	<i>615 778</i>
<i>Johdannaissopimusten markkina-arvot yhteensä</i>	<i>-539</i>	<i>-5 920</i>	<i>-539</i>	<i>-5 920</i>
Koronvaihtosopimukset on tehty korkomenojen suojaamisen tarkoituksessa. Kuntarahoitukselta otetun pitkäaikaisen lainan vaihtuva korko on sidottu koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon.				

Koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimus 1 (Essote ky)				
nimellisarvo	24 700,00	49 400,00		
käypä arvo	-741,00	-1 432,60		
<i>Koronvaihtosopimusten nimellisarvot yhteensä (ky)</i>	<i>24 700</i>	<i>49 400</i>		
<i>Koronvaihtosopimusten käyvät arvot yhteensä (ky)</i>	<i>-741</i>	<i>-1 433</i>		
Arvonlisäveron palautusvastuu *)	1 162 876	1 212 693	1 047 451	1 102 807
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu **)	166 385	1 514 866	0	1 350 954
<p>*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusrantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen. Eo. taulukossa on huomioitu kaikki kiinteistöinvestoinnit, joista on saatu alv-palautus tai vähennys.</p> <p>***) Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeisiin saatujen valtionosuuksien palautusvastuut, STVOL 4:30 §, L opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 7:30 § (vastuu voimassa 15 vuotta). Vastuut päättyvät vuosina 2015-2021.</p>				

- 1) Esim. kuntajaoston lausunto 70/2005
- 2) Esim. kuntajoston lausunto 69/2005
- 3) Esim. kuntajaoston lausunnot 5/1997 ja 32/1998
- 4) Esim. kuntajaoston lausunto 17/1997
- 5) Merkittävien yhteistyö- ja kumppanuussopimusten jäljellä oleva yhteismäärä (arvio)

Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet:

Maankäyttösopimus 9.6.2011/kunnallistekniikan rakentamisvelvoite

Maankäyttösopimus 4.8.2011/kunnallistekniikan rakentamisvelvoite

Aravalain ja korkotukilain nojalla tuettuja vuokra-asuntoja (ARA-vuokra-asunnot) koskevat aravarajoituslain (1190/1193) käyttö- ja luovutusrajoitukset:		
Opintie 3	rajoitus voimassa	23.10.2030
Asunto Oy Pikalle	rajoitus voimassa	21.5.2023
Kiinteistö Oy Honkaura	rajoitus voimassa	v. 2039-2044

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT**42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain tai muuta kunnan määrittelemää ryhmittelyä käyttäen**

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2022	2021
Yleishallinto	14	16
Opetus- ja kulttuuritoimi	142	140
Yhdyskuntapalvelut	42	34
<i>Yhteensä</i>	<i>198</i>	<i>190</i>

43) Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut, ellei niitä ole eritelty tuloslaskelmassa

Henkilöstökulut		
	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	8 523 151	8 354 211
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	0
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>8 523 151</i>	<i>8 354 211</i>

44) Luottamushenkilöpalkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2022	2021
Kansallinen Kokoomus r.p.	683	285
Perussuomalaiset r.p.	282	90
Suomen Keskusta r.p.	2 045	1 872
Suomen Kristillisdemokraatit	8	168
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	1 866	1 215
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>4 883</i>	<i>3 629</i>

45) Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot		
	2022	2021
<i>BDO Auditor Oy,</i>		
Tilintarkastuspalkkiot	10 324	7 567
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 599	1 012
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>12 923</i>	<i>8 579</i>

46) Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet

Kunnanjohtajan johtajasopimus on hyväksytty kunnanhallituksessa 15.6.2021 § 112 voimassa olleen kuntalain sekä voimassa olleen hallintosäännön mukaisesti. Johtajasopimuksessa on sovittu 9 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

KILPAILULAIN 30 D §:N MUKAAN ERIYTETTY TULOSLASKELMA

Liitetieto kunnan kilpailutilanteesta markkinoilla tapahtuvasta taloudellisesta toiminnasta, jonka liikevaihto oli vuonna 2022 yli 40 000 euroa.

Eriytetyt tuloslaskelmat

Asuntojen vuokraus	TP 2022	TP 2021
Toimintatuotot		
Myyntituotot	0	1 404
Muut toimintatuotot	138 187	312 774
Toimintatuotot yhteensä	138 187	314 179
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Toimintakulut		
Palvelujen ostot	-23 170	-68 367
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-31 266	-65 734
Muut toimintakulut	-81 390	-130 019
Toimintakulut yhteensä	-135 826	-264 120
Toimintakate	2 361	50 059
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 784	-212 384
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-15 784	-212 384
Tilikauden tulos	-13 422	-162 325
Tilikauden yli-/alijäämä	-13 422	-162 325
Toimitilojen vuokraus	TP 2022	TP 2021
Toimintatuotot		
Myyntituotot	12 138	11 305
Muut toimintatuotot	390 103	359 210
Toimintatuotot yhteensä	402 241	370 515
Toimintakulut		
Palvelujen ostot	-98 281	-84 761
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-52 046	-74 522
Muut toimintakulut	-1 016	-1 523
Toimintakulut yhteensä	-151 342	-160 805
Toimintakate	250 899	209 710
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-299 367	-192 614
Arvonalentumiset	95 304	
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-204 063	-192 614
Tilikauden tulos	46 836	17 096
Poistoeron muutos	25 341	
Tilikauden yli-/alijäämä	72 176	17 096

E. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

1. Joroisten Vesihuoltolaitos

VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTA V. 2022

1. YLEISTÄ

Yleistä

Joroisten vesihuoltolaitos vastaa vesihuollon palvelujen järjestämisestä ja toimittamisesta toiminta-alueellaan. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alue on vesihuoltolain 8 §:ssä tarkoitettu maantieteellinen alue, jolla vesihuoltolaitos huolehtii vesihuollosta sen mukaan mitä vesihuoltolaissa säädetään.

Toiminta-ajatus

Vesihuoltolaitos käsittää vesi- ja viemärlaitosten toiminnan kirkonkylässä ja Kuvansissa. Vesilaitoksen tehtävänä on toimittaa hyvälaatuista talousvettä asiakkailleen ja osuuskunnille. Viemärlaitoksen tehtävänä on puhdistaa kotitalouksien ja muiden kiinteistöjen jätevedet tehokkaasti, lupaviranomaisten asettamien vaatimusten mukaisesti.

Toimielimet

Vastuu vesi- ja viemärlaitoksen toiminnasta on teknisellä lautakunnalla. Laitoksen vastaavana viranhaltijana toimii tekninen johtaja.

2. ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ

Vesihuoltolaitos toimii Joroisten kunnan erillisenä taseyksikkönä teknisen toimen alaisuudessa. Tekninen johtaja vastaa vesihuollon hallinnosta muun työnsä ohella. Operatiivinen organisaatio käsittää toimistosihteerin 0,5 henkilötyövuoden panoksen lisäksi kaksi kokoaikaista laitosmiestä. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alue on jaettu Joroisten kirkonkylän sekä Kuvansin toiminta-alueisiin. Joroisten kunnan hallintosäännön mukaan kunnanvaltuusto hyväksyy ja tarvittaessa muuttaa vesihuoltolain 8 §:n mukaisen vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen.

Laitosmiesten toimenkuvaan sisältyvät seuraavat tehtävät:

- vedenottamoiden käyttö- ja kunnossapitotehtävät
- jäteveden puhdistamoiden käyttö- ja kunnossapitotehtävät
- vesijohto-, jätevesiviemäri- ja sadevesiviemäriverkoston käyttö- ja kunnossapitotehtävät
- vesijohdon ja viemärin liitostyöt verkostoon toiminta-alueilla sekä vesimittariasennukset

Vesilaitoskohteiden ympärivuorokautinen päivystys on hoidettu kaukovalvonnan ja Joroisten kunnan teknisen toimen päivystysorganisaation avulla. Päivystysnumero työajan ulkopuolella on 040 777 2434.

3. VESILAITOS

3.1 VALVONTA- JA TUTKIMUSOHJELMA

Vesihuoltolaitokselle on laadittu valvontatutkimusohjelma vuosille 2019-2023. Ohjelma perustuu Sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen nro 461 talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista. Asetus on annettu 19.5.2000 ja astunut voimaan 26.5.2000.

Ohjelma tarkastetaan viiden vuoden välein ja muulloinkin, milloin sitä olosuhteiden muuttumisen vuoksi on pidettävä tarpeellisenä. Valvontatutkimusohjelman laatimisen ja toteutuksen tavoitteena

on turvata talousveden käyttäjille sellainen vesi, mistä ei voi olla vaaraa terveydelle. Valvontatutkimusohjelman hyväksyy osaltaan paikallinen terveystarkastusviranomaisena. Ohjelmanmukaiset talousveden näytteenotot suorittaa Keski-Savon ympäristötoimen terveystarkastaja. Verkostoveden näytteenottopisteinä toimivat ohjelmassa määritellyt kiinteistöt. Mikäli näytteissä on mikrobiologiset laatuvaatimukset ylittäviä arvoja, uusintanäytteet otetaan välittömästi.

3.1.1 VEDEN LAATU V. 2022

Vesinäytteiden otot tehtiin verkoston alueella valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Kuluneelle vuodelle sattui myös 5 vuoden välein otettavia näytteitä. Lisäksi tutkittiin raakaveden laatua tarvittavilta osin.

Näytteet täyttivät tutkituilta osin talousveden laatuvaatimukset ja -tavoitteet (STM 1352/2015 ja muutos 683/2017). Yhdessä näytteessä Kalalammelta lähtevässä vedessä tavattiin pieni määrä DEET torjunta-ainetta 0,01 µg/l kun raja-arvo on 0,5 µg/l.

3.2 VEDEN HANKINTA

Joroisten vesilaitoksella on kaksi pohjavedenottamo, Kalalammella ja Valkeisella.

3.3 VEDEN KÄSITTELY JA JAKELU

Kalalammen vedenottamo sijaitsee Kolman pohjavesialueella. Pohjavesialueen antoisuudeksi on arvioitu noin 5 000 m³/d. Vesilaitoksella on vesioikeuden lupa ottaa vettä enintään 700 m³/d kuukausikeskiarvona laskettuna. Vuonna 2022 keskimääräinen otto oli n. 402 m³/d.

Kalalammin vedenottamo on otettu käyttöön vuonna 1988. Vedenottamolla on kolme siivilä-putkikaivoa ja raakavettä pumpataan kahdesta Ø 400 mm kaivosta. Kaivossa 1 on esiintynyt rautaongelmia. Raakaveden laatua heikentää myös liiallinen kovuus (≈9°dH). Laitokselle on rakennettu vuonna 2002 kemiallinen pehmennyslaitos. Laitoksella on lisäksi lähtevän veden UV-desinfiointi.

Tervaruukinsalon pohjavesialueella sijaitseva Valkeisen vedenottamo on otettu käyttöön vuonna 1997. Vedenottamolla on yksi Ø 400 mm siiviläputkikaivo, josta vettä pumpataan n. 250 m³ vuorokaudessa. Tervaruukinsalon pohjavesialueen antoisuudeksi on arvioitu 14 000 m³/d. Vesilaitoksella on vesioikeuden lupa ottaa vettä enintään 500 m³/d kuukausikeskiarvona laskettuna. Vuonna 2022 keskimääräinen otto oli n. 269 m³/d.

Raakavesi pumpataan yhdestä siiviläputkikaivosta pohjavedenkäsittelyrakennukseen, jossa raakavesi alkaloidaan lipeällä. Lipeänsyöttölaitos rakennettiin vuonna 2001. Laitoksella ei ole jatkuvatoimista desinfiointia. Raakavesi on luonnostaan hapanta ja kovaa.

Kirkonkylällä on 400 m³:n ylävesisäiliö (+148.85). Vesitorni on kaukovalvonnassa. Tornin peruskorjaus aloitettiin maaliskuussa 2022. Peruskorjauksen valmistuminen viivästyi eikä sitä saatu käyttöön v. 2022 loppuun mennessä. Rakennusaikana tarvittava vesijohtoverkoston paine

Vedenottamoilta pumpattiin talousvettä yhteensä 3 168 033 m³ ja laskutettu vesimäärä oli 1 945 063 m³. Vesijohtoverkoston osalta v. 2022 useita vuotoja, joista yhtä ei laajoista etsinnöistä huolimatta paikannettu vuoden loppuun mennessä.

Kunnan alueella toimii yhdeksän vesiosuuskuntaa, joille yhtä lukuun ottamatta vesilaitos toimittaa talousveden. Osuuskunnille myytiin vettä 49 919 m³.

3.4 VERKOSTO

Käytössä olevan vesijohtoverkoston kokonaispituus oli vuoden 2022 lopussa n. 91,8 km. Uusia kiinteistöjä liittyi toimintavuonna kunnan vesihuoltolaitoksen vedenjakeluun 1 kpl. Vesilaitokseen liittyneitä kiinteistöjä oli vuoden lopussa 1670 kpl.

3.5 KÄYTTÖVEDEN LIITTYMIS- JA KÄYTTÖMAKSUT V. 2022

Talousveden hinta (sis. ALV 24 %) taajamassa oli 1,65 €/ m³ ja osuuskunnilta laskutettavan talousveden hinta oli 1,33 €/ m³.

Liittymishinta oli 2,0 € x kerrottu kerrosala m² (45%).

Lisäksi käytössä oli käyttöveden perusmaksu.

3.6 KÄYTTÖTALOUS

	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Tulot	293 839	301 016	323 073
Menot	232 477	227 122	237 889
Toimintakate	61 362	73 894	85 184

4. VIEMÄRILAITOS

4.1 JÄTEVEDEN KÄSITTELY

Jätevedenpuhdistamoita on kaksi, Joroisten kirkonkylässä ja Kuvansissa.

Kirkonkylä

Joroisten keskustaajaman jätevedet käsitellään Kirkonkylän vuonna 1970 valmistuneessa jätevedenpuhdistamossa. Puhdistamo on mitoitettu 3 857 asukkaalle.

Puhdistamo on prosessiltaan rinnakkaissaostusperiaatteella toimiva biologis-kemiallinen aktiivilietelaitos. Puhdistamoa on saneerattu useaan otteeseen vuosina 1978, 1986 ja 1995 -1996. Viimeksi laitosta on saneerattu vuonna 2009, jolloin uusittiin mm. laahat. Puhdistamo sijaitsee Joroisten kirkonkylän lounaisosassa noin 1 km etäisyydellä Joroisvirrasta. Puhdistamon vedet johdetaan Tyrinpuron kautta Joroisvirtaan, joka laskee Saimaan vesistöön kuuluvaan Joroisselän Lamminpohjaan. Prosessin kuivattu liete kuljetetaan Keski-Savon Vesi Oy:lle jatkokäsittelyyn.

Kuvansi

Kuvansin taajaman jätevedet käsitellään vuonna 1980 rakennetussa Kuvansin jätevedenpuhdistamossa. Puhdistamon prosessi on kaksilinjainen biologis-kemiallinen rinnakkaissaostuslaitos. Puhdistamo on mitoitettu asukasvastineluvulle 900 asukasta. Laitokselle tulevan orgaanisen aineksen maksimiarvon mukaan vuonna 2008, asukasvastineluku oli 400 asukasta. Puhdistetut jätevedet johdetaan muoviputkea pitkin Kuvansinjokeen, joka laskee Haukiveden Siitinselän länsiosaan. Purkupaikka on joen keskellä noin kilometrin päässä jokisuulta. Puhdistamolta muodostuvat sakeutetut ylijäämälietteet kuljetetaan kirkonkylän jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. Kuvansin puhdistamolla ei oteta vastaan sakokaivolietteitä.

4.1.1 JÄTEVEDEN LAATU V. 2022

Kirkonkylä

Joroisten kirkonkylän jätevedenpuhdistamon toimintaa tarkkailtiin vuonna 2022 tarkkailuohjelman mukaisesti neljä kertaa. Analysoinnit tehtiin Savo-Karjalan Ympäristötutkimus Oy:n akkreditoidussa laboratoriossa Kuopiossa.

Puhdistamon toiminta täytti ympäristöluvan vaatimukset sekä fosforin että BOD7-ATU:n osalta toisella jaksolla. Ensimmäisellä jaksolla ei päästy reduktiovaatimukseen mutta pitoisuusvaatimus täytettiin.

Nitrifikaation vuosikeskiarvo ei täyttänyt tänä vuonna 80 %:in vaatimusta vaan vuosikeskiarvona nitrifikaatioaste oli 70 %.

Valtioneuvoston asetuksen VNa 888/2006 vaatimukset BOD7-ATU-arvolle, kokonaisfosforille, CODCr:lle ja kiintoaineelle täyttyivät. Tarkkailua jatketaan tarkkailuohjelman mukaan neljällä näyttekerralla vuodessa.

Puhdistamolle tuleva kuormitus oli tyypilliseen tapaan mitoituksen nähden matalaa. Puhdistamo on mitoitettu 3 857 asukkaalle ja orgaanisen aineksen keskimääräisen arvon mukaan puhdistamon asukasvastineluku oli 1 207 as. Maksimiarvon mukaan asukasvastineluvuksi saadaan 1 857 as

Ohituksia ei raportoitu vuonna 2022 puhdistamolla eikä verkostossa.

Jätevesiliete on kuljetettu Varkauteen Akonniemen puhdistamolle jatkokäsiteltäväksi.

Kuvansi

Joroisten Kuvansin jätevedenpuhdistamon toimintaa tarkkailtiin neljä kertaa vuoden 2022 aikana. Analysoinnit tehtiin Savo-Karjalan Ympäristötutkimus Oy:n akkreditoidussa laboratoriossa Kuopiossa.

Puhdistamon toiminta täytti ympäristöluvan vaatimukset kaikkien aineiden osalta molemmilla jaksoilla. Valtioneuvoston asetuksen VNa 888/2006 vaatimukset BOD7-ATU-arvolle, CODCr:lle kokonaisfosforille ja kiintoaineelle täyttyivät. Tarkkailua jatketaan tarkkailuohjelman mukaan neljällä näyttekerralla vuodessa.

Puhdistamolle tuleva kuormitus oli tyypilliseen tapaan mitoituksen nähden matalaa. Puhdistamo on mitoitettu 900 asukkaalle. Orgaanisen aineksen keskimääräisen arvon mukaan puhdistamon asukasvastineluku on 302 as. Maksimiarvon mukaan asukasvastineluvuksi saadaan 771 as. Vuonna 2021 ei raportoitu ohituksia jätevedenpuhdistamolla eikä verkostossa.

Jätevesien purkuvesistöjen vedenlaatu

Kirkonkylän puhdistamo

Tarkkailutulosten perusteella jätevedenpuhdistamon kuormitusvaikutus näkyi selvästi puhdistamon alapuolisessa Tyrinpurossa. Joroisvirran alemman havaintopaikan lievästi kohonneita pitoisuuksia lukuun ottamatta puhdistamon kuormituksen vesistövaikutusta ei ollut Joroisvirrassa tai Joroisellä analyysituloksissa selkeästi erotettavissa.

Kuvansin puhdistamo

Veden laadun erot Kuvansinjoessa jätevedenpuhdistamon ylä- ja alapuolisten havaintopaikkojen välillä olivat vain vähäisiä, joskin ravinnepitoisuudet, humuspitoisuus sekä bakteerien lukumäärä nousivat lievästi alimmalla näytepaikalla.

Näytteenottohetkellä Kuvansin jätevedenpuhdistamon purkuvesien vaikutus Kuvansinjoen vedenlaatuun oli vain vähäinen eikä selkeästi eroteltavissa vedenlaadussa

4.2 JÄTEVEDEN JOHTAMINEN-VERKOSTO

Kunnan vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston kokonaispituus oli vuoden 2022 lopussa noin 54,7 km. Tästä kirkonkylän alueella on noin 46 km ja Kuvansin alueella 9 km.

Jätevettä vastaanotettiin 129 868 m³ ja laskutettu jätevesimäärä oli 119 462 m³.

Kuivattua jätevesilietettä toimitettiin Keski-Savon Vesi Oy:n kompostointilaitokselle 356 m³. Uusia kiinteistöjä liittyi toimintavuonna kunnan viemärlaitokseen 0 kpl.

Jätevesiverkostoon liittyneitä kiinteistöjä oli vuoden lopussa 3 708 kpl.

4.3 PUMPPAAMOT

Kirkonkylän viemäriverkostossa on kuusi jätevedenpumppaamoja ja Kuvansissa seitsemän kappaletta. Jätevedenpumppaamot ovat kaukovalvonnan piirissä.

4.4 LIITTYMIS- JA KÄYTTÖMAKSUT V. 2022

Jäteveden hinta (sis. ALV 24 %) oli 2,99 €/ m³

Liittymishinta oli 2,0 € x kerrottu kerrosala m² (55%).

Lisäksi käytössä oli jäteveden perusmaksu.

4.5 KÄYTTÖTALOUS

	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Tulot	347 044	333 388	365 469
Menot	272 403	278 437	303 750
Toimintakate	74 641	54 951	61 719

Joroisissa 17.3.2023

Petri Miettinen, tekninen johtaja

TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2022	1.1. - 31.12.2021
LIKEVAIHTO		
MYyntITUOTOT	684 955,93	669 738,37
LIKEVAIHTO	684 955,93	669 738,37
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0,00	0,00
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	3 586,81	5 479,89
MATERIAALIT JA PALVELUT		
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT		
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-111 675,97	-122 180,71
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-111 675,97	-122 180,71
PALVELUJEN OSTOT	-232 394,86	-175 833,09
MATERIAALIT JA PALVELUT	-344 070,83	-298 013,80
HENKILÖSTÖKULUT		
PALKAT JA PALKKIOT	-137 471,12	-113 156,74
HENKILÖSTÖSIVUKULUT		
ELÄKELUKULUT	-27 823,25	-23 979,73
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-4 937,38	-4 287,63
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-32 760,63	-28 267,36
HENKILÖSTÖKULUT	-170 231,75	-141 424,10
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-89 610,05	-90 421,15
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-89 610,05	-90 421,15
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-27 337,21	-15 218,39
LIIEKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	57 292,90	130 140,82
KORKOTUOTOT	597,75	0,00
MUUT RAHOITUSTUOTOT	2 872,00	2 885,08
KUNNALLE MAKSETUT KORKOKULUT	-45 136,24	0,00
MUILLE MAKSETUT KORKOKULUT	0,00	0,00
KORVAUS PERUSPÄÄOMASTA	-40 054,00	-40 054,00
MUUT RAHOITUSKULUT	-185,02	-5,86
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-81 905,51	-37 174,78
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	-24 612,61	92 966,04
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-24 612,61	92 966,04
VAPAAEHTOISTEN VAR.LIS/VÄH.	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-24 612,61	92 966,04

TASE		31.12.2022		31.12.2021
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineelliset hyödykkeet				
Rakennukset	93 302,33		106 337,69	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 498 401,79		1 559 920,48	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet	<u>1 092 124,34</u>	2 683 828,46	102 175,70	1 768 433,87
Sijoitukset				
Muut saamiset		43 940,00		42 860,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	165 618,39		152 990,17	
Muut saamiset	<u>0,00</u>	165 618,39	<u>1 232,05</u>	154 222,22
Rahat ja pankkisaamiset		983 803,32		1 615 039,61
VASTAAVAA YHTEENSÄ		3 877 190,17		3 580 555,70
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	2 002 677,46		2 002 677,46	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	234 647,96		141 681,92	
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>-24 612,61</u>	2 212 712,81	<u>92 966,04</u>	2 237 325,42
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		70 000,00		70 000,00
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Liittymismaksut ja muut velat	76 897,80	76 897,80	74 335,60	<u>74 335,60</u>
Lyhytaikainen				
Ostovelat	1 503 311,14		1 189 303,90	
Muut velat	8,24		49,88	
Siirtovelat	<u>14 260,18</u>	1 517 579,56	<u>9 540,90</u>	1 198 894,68
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		3 877 190,17		3 580 555,70

RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
LIIKELAITOKSEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	57 292,90	130 140,82
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	89 610,05	90 421,15
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-81 905,51	-37 174,78
MUUT TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	0,00	0,00
TOIMINNAN RAHAVIRTA	64 997,44	183 387,19
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-1 005 004,64	-98 877,61
RAHOITUSOSUUEDET INVESTOINTIMENOIHIN	0,00	0,00
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD.LUOVUTUSTULOT	0,00	0,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 005 004,64	-98 877,61
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-940 007,20	84 509,58
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
SAAMISTEN MUUTOS KUNNALLA	0,00	0,00
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	-12 476,17	18 704,86
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS KUNNALLA	277 676,59	217 446,80
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUILTA	43 570,49	16 426,84
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	308 770,91	252 578,50
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	308 770,91	252 578,50
RAHAVAROJEN MUUTOS	-631 236,29	337 088,08
RAHAVARAT 31.12.	983 803,32	1 615 039,61
RAHAVARAT 1.1.	1 615 039,61	1 277 951,53
RAHAVAROJEN MUUTOS	-631 236,29	337 088,08

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2022
Asukasluku 31.12.	4626	4543
Tilikauden tulos 1000 euroa	93,0	-24,6
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	148,5	127,1
100*Toimintatuotot/(Toimintakulut-valmistus omaan käyttöön)		
Vuosikate 1000 euroa	183,4	65,0
Vuosikate, eur/asukas	39,64	14,31
Vuosikate/Poistot, %	202,8	72,5
Poistot ja arvonalentumiset 1000 euroa	90,4	89,6

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta/vuosi 1000 €	84,5	-940,0
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta 1000 €	397,2	-568,0
Investointien tulo-rahoitus, %	185,5	6,5
100*Vuosikate/Investointien omahankintameno (inv.omahankintameno=kom.investoinnit - rahoitusosuudet)		
Kassavarat 31.12. M€	1,62	0,98
Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset		
Kassan riittävyys, pv	993	220
365 pv *Kassavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudella		

TASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2022
Omavaraisuusaste, %	64,4	58,9
100*(oma pääoma+poistoero+vapaaehtoiset varaukset)/ (koko pääoma-saadut ennakot)		
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1000 €	234,6	210,0
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)		
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) eur/asukas	50,72	46,23
Asukasluku	4626	4543

JOROISTEN VESIHUOLTOLAITOS**TILIKAUSI 1.1.-31.12.2022****LIITE- JA LISÄTIEDOT**

Liikevaihdon jaottelu	2022	2021
Vesimaksut	255 113,43	224 343,74
Sisäiset vesimaksut	13 089,95	14 698,57
Perusmaksu/vesi	46 673,50	45 954,34
Sisäinen perusmaksu/vesi	3 567,48	3 861,01
Muut myyntituotot/vesilaitos	1 404,16	2 445,25
Sisäiset myyntituotot/vesilaitos	0,00	0,00
Jätevesimaksut	288 011,93	291 028,66
Sisäiset jätevesimaksut	16 637,36	17 082,14
Liittymismaksut/ulk.	0,00	0,00
Sisäinen perusmaksu/jätevesi	2 245,05	3 278,50
Perusmaksu/jätevesi	39 783,83	41 699,62
Muut myyntituotot/viemärlaitos	18 429,24	25 346,54
	684 955,93	669 738,37
Liiketoiminnan muut tuotot		
Kela-korvaus tth:oon	568,06	772,73
Muiden rakennusten vuokrat	534,67	0,00
Muut vuokratuotot	488,30	1 011,59
Koneiden ja laitteiden vuokrat/sis.	1 995,78	3 695,57
	3 586,81	5 479,89

Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Aineelliset hyödykkeet	Rakennukset	Kiinteät rakennukset ja laitteet	Koneet ja kalusto	Kesk.eräiset hankkeet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	106 337,69	1 559 920,48	0,00	102 175,70	1 768 433,87
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	15 056,00	0,00	989 948,64	1 005 004,64
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-13 035,36	-76 574,69	0,00	0,00	-89 610,05
Arvonalennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	93 302,33	1 498 401,79	0,00	1 092 124,34	2 683 828,46
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	93 302,33	1 498 401,79	0,00	1 092 124,34	2 683 828,46

Pysyvien vastaavien sijoitukset	
	Saamiset ja sijoitukset muut yhteisöt
Poistamaton hankintameno 1.1.	42 860,00
Lisäykset tilikauden aikana	1 080,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00
Siirrot erien välillä	0,00
Tilikauden poisto	0,00
Arvonalennukset ja niiden palautukset	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	43 940,00
Arvonkorotukset	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	43 940,00

Poistosuunnitelma/Kunnanvaltuusto 13.12.2010

	Poistotapa	Poistoaika/v
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Tietoliikenneohjelmistot	Tasapoisto	5
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	30
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	25
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto	40
Viemäriverkko	Tasapoisto	40
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	Tasapoisto	7
ATK-laitteet	Tasapoisto	3
Muut koneet ja kalusto	Tasapoisto	3

Henkilöstöä koskevat liitetiedot	2022	2021
Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
Puhdistamon hoitaja	1	1
Laitosmies	1	1
Osuus kunnan henkilöstön henkilöstömenoista %		
Tekninen johtaja		
Vesilaitos	10	10
Viemärlaitos	10	10
Rakennusmestari		
Vesilaitos		
Viemärlaitos		
Toimistosihteerit		
Vesilaitos	25	25
Viemärlaitos	25	25

Jaksotukset	2022	2021
Lomapalkkavelka sivukuluineen 1.1.	9 540,90	12 494,99
Muutos	4 719,28	-2 954,09
Lomapalkkavelka sivukuluineen 31.12.	14 260,18	9 540,90

Henkilöstökulut	2022	2021
Palkat ja palkkiot	138 481,15	114 141,94
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	27 823,25	23 979,73
Muut henkilösivukulut	4 937,38	4 287,63
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-1 010,03	-985,20
Tuloslaskelman mukaan yhteensä	170 231,75	141 424,10
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	170 231,75	141 424,10
Sijoitetun pääoman tuotto-%	2,56	5,70
=100*(tulos ennen satunn.eriä+korko- ja muut rahoituskulut)/ sijoitettu pääoma (tilikauden alku- ja loppuhetken keskiar- vona)		
Tulos ennen satunn.eriä+korko- ja muut rah.kulut	60 762,65	133 025,90
Sijoitettu pääoma (=korolliset velat+arvonkor.+varaukset+ oma pääoma+liittymismaksut (palautettavat ja/tai siirtokel- poiset))	2 371 135,82	2 332 225,56

TULOSLASKELMA/TALOUSARVIOVERTAILU	1.1. - 31.12.2022				TP 2021
	Talousarvio/ muutettu	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %	Toteutuma
Kunnan kaava					
Toimintatuotot					
Myyntituotot	628 278	684 956	56 678	109,0	669 738
Maksutuotot	0	0	0	0,0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0,0	0
Muut tuotot	3 900	3 587	-313	92,0	5 480
Toimintatuotot yhteensä	632 178	688 543	56 365	108,9	675 218
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-123 996	-137 471	-13 475	110,9	-113 157
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-21 650	-27 823	-6 173	128,5	-23 980
Muut henkilösivukulut	-5 282	-4 937	345	93,5	-4 288
Palvelujen ostot	-158 644	-232 395	-73 751	146,5	-175 833
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-103 784	-111 676	-7 892	107,6	-122 181
Avustukset	0	0	0	0,0	0
Muut kulut	-8 660	-27 337	-18 677	315,7	-15 218
Toimintakulut yhteensä	-422 016	-541 640	-119 624	128,3	-454 656
Toimintakate	210 162	146 903	-63 259	69,9	220 562
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0	598	598	100,0	423
Muut rahoitustuotot	0	2 872	2 872	100,0	2 462
Korkokulut	0	-45 136	-45 136	100,0	0
Muut rahoituskulut	-40 054	-40 239	-185	100,5	-40 060
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-40 054	-81 906	-41 852	204,5	-37 175
Vuosikate	170 108	64 997	-105 111	38,2	183 387
Poistot ja arvonalentumiset	-89 052	-89 610	-558	100,6	-90 421
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0,0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0,0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	0	0	0	0,0	0
Tilikauden tulos	81 056	-24 613	-105 669	-30,4	92 966
Poistoeron muutos	0	0	0	0,0	0
Varausten muutos	0	0	0	0,0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	81 056	-24 613	-105 669	-30,4	92 966

RAHOITUSLASKELMA/TALOUSARVIOVERTAILU	1.1.- 31.12.2022				TP 2021
	Talousarvio muutettu	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %	Toteutuma
Kunnan kaava					
Toiminnan ja investointien rahavirrat					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	170 108	64 997	-105 111	38,2	183 387
Toiminnan rahavirta yhteensä	170 108	64 997	-105 111	38,2	183 387
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 160 000	-1 005 005	154 995	86,6	-98 878
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0		0
Investointien rahavirta yhteensä	-1 160 000	-1 005 005	154 995	86,6	-98 878
Toiminnan ja investointien rahavirta	-989 892	-940 007	49 885	95,0	84 510
Rahoituksen rahavirta					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	0	0	0		0
Lyhytaikaisten saamisten muutos muilta	0	-12 476	-12 476		18 705
Korottomien velkojen muutos kunnalta	0	277 677	277 677		217 447
Korottomien pa- ja la-velkojen muutos muilta	0	43 570	43 570		16 427
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	0	308 771	308 771		252 579
Rahoituksen rahavirta	0	308 771	308 771		252 579
Rahavarojen muutos	-989 892	-631 236	358 656	63,8	337 088
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.		983 803			1 615 040
Rahavarat 1.1.		-1 615 040			-1 277 952
Rahavarojen muutos		-631 236			337 088

HANKERYHMÄ:

Vesihuoltolaitos

Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarviot		
			MUUTETTU TA 2022	TOT 2022	POIKKEAMA	MUUTETTU TA 2022	TOT 2022	POIKKEAMA
Aineettomat hyödykkeet								
Muut pitkävaikutteiset menot								
*Vesihuoltolaitoksen automatiikan ja kaukovalvonnan uusiminen <i>Yhteensä</i>	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	60 000	78 152	-18 152			
			60 000	78 152	-18 152	0	0	0
Rakennukset								
Tehdas ja tuotantorakennukset								
*Vesitorni	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	1 030 000	911 797	118 203			
*Kirkonkylän jv-puhdistamon peruskorjaussuunnittelu <i>Yhteensä</i>	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	0	0	0			
			1 030 000	911 797	118 203	0	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet								
Johtoverkostot ja -laitteet								
*Vesi- ja viemäriinjojen rakentaminen ja peruskorjaus	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	70 000	15 056	54 944			
*Mittauskaivojen uusiminen <i>Yhteensä</i>	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	0	0	0			
			70 000	15 056	54 944	0	0	0
Vesihuoltolaitos yhteensä			1 160 000	1 005 005	154 995	0	0	0

F. TILINPÄÄTÖS 2022 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Joroinen 27.3.2023

Allekirjoitukset

Kunnanhallitus

Jani Kautto

Pekka Holopainen

Eeva Tikkanen

Päivi Anias

Pauli Räisänen

Janita Silmäri

Justiina Suhonen

Jaakko Kuronen, kunnanjohtaja**Tilintarkastusmerkintä**

Tilinpäätös on tänään tarkastettu ja suoritetusta tilintarkastuksesta on kertomus annettu.

Joroinen _____ / _____ 2023

BDO Audiator Oy, JHTT-yhteisö

Taina Törrönen, JHTT